

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԷՆ

Սոււմգայիթէն Մարտի 1

Այս օրերուն, տարբեր մակարդակներու վրայ կը նշուին հայութեան համար կարեւոր թուականներ հանդիսացող՝ Արցախեան ազգային-ազատագրական շարժման 30-ամեակը, Սոււմգայիթի ջարդերու 30-ամեակը եւ Մարտի 1-ի սպանդի 10-ամեակը: Առաջինը կը հանդիսանայ ժողովրդական պոռթկումի եւ յաղթանակի խորհրդանիշ, մինչ միւս երկուքը՝ սուգի եւ դժբախտութեան յիշատակումի տարելիցներ:

1988 թուականի Յոկտեմբեր 27-ին, Ազերի ամբոխը, Պաքուի մօտ գտնուող Սոււմգայիթի մէջ ծրագրուած ու կազմակերպուած ձեւով յարձակում գործելով քաղաքի հայ խաղաղ բնակչութեան դէմ, փողոցներուն վրայ ու իրենց բնակարաններուն մէջ բարբարոսաբար սպաննեցին ու տեղահան ըրին մեծ թիւով հայերու:

Այդ թուականէն քսան տարի ետք՝ 2008 թուականի Մարտ 1-ին, դարձեալ հայու առուն հոսեցաւ, այս անգամ սակայն հայութեան մայրաքաղաք՝ Երեւանի սրտին մէջ: Օրուայ բռնապետ Ռոբերտ Քոչարեանի հրամանով գործող զինեալ խմբաւորումներ, նախ ծրագրուած կողոպուտներ կազմակերպելով ու ապա պատահական անցորդներու վրայ կրակելով սպաննեցին տասը անմեղ քաղաքացիներու: Այդ իրադարձութիւնները օգտագործուեցան որպէս պատրուակ, բանակի միաւորներ մտցնելու քաղաք ու արտակարգ դրութիւն հաստատելով ճգնելու նախագահական ընտրութիւններուն յաջորդած համաժողովրդային շարժումը:

Սոււմգայիթի ջարդերը Ազերի իշխանութիւններուն վրէժխնդիր ձեռագործն էր, իսկ Մարտ 1-ի սպանդը՝ իրենց աթոռները ամէն գնով պահելու ձգտող Հայաստանի իշխանութիւններու իրագործումը:

Երեսուն տարիներ ետք, Սոււմգայիթի ջարդերու կազմակերպիչները այսօր եւս կը շարունակեն սպառնալ հայութեան եւ կը խոստանան իրենց կիսած ձգած գործը շարունակելու:

Իսկ Հայաստանի մէջ, անցնող տասնամեակին իշխանութիւնները ըրին ամէն ինչ, որպէսզի չբացայայտուին Մարտի մէկի սպանդի ծալքերը:

Մարտի մէկի զոհերը ոչ միայն սպանուած հայորդիներն էին, այլ ամբողջ Հայաստանը դարձաւ զոհ: Այդ թուականէն ասդին աւելի քան 300 հազար հայեր եւս արտագաղթեցին իրենց հայրենիքէն ու երկիրը բռնեց անկումի ճամբան:

Մարտի Մէկը կը հանդիսանայ Հայաստանի անկախութեան տարիներու ամէնէն սեւ օրը, որ պիտի շարունակէ թարմ մնալ Հայ ժողովուրդի ենթագիտակցութեան ու յիշողութեան մէջ:

«ՄԱՍԻՍ»

Նալպանտեան. «Ցաւօք Սոււմգայիթեան Կոտորածի Կազմակերպիչները Ըստ Արժանւոյն Պատիժ Չկրեցին»

Էդուարդ Նալպանտեան ելոյթ կ'ունենայ ՄԱԿ-ի Սարդու Իրաւունքներու Խորհուրդի 37-րդ նստաշրջանի ընթացքին

«Սոււմգայիթեան կոտորածը լայնօրէն դատապարտուեց միջազգային հանրութեան կողմից, այդ թւում, Եւրախորհրդարանի կողմից՝ համապատասխան բանաձեւի ընդունմամբ: Ցաւօք, այս յանցագործութեան կազմակերպիչներն ու իրագործողները ըստ արժանւոյն պատիժ չկրեցին», - ՄԱԿ-ի Սարդու Իրաւունքներու Խորհուրդի 37-րդ նստաշրջանի բարձր մակարդակով հանդիպման ընթացքին ունեցած իր ելոյթին մէջ յայտարարած է Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալպանտեան:

Իր խօսքին մէջ անդրադառ-

նալով Սոււմգայիթի ջարդերուն, Նալպանտեանը նշած է՝ «Ինչպէս բազմիցս է տեղի ունեցել մարդկութեան պատմութեան ընթացքում, անպատժելիութիւնները բերում է նոր ոճրագործութիւնների, ինչպիսիք էին հայկական կոտորածները եւ էթնիկ գտնումները Պաքուում, Կիրովաբադում (Գանձակում), Մարաղայում եւ շատ այլ վայրերում: Ատրպէյճանը դիմում է ամէն միջոցի ձգտելով կոծկել այս ոճրագործութիւնները, խուսափել պատասխանատուութիւնից եւ չեղել ուշադրութիւնը դրանցից՝ շինծու

Շար.ը էջ 5

Արմէն Սարգսեան. «Եթէ Սկզբունքային Տարբերութիւններ Ունենամ, Մի՛ Կասկածիք, Որ Կը Բարձրաձայնեմ Անոնց Մասին»

«Ազատութիւն» ռատիոկայանին տուած հարցազրոյցի ընթացքին Հայաստանի 4-րդ նախագահի թեկնածու Արմէն Սարգսեանը ըսած է, որ ընտրուելու պարագային պիտի փորձէ կատարելագործել դատական համակարգը՝ արձագանգելով ինդիւրներու պարագային. «Եթէ ես լինեմ նախագահ, եթէ սկզբունքային տարբերութիւններ ունենամ, մի՛ կասկածէք, որ կ'իրացնեմ սեփական կարծիքն արտայայտելու իրաւունքը, որ նախագահն ունի՝ լինի չստորագրելով կամ խօսելով, որովհետեւ դա է այն ճանապարհը, որով կը կարողանանք համակարգը մաքրել, բերեղացնել», - ըսած է Արմէն Սարգսեանը:

Անդրադառնալով դատական իշխանութեան, ան ընդգծած է, որ գործարարութեան համար, անկախ դատարանը հարստութիւն է: «Աշխարհում ընկերակցական պայմանագրերի մեծ մասը ստորագրուած է, այսպէս կոչուած, անգլիական օրէնքով. պատճառն այն է, որ այդ դատարանի նկատմամբ վստահութիւն կայ, որովհետեւ այդ դատար-

Հայաստանի 4-րդ նախագահի թեկնածու Արմէն Սարգսեանը ըսած է, որ կարողանաս դատի տալ աշխարհի ամենահարուստ մարդուն եւ յաղթել, քանի որ չես կասկածում այդ դատարանի անաչառութեանը: Հայաստանի համար դա բացարձակ անհրաժեշտութիւն է: Այն հարցին թէ արդեօք գործող նախագահի հետ քննարկած է ապագայ վարչապետի եւ ապագայ նախագահի լիազօրութիւնները, Արմէն Սարգսեանը ըսած է - «Ինձ

Շար.ը էջ 5

Հոլանտայի Խորհրդարանը Ծանցաւ Հայոց Ցեղասպանութիւնը

Հոլանտայի խորհրդարանը ձայներու բացարձակ մեծամասնութեամբ ընդունած է երկրի համախոհական կառավարութեան մէջ մտնող Քրիստոնէական Միութիւն կուսակցութեան անդամ ձույլ Ֆորտեւինտի ներկայացուցած Հայոց Ցեղասպանութեան երկու բանաձեւերը:

Առաջին բանաձեւով կը վերահաստատուի Հոլանտայի կողմէ 2004-ին Հայոց Ցեղասպանութիւնը ճանչնալու մասին որոշումը, իսկ երկրորդով կը պարտադրուի կառավարութեան՝ նախարարի մակարդակով հինգ տարին մէկ անգամ Ապրիլ 24-ին այցելել եւ յարգանքի տուրք մատուցել Միծեռնակաբերդի մէջ:

Քուէարկութեան անմիջապէս ետք Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեան հանդէս եկաւ յայտարարութեամբ՝ Հոլանտայի Ներկայացուցիչներու պալատին կողմէ Հայոց Ցեղասպանութեան ճանչնալու վերահաստատուելու վերաբերեալ:

«Բարձր կը գնահատենք բարեկամ Հոլանտայի խորհրդարանին մէջ այսօր տեղի ունեցած քննարկումները եւ ատոնց ար-

Շար.ը էջ 5

Երուսաղէմի Եկեղեցիներէն Հարկերու Գանձումը Դադրեցուած Է

Իսրայէլի կառավարութիւնը դադրեցուցած է Երուսաղէմի եկեղեցիներէն հարկերու գանձման գործընթացը, որ բողոքի մեծ ալիք բարձրացուցած էր եկեղեցականներու շրջանակին մէջ:

Վարչապետ Բենիամին Նեթանիահուի գրասենեակը յայտարարած է, որ հարկերու գանձման եւ ստեղծուած իրավիճակի կարգաւորման հարցերով պիտի ստեղծուի յատուկ յանձնաժողով, որ բանակցութիւններ պիտի վարէ եկեղեցիներու ներկայացուցիչներուն հետ, իսկ մինչ այդ «Երուսաղէմի քաղաքապետարանը պիտի դադրեցնէ հարկերու գանձման գործընթացը», որ մեկնարկած է քանի մը շաբաթ առաջ:

Կիրակի օր, ի նշան բողոքի Երուսաղէմի Հռոմի Կաթոլիկ, Յոյն Ուղղափառ եւ Հայ Առաքելական եկեղեցիներու ներկայացուցիչները փակած էին Սուրբ Յարութեան տաճարը:

Քրիստոնէական եկեղեցիները հարկային նորամուծութիւնները կը համարեն «Սուրբ Հոգի մէջ քրիստոնեաներու դէմ ուղղուած աննախադէպ ճնշում»:

ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Արմեն Սարգսեանի Կոչոյ Յայտարարութիւնը. Պահանջել Ամեն Ինչ

ՅԱԿՈՔ ԲԱՂԱԵԱՆ

Չորրորդ նախագահի թեկնածու Արմեն Սարգսեանը Ազատութիւնն ուստիոկայանի հետ գրոյցում արել է ուշագրաւ յայտարարութիւն, որն առնչուում է Արցախի հարցին եւ բանակցային գործընթացին: Հարցին, թէ ինչ մասնակցութիւն կ'ունենայ այդ խնդրում՝ նախագահ ընտրուելուց դէպքում, Արմեն Սարգսեանը պատասխանել է, որ այդ ամէնը կ'որոշուի, երբ կը ձեւաւորուի նաեւ նոր կառավարութիւնը, կը նշանակուի նոր վարչապետը, պարզ կը լինի արտգործնախարարը:

Ըստ նրա, այդ ժամանակ բոլորով միասին կ'որոշեն, թէ ինչ ուղղամտութիւն է պէտք Արցախի խնդրում, ով պէտք է լինի բանակցողը: Նրա խօսքով, դա կարող է լինել վարչապետը, կամ նախագահը կարող է «անսպասելի» դերակատարում ստանձնել:

Արմեն Սարգսեանի յայտարարութիւնն ուշագրաւ է նախ այն իմաստով, որ նա փաստօրէն յայտարարում է Արցախի խնդրում Հայաստանի նոր ուղղամտութեան մշակման մասին: Յամենայն դէպս նախագահի թեկնածուն շատ յստակ է ասում, որ իր ընտրուելուց եւ Ապրիլին նոր վարչապետի եւ կառավարութեան ձեւաւորումից յետոյ «կը նստեն ու կը քննարկեն», թէ ինչպէս պէտք է աշխատել Արցախի խնդրում:

Եթէ Սերժ Սարգսեանն է դառնում վարչապետ, ապա այստեղ կարծես թէ փակուում է հարցը, թէ ով պէտք է գլխավորի բանակցութիւնը: Ըստ այդմ, Արմեն Սարգսեանի յայտարարութիւնը, թէ իշխանութեան ամբողջական

ձեւաւորումից յետոյ կը նստեն ու կը քննարկեն, թէ ով ինչ պէտք է անի, կամ նշանակուում է, որ Սերժ Սարգսեանի վարչապետութիւնն այդուհանդերձ բոլորովին վճռուած եւ միարժէք հեռանկար չէ, կամ անգամ այդ դէպքում բացառուած չէ, որ Սարգսեանն այդուհանդերձ հրաժարուի բանակցել Ալիեւի հետ եւ «պատուիրակի» այդ լիազօրութիւնը նախագահին, նրան տալով «անսպասելի» դեր:

Յամենայն դէպս, Արմեն Սարգսեանը յայտարարում է, որ կառավարման նոր համակարգը Հայաստանին տալիս է այդ հար-

ուղամտութեան փոփոխութիւն: Ինչ խօսք, դիւանագիտական-քաղաքական նրբերանգները բաւական բարդ են դարձնում այդ ամէնը ձեռքի մէկ շարժումով իրականացնելը, բայց Արմեն Սարգսեանը փաստացի խօսում է դրա նոր հնարաւորութեան մասին եւ ակնարկում հնարաւոր մտադրութիւնը:

Աւելին, Սարգսեանն անում է հիմնարար նշանակութեան յայտարարութիւն, բանակցութեան դիրքերի վերաբերեալ: «Բանակցութիւնն իհարկէ գաղտնի է եւ որեւէ մէկը եթէ բանակցութիւնից

չես անելու ոչ մի գիշում եւ ուղեւոր ես ամէն ինչ»:

Գործնականում հենց այդ դիրքերից է իրավիճակին տասնամեակ շարունակ մօտեցել Ատրպէյճանը, ի վերջոյ ստեղծելով փակուղային իրավիճակը եւ փորձելով օգուտ քաղել դրանից, թէեւ Ապրիլին նրա այդ ջանքը գործնականում յաջողութեան հասնելով բոլոր մակարդակներում՝ բարեբախտաբար տապալուեց հայկական զինուորի եւ հասարակութեան դաշինքի մակարդակում:

Այդուհանդերձ, գրեթէ կասկած չկայ, որ եթէ հայկական կողմը չգտնի այդ մօտեցմանը հակադրելիք նոր ուղղամտութիւն, Ատրպէյճանը վաղ թէ ուշ կարող է դարձեալ կորզել գրոհի միջազգայնօրէն լեգիտիմ իրաւունք, յատկապէս արագ փոխուող ուղղաքաղական իրավիճակում:

Այդ տեսանկիւնից, Արմեն Սարգսեանը գործնականօրէն բարձրաձայնում է որոշակի ելակէտի կամ յենման կէտի մասին՝ ուղեւոր ամէն ինչ, Ատրպէյճանի մօտ Հայաստանի թուլութեան պատրանքը չէզոքացնելու եւ այդպիսով Պաքուի ուղղամտեան թիւնն ու ազդեցութիւնը չէզոքացնելու համար:

Կասկածից վեր է նաեւ, որ Արմեն Սարգսեանն այդ մասին բարձրաձայնում է ունենալով Սերժ Սարգսեանի հետ քննարկումները պատկերը: Ընդ որում, Հայաստանի այդ դիրքորոշման սպասումն առկայ է թերեւս միջնորդ համանախագահների մօտ, որոնց համար դա եւս փակուղուց դուրս գալու եւ անվտանգութեան խնդիրն աւելի արդիւնաւէտ սպասարկելու եւ կառավարելու հնարաւորութիւն է:

«ԼՐԱԳԻՐ»

Նախագահի թեկնածուն շատ յստակ է ասում, որ իր ընտրուելուց եւ Ապրիլին նոր վարչապետի եւ կառավարութեան ձեւաւորումից յետոյ «կը նստեն ու կը քննարկեն», թէ ինչպէս պէտք է աշխատել Արցախի խնդրում

ցում բաւական ճկուն լինելու հնարաւորութիւն:

Այն, որ Արցախի խնդրում պետական քաղաքականութեան փոփոխութիւնը հասունացած եւ ազգային անվտանգութեան խնդիր է, անկասկած է: Նոր իրողութիւններում ներկայիս մօտեցումը՝ այսպէս ասած փոխգիշումային պատմաստականութեան շեփորումը ոչ միայն չի ստիպում Պաքուին հրաժարուել պատերազմի շեփորից, ոչ միայն չի բերում Հայաստանի եւ տարածաշրջանի անվտանգութեան առաւել ամրացմանը, այլ աւելի է մեծացնում Պաքուի ազդեցիւ եւ յանդուգն հռետորաբանութիւնը:

Ըստ այդմ, թէկուզ յարաբերական խաղաղութիւնը եւ կայունութիւնը պահպանելու հրամայականը Հայաստանից պահանջում է

առաջ յայտարարի, թէ այս անելու եմ եւ այն չեմ անելու, երբէք յաջողութեան չի հասնի: Եւ ի վերջոյ, լաւագոյն բանակցային դիրքը կամ դիրքորոշումը հետեւեալն է, որ դիմացի կողմը պէտք է մտածի, որ դու ոչ մի գիշում չես անելու եւ դու ամէն ինչ ուղեւոր ես: Դա ամենաուժեղ դիրքն է, դրանից յետոյ ինչի կը հասնես, այլ հարց է, բայց դիմացինը երբէք չպէտք է մտածի, որ դիմացի բանակցողը թող դիրքերից է բանակցում», յայտարարել է Արմեն Սարգսեանը:

Գործնականում, Հայաստանի պետական, պաշտօնական հռետորաբանութեան մէջ թերեւս երբէք չի եղել այդօրինակ ձեւակերպում՝ «դիմացինը բանակցութեան ընթացքում պէտք է մտածի, որ դու

Տխուր Իրակացութեան Փաստում՝ Հայաստանի Պարտքը Կը Հասնի 7 Միլիարդ Տոլարի Սահմանին

ՏԻԳՐԱՆ ՎԱՂԱՆԷ

Թէեւ Հայաստանի կառավարութիւնը ժամանակ առ ժամանակ յայտարարութիւններ է տարածում Հանրապետութեան տնտեսական դրական դինամիկայի ցուցանիշներին մասին, իսկ իշխանական եւ մերձիշխանական լրատուամիջոցները, փորձագէտներն ու վերլուծաբանները օրեր շարունակ վերլուծում են դրանք, սակայն արդէն ժողովրդական ֆոլկլորի եւ անկեղոտի ժանրին է հասել այն, որ Հայաստանը թաղուած է պարտքերի ու վարկերի մէջ, ինչպէս եւ ՀՀ քաղաքացիների մեծ մասը, եւ վիճակն ամենեւին էլ թեթեւանալու միտում չունի: Ու մինչ վարչապետ Կարէն Կարապետեանը փորձում է հակառակն ապացուցել, ժողովուրդը շարունակում է իր օրուայ գոյապայքարը մղել, որպէս ապագայի տեսլական ունենալով այն, որ ամէն մի նորածին երեխայ Հայաստանում իր վտիտ ուսերին կրում է աւելի քան 6 միլիարդ տոլարի արտաքին պարտքի իր ակամայ բաժինը, աւելի քան 2000 տոլարի չափով: Ընդ որում, արդէն պարզ է, որ արտաքին պարտքը, դանդաղ, սակայն հաստատուն քայլերով մօտենում է ՀՆԱ 60%-ի սահմանաձգին եւ միայն Յունուար ամսին աւելացել է 123,5 միլիոն տոլարով եւ կազմում է 6,898 միլիարդ տոլար: Սակայն իշխանութիւններին կարծես թէ դա

այնքան էլ չի յուզում եւ արդէն յայտնի է, որ նախատեսում է 2018-ին Հայաստանի պետական պարտքը հասցնել 7 միլիարդի, այսինքն՝ էլի պարտք վերցնել: Յուսալ, որ Հայաստանը իրօք տնտեսական աճ կ'ունենայ եւ մէջքը կ'ուղղի, գոնէ տեսանելի ապագայում, անիրական է:

Անկախ թուականութիւնից, շարքային քաղաքացին չի զգում իր վրայ այդ աճը՝ կենսամակարդակի բարելաման, եկամտների աճի կամ տնտեսական աճը բնութագրող այլ պարամետրերով: Սակայն նոյն շարքային քաղաքացին արդէն կարծես ընտելացել է այն գաղափարին, որ իշխանութիւնները սկսել են օրէնսդրական մանիպուլացիաները եւ փորձում են ամէն կերպ հեռացնել ՀՆԱ 60%-ի արգելքը: Մէկ անգամ դա արուեց ու կարծես թէ ստացուեց, երբ արգելքի բաղադրիչներից օրէնսդրօրէն հանուեց Կենտրոնական

պանքի պարտքի մասը, այժմ էլ կարծես այլ մանիպուլացիա են ցանկանում անել: Իրականում, եթէ չոր փաստերով խօսենք, ապա Հայաստանը այլեւս անկախ սուվերեն պետութիւն չէ՝ մօտ եօթ միլիարդ տոլար պարտքով եւ միջազգային ֆինանսական կառուցները, որոնք շարունակում են դեռ քիչ թէ շատ հաւատալ պաշտօնական երեւանի խօսքին ու վարկեր տալ ՀՀ իշխանութիւններին, Հայաստանի քաղաքականութեանը կարող են միջամտել կամ ներազդել հենց եօթ միլիարդ տոլարի չափով: Իսկ դա չլուծուած հակամարտութիւն, փակ սահմաններ ունեցող Հայաստանի համար ինքնասպանութեանը համարժէք կարող է լինել: Ընդ որում այդ պրեսսիոնը հետզհետէ կ'աճի, քանի որ, ասենք, այս տարի եւ 2019-ին Հայաստանը ստիպուած է վճարելու տարեկան կտրուածքով 300-350 միլիոն տոլար:

«ՀՐԱՊԱՐԱԿ»

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժնէր հոն արտայայտուող բոլոր միտքերը

SYRIAN ARMENIAN RELIEF FUND Save Support Sustain Syrian Armenian Relief Fund P. O. Box 1948 Glendale, CA 91209-1948 www.syrianarmenianreliefund.org

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA 1060 N. Allen Ave. Pasadena, CA 91104 Phone: (626) 797-7680 Fax: (626) 797-6863 E-Mail: massis2@earthlink.net http://www.massisweekly.com (USPS 667-310) (ISSN 0744-334X) Published Weekly Except Two Weeks in August ANNUAL SUBSCRIPTION RATES: USA \$50.00, \$100.00 (First Class) Canada \$125.00 (Air Mail) Overseas \$250.00 (Air Mail). All payments must be made in US funds & Drawn on US banks. Periodicals Postage Paid at Pasadena CA. Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

«Այս Իշխանութիւնը «Մարտի 1»-ի Կրակոցներու Արդիւնքով Եկած Իշխանութեան»

Այս Իշխանութիւնը «Մարտի 1»-ի կրակոցներու արդիւնքով եկած է Իշխանութեան, «Ազատութեան» հետ զրոյցի ժամանակ ըսած է Իրաւապաշտպան Վարդան Յարութիւնեանը:

Իրաւապաշտպանը վստահ է՝ «Մարտի 1»-ի գործը բացայայտուած է, սակայն, ըստ անոր, եթէ Իշխանութիւններն ընթացք տան «Մարտի 1-ի» բացայայտուած գործին, նշանակում է, որ նրանք պէտք է խոստովանեն՝ «Մարտի 1»-ի կրակոցով Հայաստանում տեղի է ունեցել Իշխանութեան գաւթում»:

«Ըստ հոլթեան «Մարտի 1-ը» բացայայտուած է, մնացել է, որ Հայաստանի Իրաւապահ մարմինները, եթէ նրանք իրօք լինէին Իրաւապահ մարմիններ եւ եթէ չլինէին գործող գործօնները, նրանք այդ բացայայտումն ուղղակի կը դնէին գործերի հիմքում, եւ դրանից յետոյ կը յաջողէր արդէն կազմակերպիչներին, եւ անմիջական ի կատար ածողներին նկատմամբ կայացուած մեղադրանքները», - ըսած է Յարութիւնեանը:

Հարցին, թէ ինչու է Իշխանութիւնը այդ քայլին չի դիմեր, Յարութիւնեանը պատասխանած է. - «Իշխանութիւնն այդ քայլին չի դիմում, չի դիմել եւ չի էլ դիմելու,

որովհետեւ այս Իշխանութիւնը «Մարտի 1»-ի կրակոցների արդիւնքում է եկել Իշխանութեան: Այս Իշխանութիւնները, եթէ բացայայտուեն, եթէ ընթացք տան «Մարտի 1-ի» բացայայտուած գործին, նշանակում է, որ պէտք է կասկածի տակ դնեն իրենք իրենց օրինականութիւնը: Մենք՝ հասարակութիւնը, հանրութիւնը, աշխարհը գիտի նրանց օրինականութիւնը: Աստիճանը, բայց էս դէպքում նրանք պէտք է խոստովանեն, որ «Մարտի 1»-ի կրակոցով Հայաստանում տեղի է ունեցել Իշխանութեան գրաւումը», - ըսած է Յարութիւնեանը:

Նշենք, որ 1 Մարտ 2008 թուականին վաղ առաւօտեան ոստիկանները յարձակած են Երեւանի Ազատութեան հրապարակին մէջ գիշերող ընդդիմադիր ցուցարարներու վրայ, որոնք իրենց բողոքը կը յայտնէին նախագահական ընտրութիւններու պաշտօնական արդիւնքներու դէմ:

Նոյն օրը աւելի ուշ Ալեքսանտր Միսանիկեանի արձանին յարող հրապարակին վրայ եւ անոր մերձակայքը ցուցարարներու ու ուժայիններու միջեւ սկիզբ առած բախումներու հետեւանքով տասը մարդ զոհուած է, հարիւրաւոր մարդիկ վիրաւորուած են :

Ն. Փաշինեան.

«Չեմ Կրնար Ձեռքերս Ծալած Յետեւիլ Սերժ Սարգսեանի Վերարտադրութեան»

Այս պահուն «Ելք» խմբակցութիւնը փողոցային պայքար սկսելու որոշում չունի, քննարկումներ կ'ընթանան յետագայ գործողութիւններու քարտէզը մշակելու համար:

Այս մասին «Ազատութեան» եթերին յայտարարած է Աժ «Ելք» խմբակցութեան ղեկավար Նիկոլ Փաշինեանը:

«Գործողութիւնների փլանը քննարկել եմ ընտանիքիս հետ, ովքեր իրենց պատրաստակամութիւն են յայտնել ինձ վերստին գործողել Ազատութեան հրապարակ, իսկ «Ելք» խմբակցութեան հետ քննարկումները շարունակուում են: Այդ քննարկումները տեղի են ունենում մի քանի ելակէտի վրայ: Առաջինն այն է, որ անցեալ տարուայ ամբարը յայտարարել ենք, որ տեսնում ենք քաղաքական գործընթաց, որ հնարաւոր է, որ Սերժ Սարգսեանը լինի վարչապետի թեկնածու: Ասել ենք, որ այդ պարագայում ժողովուրդը պէտք է դուրս գալ փողոց եւ թոյլ չտալ այդ խայտառակ զարգացումը: Ինչու խայտառակ, որովհետեւ 2014 թուականի Ապրիլի 10-ին Սերժ Սարգսեանը յայտարարել էր, որ ինքը չի

Աժ «Ելք» խմբակցութեան ղեկավար Նիկոլ Փաշինեան

յաւակնելու ո՛չ նախագահի, ո՛չ վարչապետի թեկնածութեանը, աւելին՝ ասել է, որ սխալ է համարում, որ որեւէ անձ պետութիւնը երրորդ անգամ կառավարելու յայտ ներկայացնի», - ըսած է Փաշինեանը:

Նիկոլ Փաշինեան ըսած է, որ «Ելք»-ը կայացուցած է որոշում, որ Սերժ Սարգսեանի թեկնածութիւնն իր համար անընդունելի է եւ այժմ կը քննարկուի գործողութիւններու ճանապարհային քարտէզը: սէի՝ ժողովուրդը ճան, դուք նստէք ու տեսէք, թէ ոնց ենք այդ հարցը լուծում»:

Չի Բացառուիր, Որ Էտմոն Մարուքեանի Խումբը Առանձնաճայ «Ելք» Դաշինքէն

«Հրապարակ» թերթը կը գրէ. «Նիկոլ Փաշինեանի որոշումը՝ «վերստին» Ազատութեան հրապարակ «գործողութիւնը» մասին, միանշանակ չի ընդունուել ո՛չ իր շրջապատի, ո՛չ գործընկերների կողմից:

Մեր տեղեկութիւններով, նրա շրջապատում կան մարդիկ, ովքեր փորձում են յետ պահել նրան այդ քայլից: Աւելին՝ զգուշացնում են, որ կրկին կը յայտնուի բանտում, սակայն նրան այդ զգուշացումները յետ չեն պահում, նա «պատրաստ է նորից բանտ նստել»:

Ինչ վերաբերում է դաշինքի ընկերներին, ապա այստեղ եւս միասնական կարծիք չկայ՝ եթէ «Քաղաքացիական պայքանադրի» կազմը կողմ է փողոց դուրս գալուն, ապա «Լուսաւոր Հայաստանում» աւելի «հաստատութեանական» պայքարի կողմնակից են՝ ամպլիոնները ու անարիւն: Փողոց դուրս գալուն դէմ չէ նաեւ Արամ Սարգսեանի «Հանրապետութիւնը»: Եթէ դիրքորոշումների տարբերութիւնը խորանայ, չի բացառուում, որ էտմոն Մարուքեանի թիմն առանձնա-

նայ «Ելք» դաշինքից, իսկ միւս երկու կուսակցութիւնն արդէն մէկ կուսակցութիւն դառնան»:

«Ինչ-որ բանասանք մեկնաբանելու իմաստ չկայ: Ես անգամ ձեռնամարտի մասին որեւէ նիւթ չեմ տեսել: Այո, Ելք դաշինքում միշտ էլ թէժ բանավէճեր են տաբեր հարցերով, եւ վերջում մենք որոշումը կայացնում ենք համաձայնաբար,- խորհրդարանէն ներս լրագրողներու հետ զրոյցի ժամանակ ըսած է Ելք խմբակցութեան պատգամաւոր էտմոն Մարուքեանը՝ անդրադառնալով Ելք-ի մէջ տարաձայնութիւններու մասին լուրերին:

Ան նշած է, որ օրակարգային հարցեր կան, հիմա անոնք կը քննարկուին: Երբ որոշում կ'ըլլայ, կը հրապարակեն: Իսկ ինչ կը վերաբերի առկայ համաձայնութեանը, Ելք դաշինքի համար Սերժ Սարգսեանի պաշտօնավարման երրորդ ժամկէտն անընդունելի է:

«Իսկ պայքարի այլ մեթոտների մասով քննարկումների մէջ ենք, երբ որ կը լինի որոշում, կը տեղեկացնենք», - ըսած է ան:

Երեւանի Քոյր Քաղաքներուն Կոչ Կ'ըլլայ Չհամագործակցիլ Երեւանի Հետ

Հինգ տասնեակէ աւելի կազմակերպութիւններ ու քաղաքացիներ բաց նամակով դիմած են Երեւանի քոյր քաղաքներուն՝ կոչ ընելով կասեցնել «Երեւանի բռնարար քաղաքապետարանի հետ համագործակցութիւնը»:

23 քաղաքներու քաղաքապետերուն ուղղուած նամակին մէջ հեղինակները ներկայացուցած են 13 փետրուարին Երեւանի աւազանի նիստի ժամանակ տեղի ունեցած հրապարակային բռնութիւնը, երբ ֆիզիքական ուժ գործադրուած էր աւազանի ընդդիմադիր կին անդամներ Մարինա Խաչատրեանի եւ Սոնա Աղեկեանի նկատմամբ:

Բաց նամակին մէջ, մասնաւորապէս, ըսուած է. «Քաղաքապետ Տարօն Մարգարեանը ոչ միայն պատասխանատուութիւն չի ստանձնել իր հրամանով եւ ներկայութեամբ տեղի ունեցած բռնարարների համար, այլեւ շարունակել է աւազանու ընդդիմադիր կուսակցութեան անդամների նկատմամբ վարչական ճնշումները: Բռնարար եւ կոռուստացուած քաղաքապետով ու աւազանու անդամներով քոյր-քաղաք ունենալը պատիւ չի բերում ոչ մի քաղաքի ղեկավարութեանն ու բնակչութեանը, ուստի կոչ ենք անում հրաժարուել բռնարար կառույցի հետ համագործակցութիւնից»:

Քրեական Գործ Յարուցուած Ե Թէ ՀՀԿ-ի, Թէ «Երկիր Ծիրանի»-ի Աւագանիի Անդամներու Դէմ

«Երկիր Ծիրանի» անդամ Սարիճէ Խաչատրեանի նկատմամբ բռնութիւն շահեական աւագանիի անդամին կողմէ

Փետրուար 13-ին Երեւանի քաղաքապետարանի աւագանիի նիստի ժամանակ «Երկիր Ծիրանի» կուսակցութեան անդամները Նուպարա շէնի բնակիչներու խնդրանքով կոյուղաջուր բերած էին որպէս նուէր քաղաքապետ Տարօն Մարգարեանի համար:

Անակնկալ աւարտած էր «Երկիր Ծիրանի» անդամներու, մասնաւորապէս Մարինա Խաչատրեանի նկատմամբ բռնութեամբ եւ յարձակումով:

Փաստաբան Հայկուհի Յարութիւնեանը, հետեւելով իրադարձութիւններու զարգացման, նշած է, որ երկուստեք քրէական գործ յարուցուած է, եւ «Երկիր Ծիրանիի անդամներու նկատմամբ, եւ՝ ՀՀԿ աւագանիի անդամներու: Սակայն փաստաբանը մտահոգ է, որ այդ քննութիւնը անարդար կ'ընթանայ:

«Պաշտօնական գործունէութեան նկատմամբ ոտնձգութիւն է տեղի ունեցել, դա արդէն ենթակայ է քննութեան, անկարի նրանից, թէ՛ դա ինչ տեսակի վարոյթի շրջանակներում կիրականացուի՝ քրէական, թէ՛ վարչական, փաստն

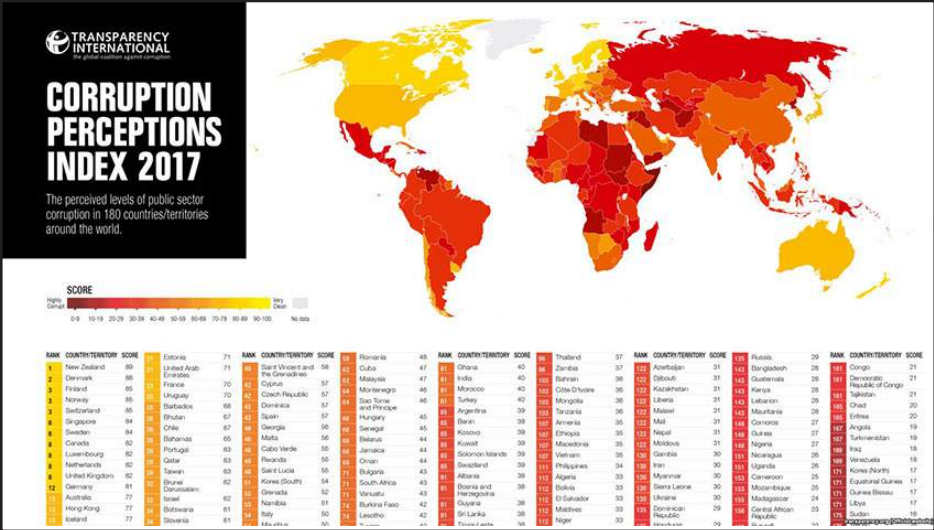
այն է, որ կայ չանցանք եւ դա պէտք է դառնայ քննութեան առարկայ: Ժողովրդավար պետութիւնում նման միջադէպից յետոյ, այդ ամբողջ խմբակցութիւնը, որը բռնութիւն է կիրառել, պէտք է իր լիազօրութիւնները վայր դնի, առաջին քայլը անխուսափելիօրէն նրանց գործառույթների դադարեցում է, յետոյ պէտք է քննութիւն ընթանայ համարժէք պատասխանատուութեան ենթարկելու հեռանկարով»:

Հայկուհի Յարութիւնեան խօսած է նաեւ լրագրողներու մոտքը արգիլելու քաղաքապետարանի պաշտօնեայի կողմէն մէջբերուած ներքին կանոնադիրքը ըսուածի մասին, որով խոչընդոտուած էր լրագրողներու մոտքը քաղաքապետարան:

Փաստաբանը առաջարկած է իր մասնագիտական օգնութիւնը այն լրագրողներուն, որոնք կ'ուզեն իրենց իրաւունքները պաշտպանել: Ան կը կարծէ, որ սա հետաքրքիր նախադէպ կրնայ դառնալ առհասարակ ներքին կանոնադիրքերու յղում կատարող վարչական մարմիններու դէմ լրագրողներու իրաւունքներու նուաճման գործին:

ԼՈՒՐԵՐ

Հայաստանի Մեջ Կաշառակերութեան Ընկալումը Մնացած է Գրեթէ Նոյն Մակարդակին

«Թրանսպարենսի ինթերնաշնը» հրապարակած է 2017 թուականի կաշառակերութեան ընկալման համաթիւը: Նախորդ տարուայ համեմատութեամբ, Հայաստանը մնացած է գրեթէ նոյն տեղը՝ 35 միավորով Եթովպիայի, Մակեդոնիայի եւ Վիեթնամի հետ կը կիսէ նոյն հորիզոնականը:

«Հայաստանի համաթիւը 2-ով մեծացել է նախորդ տարուայ համեմատ: Այդ տարբերութիւնը վիճակագրական շեղման սահմանների մէջ է: 33 էր. եթէ դառնար 37 կամ 38, մենք նոր կարող էինք ասել, որ բարելաւում եղել է», - լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ ըսած է «Թրանսպարենսի ինթերնաշնը» հակակաշառակերութեան կեդրոնի (ԹԻՀԿ) ծրագիրներու ղեկավար Վարուժան Հոկտանեանը:

Անոր փոխանցմամբ, կաշառակերութեան ընկալման համաթիւը կը ստեղծուի հանրային բաժնի հետ առնչուող գործարարներու եւ փորձագէտներու հետ հարցումներու հիման վրայ, եւ կը համարուի բաւական վստահելի ցուցանիշ. «Եւ սա ոչ թէ շարքային քաղաքացիներինն է, որպէսզի չետագային չլինի, ասենք, խօսակցութիւն, որ շարքային քաղաքացիները մեր մօտ սոված են, աղքատ են եւ պարզ է, վատ կ'ընկալեն: Ո՛չ: Սա փորձագէտների եւ գործարարների ընկալումն է: Ընդ որում՝ ոչ միայն հայաստանցի փորձագէտների եւ գործարարների ընկալումն է»:

Ըստ կաշառակերութեան ընկալման համաթիւի 100 միավորանի սանդղակին, որքան ցած է

պետութեան ցուցանիշը, այնքան բարձր է այդ երկրի մէջ կաշառակերութեան ընկալումը, եւ նոյնքան լուրջ են խնդիրները. «Ուսումնասիրութիւնները ցոյց են տալիս, որ սովորաբար եթէ համաթիւը 50-ից ներքեւ է, կաշառակերութիւնը հանդիսանում է լուրջ խնդիր՝ ընդհուպ մինչեւ համակարգային լինելը»:

Հայաստանի իշխանութիւնները վերջին տասնամեակի ընթացքին շարունակ խօսած են կաշառակերութեան դէմ անողոք պայքար տանելու անհրաժեշտութեան մասին:

Յունուարի վերջերը, Եւրոպայի խորհուրդի խորհրդարանական վեհաժողովի ամպիոնին նախագահ Սերժ Սարգսեանը շեշտած էր այդ մասին:

«Տասնամեակի պայքար կաշառակերութեան դէմ նկատելի է, բայց վերջին տարուայ օրէնսդրական բարելաւումներն տեսանելի են», - նկատած է Հոկտանեանը՝ աւելցնելով, որ պէտք է սպասել՝ իրական կեանքի մէջ օրէնքներու կիրառմանը - «Օրէնքներ ընդունուած են: Այստեղ խնդիրը կիրարկման մէջ է: Դա առաջինը: Եւ եղած օրէնքներում էլ երբ որ լինում են սողանքներ, տարբեր խուսափելու հնարաւորութիւններ զգոյր չեստոյ չասեն՝ գիտէք, օրէնքը կայ, բայց այսինչ սողանքի պատճառով, այսինչ թերութեան պատճառով չենք կարող անել: Սա մէկ այլ բանի մասին է նաեւ խօսում պայքար օրէնքներից կիրարկման չանցնելը եւ սողանքներ թողնելը արդէն ցուցանիշ է քաղաքական կամքի բացակայութեան»:

Սարգիս Քլոյեան. Մեր Պահանջն է Պարզել, Ովքեր Սպանեցին Մեր Երեխաները

«Մեր պահանջը բացարձակապէս կապ չունի քաղաքականութեան հետ», - ԱժԻ-ի մէջ ընթացող լսումներու ժամանակ յայտարարած է «Մարտի 1» ՀԿ փոխնախագահ Սարգիս Քլոյեանը: Ան Մարտ 1, 2008-ին գոհուած Գոռ Քլոյեանի հայրն է:

Անոր խօսքով, իր ու միւս գոհերու հարազատներու պահանջը մէկ է՝ բացառապէս մարտ մէկի ոճրագործութեան հեղինակները:

«Մեր պահանջն է պարզել, թէ ով հրաման տուեց, ովքեր սպանեցին մեր երեխաներին, պատասխանատուութեան չեն ենթարկուել ոչ կատարողները, ոչ էլ հրաման տուողները», - ըսած է ան:

Անդրադառնալով այն յայտարարութեան, թէ վկաներու մէկ մասը արտագաղթած է, միւսներն ալ չեն յիշեր, թէ ինչ տեղի

ունեցած է: Քլոյեանի հայրը մտահոգութիւն յայտնած է, որ մի քանի տարի անց շատերը չեն յիշեր նաեւ Մարտ 1-ի մասին:

«Որպէս Մարտի 1-ի մասնակից ի՞նչ եմ տեսել: Մօտ 500 սաղրիչներ ջարդում էին Ռուսաստանի դեսպանատունը, որ ասէին՝ ընդդիմութիւնը հակառուսական տրամադրութիւններ ունի», - ըսած է Քլոյեանը:

Ան համոզմունք յայտնած է, որ անցած տասը տարիներու ընթացքին դատախազներն ու քննիչները ոչ թէ ջանք գործադրած են յանցագործութիւնները բացառապէս տեսնելու համար, այլ «պարտելու համար»:

«Մենք պայքարելու ենք բոլոր մեղաւորներին պատժելու համար», - խօսքը աւարտած է ան: Ելույթ ունեցած է նաեւ Հէլ-

ԱՄՆ Պետական Քարտուղարութիւնը Արձագանգած է Ալիեւի Յայտարարութեան

Միացեալ Նահանգներու պետական քարտուղարութիւնը արձագանգած է Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի յայտարարութեան, թէ Երեւանն ատրպէյճանական ժողովուրդի պատմական տարածքն է՝ կարեւորելով բորբոքիչ յայտարարութիւններէն զերծ մնալը:

«Ազատութիւն»-ը հարցում ուղարկած էր Երեւանի մէջ ԱՄՆ դեսպանատուն՝ խնդրելով ներկայացնել, թէ պաշտօնական Ուաշինգթոնն ի՞նչ դիրքորոշում ունի Իլհամ Ալիեւի աղմկաշարժ յայտարարութեան կապակցութեամբ, եւ արդե՞օք նման յայտարարութիւնը չի բարդացներ դարբանութեան բանակցութիւններու ընթացքն ու սրեր իրավիճակը:

«Միացեալ Նահանգները կը պաշտպանէ Միսաքի խումբի համանախագահներու 11 փետրուարի յայտարարութիւնը, ուր կողմերուն կոչ կ'ըլլար զերծ մնալ բորբոքիչ յայտարարութիւններէ եւ սաղրիչ գործողութիւններէ: Միացեալ Նահանգները նաեւ կը խրախուսէ կողմերուն՝ յարգել 2017-ի Հոկտեմբերին ժընեւի մէջ կայացած գազաթնաժողովի ընթացքին ձեռք բերած պայմանաւորուածութիւնները՝ բանակցութիւններու աշխուժացման ու շփման գիծին լարուածութիւնը թուլացնելու ուղղութեամբ քայլեր ձեռնարկելու վերաբերեալ», - ըսուած է ԱՄՆ

պետական քարտուղարութեան պատասխանին մէջ:

Ատրպէյճանի նախագահի խօսքերուն աւելի վաղ անդրադարձած էր Ռուսաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան խօսնակ Մարիա Զախարովան, նշելով, որ «չիշատակուած յայտարարութիւնը ակնյայտօրէն չի նպաստեր լարուածութեան նուազեցման»:

Իլհամ Ալիեւի յայտարարութեան վերաբերեալ դիրքորոշում յայտնած էր նաեւ ԵԱՀԿ Մինսքի խումբին մէջ համանախագահող երեք երկիրներէն՝ Ֆրանսան՝ արտաքին քաղաքական գերատեսչութեան կայքին մէջ 20 փետրուարին հրապարակած հաղորդագրութեան մէջ կոչ ընելով «զերծ մնալ ցանկացած յայտարարութեանէ կամ գործողութեանէ, որ կրնայ մեծցնել լարուածութիւնը»:

Amnesty International-ը Անդրադարձած է Ընտրութիւններուն Եւ «Սասնայ Ճռերու» Դատավարութեան

Ընտրութիւններու ընթացքին լրագրողներու դէմ կիրառուող բռնութիւններ, անհամաչափ ուժի կիրառման համար չպատժուած ոստիկաններ եւ բռնութիւններով ու ճնշումներով ուղեկցուող դատաւարութիւնները ասոնք են այն երեք հիմնական խնդիրները, որոնք սեղ գտած են Amnesty International իրաւապաշտպան կազմակերպութեան հրապարակած տարեկան զեկուցին մէջ:

«Մարդու իրաւունքներու վիճակը աշխարհի մէջ 2017-2018 թուականներուն» վերնագրուած այս փաստաթուղթին մէջ հեղինակաւոր իրաւապաշտպան կառույցի ներկայացուցիչները բաւական մանրամասնօրէն անդրադարձած են Հայաստանի մէջ անցած մէկ տարուան ընթացքին տեղի ունեցած իրադրութիւններուն:

Amnesty International-ի ներկայացուցիչները նշած են. «Համապատասխանաբար Ապրիլին եւ Մայիսին կայացած խորհրդարանի

եւ Երեւանի աւագանիի ընտրութիւնները եւ անոնց նախորդող ընտրաշաւաները ուղեկցուած էին լրագրողներու եւ ընտրական օրէնսգիրքի խախտումները բացառապէս փորձող այլ անձանց դէմ կիրառուած բռնութեան առանձին դէպքերով»:

Amnesty International-ի ներկայացուցիչները նոյն զեկուցին մէջ բաւական մանրամասնօրէն անդրադարձած «Սասնայ Ճռեր» խումբի անդամներու դատաւարութեան ընթացքին արձանագրուած օրէնքի խախտումներուն ու միջազէպերուն:

«Գործով անցնող ամբաստանեալներէն մի քանին յայտարարեցին, որ անգատութեան մէջ բռնութեան ենթարկուած են, անոնց փաստաբաններն ալ նշած էին, որ ենթարկուած են ճնշումներու, որոնց նպատակն էր խոչընդոտել իրենց մասնագիտական գործունէութիւնը», - գրած են Amnesty International-ի փորձագէտները:

սինքեան միութեան վանաձորի գրասենեակի ղեկավար Արթուր Սաքունցը՝ նշելով. «Այդ օրուայ իշխանութիւններն են համար առաջին պատասխանատուները, որ մարտի մէկի գործը այն նոյն փուլում է, ինչ եղել է 10 տարի առաջ: Ոչ մէկը դեռ պատասխանատուութեան չի ենթարկուել նրա համար, թէ ինչու առանց համապատասխան օրէնքի յայտարարուեց արտակարգ իրադրութիւն երկրում»:

Այնուհետեւ, այն սկսած է մէկ առ մէկ թուարկել ան յայտնուեաներու անունները, որոնք եղած են այդ օրուայ իշխանութիւններն ու անմիջական հրաման տուողները:

«Միքայէլ Յարութիւնեան, Սեյրան Օհանեան, Ռոպերթ Քոչարեան, Եուրի Խաչատուրով, Վլատիմիր Գասպարեան, Ադուան Յովսէփեան, Հայկ Յարութիւնեան, Գորիկ Յակոբեան՝ կապ չունի, որ նա մահացել է հիմա, պէտք է քննուի: Նրանց անմիջական հրամանով է ամէն ինչ կատարուել: Իրաւական գնահատական պէտք է տրուի նրանց հրամանների համար, որոնց արդիւնքում տասը գոհ եղաւ: Սերժ Սարգսեանն ուղղակի պատասխանատուութիւն է կրուել այդ օրերի մասին իրաւական գնահատական չտալու համար, ջանք չի գործադրում այդ առումով»:

Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը Սթափութեան Կոչ Ուղղած է Պոլսոյ Աթոռի Միաբաններուն

Փետրուար 20-23, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինի մէջ, նախագահութեամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի, տեղի ունեցած Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի ժողովին ընթացքին ներկեղեցական հարցերու շարքին անդրադարձ կատարուած է կոստանդնուպոլսոյ Հայոց Պատրիարքութեան կեանքի վերջին տարիներու զարգացումներուն եւ պատրիարքական ընտրութիւններու կազմակերպման գործընթացին:

Քննարկումներուն իբրեւ արդիւնք՝ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը հանդէս եկած է հետեւեալ յայտարարութեամբ.

«Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը կրկին իր մտահոգութիւնը կ'արտայայտէ կոստանդնուպոլսոյ Հայոց Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Մուկաթեանի հիւանդութեան պատճառով անցնող տասը տարիներուն ընթացքին Պատրիարքութեան եւ պոլսահայութեան կեանքին մէջ տեղ գտած անցանկալի զարգացումներուն առնչութեամբ: Պատրիարքական Աթոռին շուրջ ստեղծուած իրավիճակը լուրջ անհանգստութիւն եւ ընդվզում առաջացուցած է աշխարհասփիւռ մեր ժողովուրդին մէջ:

Փաստացի թափուր Աթոռի իրողութեան եւ նոր պատրիարքական ընտրութիւններ իրականացնելու հրամայականին առջեւ՝ 2016 թուականին Պատրիարքութեան մէջ նոր զգալունութիւններ առաջացան, որոնց փարատման համար՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի յորդորով՝ Սուրբ Էջմիածին հրաւիրուած Աթոռի եպիսկոպոս դասը յանձնառու եղաւ հանգուցալուծման առաջնորդելու առկայ խնդիրները: Իբրեւ արդիւնք՝ պատրիարքական տեղապահի ընտրութիւնը նոր յոյս ներշնչեց պատմական Աթոռը գահակալով օժտելու եւ պոլսահայութեան բնականոն կեանքը վերականգնելու առումով:

Յաւով կ'արձանագրենք, որ կարճ ժամանակ անց եկեղեցական պատասխանատու մարմիններու եւ անհատներու անշրջահայեաց քայլերուն հետեւանքով՝ ստեղծուեցաւ իրավիճակ մը, որ առիթ տուաւ արտաքին ներազդեցութիւններու եւ Թուրքիոյ իշխանութիւններու միջամտութեան՝ յանգեցնելով նորանոր յուզումներու եւ վերստին ձախողելով պատրիարքական ընտրութիւններու կազմակերպման ի նպաստ ներդրուած ջանքերը:

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը մշտապէս ողջունած է պոլսահայութեան կամարտայայտութիւնը եւ իր զօրակցութիւնը բերած է Աթոռի պատկան կառույցներուն կողմէ առնուող որոշումներուն:

Պոլսոյ Պատրիարքութեան կրօնական ժողովի 2018 Փետրուար 9-ի որոշումը նկատի առնելով հանդերձ՝ սթափութեան կոչ կ'ուղղենք Աթոռի միաբաններ Գերաշնորհ Տ. Գարեգին արքեպիսկոպոս Պէքճեանին, Գերաշնորհ Տ. Արամ արքեպիսկոպոս Աթէշեանին, Գերաշնորհ Տ. Սահակ եպիսկոպոս Մաշալեանին եւ մնացեալ եկեղեցականներուն՝ սեփական ձգտումներէն ու միջանձնային յարաբերութիւններէն վեր դասելու եւ առաջնային նկատելու Կ.Պոլսոյ Աթոռի շահը՝ ամենայն իմաստութեամբ եւ յանձնառութեամբ սրբազրելու արձանագրուած սխալ գործընթացները եւ վերականգնելու խաղաղութիւնը, միասնութիւնն ու համերաշխութիւնը պոլսահայոց ալեկոծեալ կեանքին մէջ:

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինի յորդորն է կրօնական ժողովի անդամներուն եւ համայնքին մէջ հանգամանք ու հեղինակութիւն ունեցող աշխարհական հայորդիներուն՝ միաբան ու համախորհուրդ, Հայոց եկեղեցուց կանոններուն եւ օրինական պահանջներուն պահպանութեամբ, հետամուտ ըլլալու երկարամեայ ծանր հիւանդութեան մէջ գտնուող Ամենապատիւ Մեսրոպ Պատրիարքին անգործունեաց ճանչնալուն եւ պետութեան հետ սահմանուած ընթացակարգով պատրիարքական ընտրութիւններու կազմակերպման՝ ի պայծառութիւն Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքութեան եւ ի մխիթարութիւն մեր բարեպաշտ ժողովուրդի:

Մեր ակնկալութիւնն է Թուրքիոյ իշխանութիւններէն, որ ընդառնալ Հայոց Պատրիարքի ընտրութիւններու կազմակերպման հայ համայնքի արդար պահանջին:

Հանդարտութեան հրաւեր կ'ուղղենք նաեւ աշխարհասփիւռ մեր ժողովուրդին՝ ողջախոհութեամբ եւ զսպուածութեամբ առիթ ընձեռելու Պոլսոյ Աթոռին յաղթահարելու ստեղծուած կացութիւնը:

Եւ վերջապէս, եղբայրներ՝ ողջ եղէք, հաստատուն մնացէք, մխիթարուեցէք, միաբան եղէք, խաղաղութիւնը ըրէք. եւ խաղաղութեան ու սիրոյ Աստուածը թող ըլլայ ձեր հետ» (Բ Կորնթ. ԺԳ 11):»

Փայլան Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքի Ընտրութեան Հարցով Դիմած է Թուրքիոյ Ներքին Գործոց Նախարարին

Թուրքիոյ խորհրդարանի հայ պատգամաւոր, քրտամէտ ընդդիմադիր «Ժողովուրդներու ժողովրդավարական կուսակցութեան (ԺԺԿ-HDP) անդամ Կարօ Փայլան Թուրքիոյ Ներքին գործոց նախարար Սուլէյման Սոչլուին Պոլսոյ պատրիարքարանին մէջ ստեղծուած իրավիճակի վերաբերեալ հարցում ուղղած է:

Փայլան՝ Սոչլուին հասցէագրած իր հարցադրման մէջ մանրամասնօրէն նկարագրած է պատրիարքարանին մէջ ստեղծուած իրավիճակը, շեշտելով, որ այն պարագային, երբ հայ համայնքը կը ցանկար նոր պատրիարք ընտրել, պետութեան միջամտութիւնը այս ընտրութեան ոչ այլ ինչ է՝ քան հայ համայնքի իրաւունքներու ոտնահարում:

«Պետութիւնը արդեօք ի՞նչ հիմնաւորումով կը մասնակցի հայ համայնքի պատրիարքի ընտրութեան: Ներկայ պատրիարքը՝ Մեսրոպ Մուկաթեանը, իր այս հիւանդութեամբ, բժշկութեան օգնութեամբ կրնայ երկար տարիներ ողջ մնալ: Այդ պարագային, երբ կը յայտարարէք, որ մինչեւ պատրիարքը չմահանայ ընտրութիւն պիտի չլայ, նկատի ունիք, որ պատրիարքարանը երկար տարիներ պիտի կառավարուի ձեր նշանակած կառավարիչին կողմէ»:

Բացի այդ, Ապրիլ 16-ին տեղի ունեցած հանրաքուէէն ետք նախագահ էրտողան պահանջեց, որ սեղմ ժամկէտներու մէջ պատրիարքի ընտրութեան հարցը կազմակերպուի: Ատկէ ետք արդեօք ի՞նչ փոխուեցաւ եւ ինչո՞ւ ան

Փորձեց խոչընդոտել ընտրական գործընթացը:

Նախագահ էրտողան Յունաստան կատարած այցի ժամանակ քննադատեց, որ Արեւմտեան Թրակիոյ մէջ մուֆթիի ընտրութիւնները տեղի չեն ունենար: Այդ պարագային ինչպէ՞ս կը գնահատէք Թուրքիոյ մէջ երկար տարիներ հայ պատրիարքի ընտրութեան խոչընդոտումը, եկեղեցական աւանդոյթները արհամարհելով, պետութեան կողմէ մէկը որպէս կառավարիչ նշանակելը եւ այդ որոշումները հայ համայնքին պարտադրելը», - կ'ըսուի հայ պատգամաւորին հարցադրման մէջ:

Միւս կողմէ, պոլսահայ 72 մտաւորականներ գրաւոր կոչով հանդէս եկած են պատրիարքի ընտրութեան շուրջ ստեղծուած իրավիճակի հետ կապուած:

Ինչպէս կը տեղեկացնէ «Ակօս»-ը պոլսահայ մտաւորականները կոչ ըրած են վերացնել փոխպատրիարք կոչուող պաշտօնը եւ նախաձեռնել պատրիարքի ընտրութիւններ:

Հոլանտայի Խորհրդարանը Ծանցցաւ

Շարունակուած էջ 1-էն

դիւնքով ընդունուած բանաձեւերը, որոնք աներկբայօրէն կը վերահաստատեն 2004-ի Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչումը: Այս քայլով Հոլանտայի խորհրդարանը կրկին հաստատեց իր հաւատարմութիւնը համարողական արժէքներուն, ցեղասպանութիւններու եւ մարդկութեան դէմ յանցագործութիւններու կանխարգիլման վեհ գործին», ըսած է Նալպանտեան:

Թուրքիան խստօրէն դատապարտած է Հոլանտայի Ներկայացուցիչներու պալատի որոշումները: «Սրբապետիցայի ցեղասպանութիւնը կողքէն դիտող երկրի խորհրդարանի կայացուցած անհիմն որոշումները տեղ չունին ոչ պատմութեան, ոչ ալ արդարադատութեան մէջ: Այսպիսով անոնք իրաւաբանական տեսանկիւնէ ոչ պարտադիր են,

ոչ ալ վաւեր», - ըսուած է Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան տարածած յայտարարութեան մէջ:

«1915 թուականի իրադարձութիւններու վերաբերեալ Թուրքիոյ դիրքորոշումը հիմնուած է պատմական փաստերու եւ իրաւական չափանիշներու վրայ: Եւրոպական օրէնսդրութիւնը եւ Մարդու իրաւունքներու եւրոպական դատարանի կայացուցած որոշումները կը հաստատեն մեր ճշմարտացիութիւնը:

«Եւ ուրեմն մենք հիմք կ'ընդունինք Հոլանտայի կառավարութեան յայտարարութիւնը, որ «այն պիտի չհետեւի խորհրդարանին՝ ճանչնալով 1915 թուականի իրադարձութիւնները որպէս ցեղասպանութիւն, եւ որ Երեւան ներկայացուցիչ ուղարկելը չի նշանակել ճանչնալ ցեղասպանութիւնը», - յայտարարած է Թուրքիոյ արտաքին քաղաքական գերատեսչութիւնը:

Եթէ Սկզբունքային Տարբերութիւններ Ունենամ

Շարունակուած էջ 1-էն

համար պարզ չէ, ես ընտրուած նախագահ չեմ, որպէսզի քննարկեմ, երկրորդը՝ պարզ չէ, թէ ով է լինելու յաջորդ վարչապետը, երրորդը՝ հանրապետութեան նախագահի հետ ընդհանրապէս մենք իհարկէ քննարկել ենք Սահմանադրութիւնը, օրէնքները, բայց այսօր հանրապետութիւնում՝ Ազգային ժողովում, կառավարութիւնում տեղի է ունենում շատ ինտենսիւ աշխատանք, մեծ քանակութեամբ օրէնքներ են ընդունուում, եւ քանի այդ օրէնքներն ընդունուած չեն, քանի Ազգային ժողովը չի ընտրել վարչապետին եւ կառավարութեանն, բացարձակ քննարկումը՝ հիմնուած լինելով եթէնքերի վրայ, կարելի է անուանել որպէս ակադեմ-

իական: Բայց այս պահին դեռեւս օրէնքների ողջ փաթեթը չկայ: Չկան այն բոլոր օրէնքները, որոնք կարգաւորելու են բացի Սահմանադրութիւնից առանձին նախարարութիւնների, առանձին վարչութիւնների, պետական կառույցների, հանրապետութեան նախագահի, Ազգային ժողովի, Ազգային ժողովի նախագահի.. բոլոր օրէնքները դեռ տեղում չեն, այսինքն՝ քննարկել մի բան, որը դեռեւս ամբողջական չէ, կարող է քննարկուել որպէս ակադեմիական:

Յաջորդ վարչապետի անձի մասին խօսելով, Արմին Սարգսեան ըսած է, որ որպէս անհատ, չունի թեկնածու, «Որպէս տրամաբանող մարդ, կարող եմ տրամաբանել, թէ ովքեր են լավագոյն թեկնածուները» աւելցուցած է նախագահի թեկնածուն:

Սուճայիթեան Կոտորածի Կազմակերպիչները

Շարունակուած էջ 1-էն

մեղադրանքներով, ներառեալ այսպէս կոչուած Խոջալուի քարոզչական արշաւով, փորձելով իրեն ներկայացնել որպէս զոհ, իսկ հայերին վարկաբեկել նրանց պիտակաւորելով իբր բռնութիւններ իրականացրած կողմ»:

Այս առթիւ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարը նաեւ խօսած է Ատրպէյջանի հակահայկական քարոզչութեան եւ լիչեցուցած է 2016-ի Ապրիլեան իրադարձու-

թիւնները. - «Նմանօրինակ հակահայկական քարոզչութիւնն է, որ հրահրել է հայերի նկատմամբ շարունակական վայրագութիւններ, ներառեալ 2016թ. Ապրիլին Լեռնային Ղարաբաղում Ատրպէյջանի զինուած ուժերի կողմից միջազգային մարդասիրական իրաւունքի կոպտագոյն խախտումները՝ երեխաների, կանանց, ծերերի սպանութիւնները, դիակապտութիւնները, գերեզմանները գնդակահարելի՝ տիրահաշակ ահաբեկչական կազմակերպութիւններին բնորոշ ոճով գլխատումները»:

Կը Զրապարակեն Այն Բարձրաստիճան Պաշտօնեայի Անունը, Ով Օգնել է Իւրացնել Իմ Գուճարները. ՄԴՅԿ ԿՎ ԱՆՊԱՄ

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան Կենտրոնական վարչութեան անդամ, Համահայկական խաղերի կազմակերպիչի անդամ, Հայաստանի եւ Մեծ Բրիտանիայի քաղաքացի Մանուկ Շիրտմեանը, ով 2008 թ-ից մշտական բնակութիւն է հաստատել Երեւանում, արդէն շուրջ 7 տարի է պայքարում է՝ փորձելով հետ բերել 830.000 ԱՄՆ դոլարի հասնող գումարը, որը, ըստ Շիրտմեանի, իւրացուել է իր նախկին գործընկերների կողմից, ովքեր, գումարը ստանալուց անմիջապէս յետոյ, գնացել են արհեստական սնանկացման:

Պարոն Շիրտմեան, ինչպէ՞ս եղաւ, որ նման մեծ քանակութեամբ գումարը ձեռք մինչեւ այսօր այդպէս էլ չի վերադարձուել:

«Այս պատմութիւնն իսկապէս աչքի է ընկնում իր տհաճութեամբ եւ մարդկային ու իրաւական հնարաւոր բոլոր նորմերի խախտմամբ: Ես 1988 թ-ից մինչեւ այսօր օրգանապէս կապուած եմ մեր երկրի հետ, երկրաշարժից օրերից մինչեւ այսօր իմ ուժերի ներածին չափով փորձել եմ ամէն ինչ անել, որպէսզի թէ՛ ինքս ներդրումներ անեմ մեր երկրում, թէ՛ հնարաւոր օգնութիւններ ուղարկեմ եւ թիրախային խմբերին օգտակար լինեմ, եւ թէ՛ դրսի իմ արտասահմանեան գործընկերներին միշտ համոզել եմ մեր երկրում ներդրումներ անել՝ չնայած առկայ բարդութիւններին, թէ՛ Հայաստանում սփիւռքահայ գործարարներին «զցում են»:

Ինչպէս ասում են, ցաւ ի սիրտ, այդ ուղտը մի օր իմ դռանն էլ չոքեց: Հիմա, բուն պատմութեան մասին. 2011 թ-ին Հրաչեայ Քոչար 23 հասցէում ես մեծ խանութ ունէի, որտեղ զբաղուած էի Մեծ Բրիտանիայից ներկրուած ներկերի եւ այլ շինտեխնիկայի առուվաճառքով: «Եունի Թեյ» ընկերութեան այդ ժամանակուայ տնօրէն Վարդան Մինասեանը առաջարկեց ինձնից գնել խանութի տարածքը, որի համար պէտք էր

վճարել 340.000 ԱՄՆ դոլար: Վաճառքը կայացաւ եւ, ըստ մեր ունեցած պայմանաւորութեան, գումարի կէսը ստացայ անմիջապէս, իսկ միւս կէսը պէտք է ստանայի երկու տարի յետոյ, որը, բնականաբար, ոչ միայն չստացայ, այլ նաեւ այդ գումարին աւելացան շատ աւելի մեծ գումարներ: Դրանից յետոյ Վարդանն ու իր հայրը՝ Արթուր Մինասեանը, ով ի դէպ, արդէն մօտ երկու տարի է՝ մահացել է, ինչ համոզեցին Բաղրամեան փողոցի վրայ իմ կողմից կառուցուած նորակառուցի առաջին հարկի տարածքն իմ գարանտով ֆինանսական ընկերութիւններից մէկում գրաւ դնել եւ դրա դիմաց 290 000 ԱՄՆ դոլար գումար վարկ վերցնել եւ վերանորոգել նախկին «Հայբիզնես» հիւրանոցը:

Ես այստեղ ուզում եմ շեշտել, որ այդ քայլին գնացի զուտ ընկերական զգացողութիւններից ելնելով եւ վստահելով իմ գործընկերներին: Քանի որ հիւրանոցի վերանորոգման համար, ըստ իրենց, գումարները չէր հերիքում, ինձնից խնդրեցին, որպէսզի ես իմ տունն էլ դնեմ իբրեւ գրաւ, որի դիմաց իրենք ստացան 230 000 ԱՄՆ դոլար: Աւելացնեմ, որ այդ ընթացքում ես նաեւ իրենց տուեցի իմ խնայողութիւնները, եւ, այսպիսով, հայր եւ որդի Մինասեանները ինչ պարտք մնացին 830 000 ԱՄՆ դոլար, որից ոչ մէկ սենթ անգամ ես մինչեւ այսօր չեմ ստացել: Բոլոր գործարքների փաստաթղթերը կան, սակայն Արթուր Մինասեանը մահանալուց առաջ ամբողջ պարտաւորութիւնները գրաւոր վերցրել էր իր վրայ՝ որդուն փորձելով ձեռքազատել հետագայ խնդիրներից: Բայց այս բոլոր գործարքները կատարուել է որդու ընկերութիւնների միջոցով՝ «Եունի Թեյ», «Արմենիան Հոսփիթալիթի Հոլդինգ» եւ այլն:

-Չէ՞ք փորձել դիմել իրաւապահ մարմիններին:
-Այո՛, փորձել եմ, դիմել եմ դատախազութիւն, վերջիններս էլ

գործը վերահասցէագրել են Կենտրոնի ոստիկանութեանը: Հիմա, շուրջ երկու շաբաթ է՝ սպասում եմ տեղեկատուութեան: Մտահոգութիւնս այն է, որ Մինասեանները մշտապէս պարծեցել են, որ ունեն ընկերական եւ բիզնես յարաբերութիւններ պետական բարձրաստիճան որոշ պաշտօնեաների հետ, որոնց հովանաւորութիւնն էլ վայելում են: Ես, բնականաբար, կը հրապարակեմ առաջիկայում այն բարձրաստիճան պաշտօնեայի անունը, ով, ըստ Մինասեանների, հովանաւորում էր իրենց եւ, նաեւ, կը խօսեմ այն համատեղ հայաստանեան եւ արտասահմանեան բիզնեսների մասին, որոնցում կայ եւ Մինասեանը, եւ այդ բարձրաստիճան պաշտօնեան, ով, ըստ մամուլի տեղեկութիւնների, շուտով ստանալու է նոր եւ շատ աւելի բարձր պաշտօն:

Հիմա, հարցը շատ յստակ է: Ես իմ ամբողջ կեանքում ոչ մէկից ոչ մէկ փեննի չեմ վերցրել, այո՛, սխալուել եւ հաւատացել եմ Մինասեան ընտանիքին, սակայն չեմ պատրաստուում թոյլ տալ, որ իմ քրտինքով վաստակած գումարները նրանք վայելեն: Այս խնդիրը, խոստանում եմ, շատ ջուր է քաշելու եւ, բնականաբար, օգտագործելու եմ իմ ունեցած բոլոր հնարաւորութիւնները՝ հարցին մեծ հնչեղութիւն տալու համար:

Պարոն Շիրտմեան, դուք նաեւ ՄԴՅԿ Կենտրոնական վարչութեան անդամ էք, արդե՞ք հարցը կը հնչեցնուի նաեւ քաղաքական հարթութիւնում:

-Տեսէ՛ք, մինչեւ օրս ես փորձել եմ կուսակցութեանը հետո պահել նման խնդիրներից, սակայն, հարցն իսկապէս պէտք է դիտարկել Հայրենիք-Սփիւռք փոխադարձ վստահութեան պայմանների ներքոյ: Բնականաբար, ես

չեմ ասում, որ ինչ «զցելու» մէջ մեղաւոր է պետութիւնը, ո՛չ, մեղաւոր են անհատները, սակայն արդարադատութիւնը իրականացուում եւ իրականացուելու է պետական մարմինների կողմից: Երբ որ դու՛ իբրեւ սփիւռքահայ, հաւատալով Հայրենիքի տարբեր պաշտօնեաների կոչին, գալիս ես Հայաստան, տեղափոխում այստեղ ամէն ինչ, ինչ որ արտասահմանում ձեռք ես բերել տարիների աշխատանքի արդիւնքում, բնական է, որ նաեւ ունես պաշտպանութեան եւ գոյքի անձեռնմխելիութեան կարիք:

Այս տարիների ընթացքում ես լուելեայն, առանց աւելորդ գովազդի միլիոնաւոր դոլարների օգնութիւն եմ բերել Հայաստան: Սրա մասին չեմ խօսել, պարտքս եմ համարել, սակայն, թերեւս, այս գոռբայութեան պայմաններում պէտք է նաեւ մի քիչ անհամեստ լինել:

Երկրաշարժի տարիներին «Օգնի՛ր Հայաստան» հիմնադրամին տոնաներով Մանչեսթրից օգնութիւն եմ ուղարկել, Արցախեան ազատամարտին հսկայական քանակութեամբ դեղօրայք, ուտելիք, գինուորական շարժական փոքր եւ ուղարկել, դրանից յետոյ այստեղի գանազան կազմակերպութիւններին, հիւանդանոցներին, դպրոցներին, մանկապարտէզներին մեծ քանակութեամբ օգնութիւններ եմ յատկացրել:

Այս ամէնը վկայող բոլոր թղթերը գտնուում են իմ արխիւում, որի մասին, անկեղծ ասած, չէի էլ մտածում, որ պէտք կը լինի երբեք բարձրաձայնել: Իմ ակնկալիքը մէկն է՝ արդարադատութիւն: Ձի կարելի մարդուց գումար կորզել, յետոյ սնանկացած յայտարարել եւ, այս կերպ, հարցը փակել: Ձրոյցը՝ ըստ «Առաւօտի»

YOU'RE INVITED!

Armenian American Museum
Community Meeting

ARMENIAN AMERICAN MUSEUM

Join us for a presentation and discussion on the historic cultural and educational center developing in Glendale!

Thursday, March 8, 2018 | 7:00PM
Adult Recreation Center
201 East Colorado Street, Glendale, CA 91205

Open to the Public. Refreshments Will Be Served.
Free 3-Hour Validated Parking at Marketplace Parking Garage.

RSVP: WWW.ARMEIANAMERICANMUSEUM.ORG/RSVP

Charity Fundraising

Up for Sale. coffeecups, plates, xmas ornaments decorations, candle holders, chandelier and more.

Price range \$5 -\$50, all items new never used.

Saturday March 3 and Sunday March 4th.

Time 10am - 4pm.

Address: 1060 N. Allen Ave. Pasadena, CA 91104

ՄԴՅԿ-ը Յիննած է «Սոցիալ Դեմոկրատ Բաղաքական Դպրոց»

Սոցիալ Դեմոկրատ Բաղաքական Դպրոց

«Սոցիալ Դեմոկրատ Քաղաքական դպրոց»-ի պատասխանատու Սոցիալ դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցության «Սոցիալ Դեմոկրատ Քաղաքական դպրոց»-ի պատասխանատու Ռադիկ կարապետեանը, Tert.am-ի հետ զրոյցի ժամանակ անդրադառնալով կուսակցության՝ մարտի 1-ին գործող քաղաքական դպրոցին, նշած է, որ դպրոցին ներս պիտի ուսուցանուին հիմնական 4 առարկաներ՝ տնտեսագիտություն, ընկերաբանություն (սոցիոլոգիա), քաղաքագիտություն, որոնք իրենց հերթին կը բաժնուին ենթամասերու:

«Դպրոցը լինելու է անվճար, դասաւանդողները լինելու են փրոֆեսիոնալներ, իրենց գործի գիտակներ: Դպրոցի նպատակն է սերմանել եւ տարածել սոցիալ-դեմոկրատական գաղափարներ, որոնք, կարծում ենք, շատ մեծ օգուտ կը տան թէ՛ քաղաքական, թէ՛ հասարակական առումով, թէ՛ տնտեսական, թէ՛ ներքին ինքնակազմակերպման հարցերում», - ըսած է ան:

Դպրոցի պատասխանատուն նշած է, որ թէեւ դպրոցը կը ստեղծուի Հնչակեան կուսակցության նախաձեռնութեամբ, բայց պիտի ըլլայ ապակուսակցական:

«Այսինքն՝ դռները բաց են լինելու բոլոր ուղղութիւնների ներկայացուցիչների համար, քանի որ

մենք նպատակ չենք դնում մեզ համար կուսակցութեան ինչ-որ փոքր ճիւղ պատրաստել, այլ նպատակ ենք դնում տալ համապատասխան գաղափարներ, թէ ինչ է սոցիալ-դեմոկրատիան», - ըսած է ան:

Հարցին, թէ վերջերս տարբեր կուսակցութիւններ բացին քաղաքական դպրոցներ, ինչո՞ւ պէտք է ընտրեն իրենց դպրոցը, Ռադիկ կարապետեանը նշած է. «Մենք չենք պատրաստուում գալթակղել, թէ մեր դպրոցում դասաւանդելու են այս կամ այն բարձրաստիճան պաշտօնեաները, չենք պատրաստուում ինչ-որ գաղափարներ տալ եւ յետոյ նրանցից պատրաստել քաղաքական առաջնորդներ, այլ մենք փորձում ենք կրթել, տալ որակեալ կրթութիւն»:

Ինչ կը վերաբերի այլ քաղաքական դպրոցներու հետ մրցակցութեան, ապա ան ըսած է, թէ չեն կարծեր, որ կրթութիւնը պէտք է հիմնուի մրցակցութեան վրայ:

«Որպէս սոցիալ-դեմոկրատներ՝ մենք ոչ թէ մրցակցութեան սկզբունքի կողմնակից ենք, այլ՝ համագործակցութեան: Մենք մեր առաջ չենք դնում ինչի՞ր՝ մրցակցել այս կամ այն դպրոցի հետ, այլ ինչի՞ր ենք դնում մեր սաներին կրթել համապատասխան կերպով, այսինքն՝ բարձրագոյն մակարդակով», - ըսած է ան:

«Բացուած է Փանտորայի Արկղը»՝ Թուրքիան Թուայնացուցած է Երկրի Բնակչութեան Տոհմաժամերը

Image by Hugo Goodridge/Al-Monitor

Թուրքիոյ կառավարութիւնը թուայնացուցած է երկրի բնակչութեան գրանցամատեաններու արխիւները եւ կառավարութեան կայքին մէջ Փետրուարէն ի վեր յաւելուած մը կը գործէ, ուր Թուրքիոյ քաղաքացիները կրնան իրենց անձնական տուեալները լրացնել եւ տեսնել իրենց տոհմածառը՝ որոնք եղած են իրենց նախնիները:

Մի քանի օրուայ ընթացքին միլիոնաւոր քաղաքացիներ այցելած են կառավարութեան կայք՝ պարզելու իրենց արմատները: Համացանցային յաճախելիութիւնը այնքան շատ եղած էր, որ կայքը կախուած էր: Կարծիքներ հնչած են, որ պէտք է այն վերաբանալ, ծագումնաբանութիւնը իմանալը ոչ մէկ լաւ բան չի տար:

Փետրուար 14-էն այն դարձեալ վերագործարկուած է, ու արդէն աւելի քան 8 միլիոն մարդ մտած է կառավարութեան կայք՝ պարզելու իր արմատները:

Բազմազգ, բազմամշակութային Թուրքիոյ մէջ նախնիներու ինքնութեան բացայայտումները լայն քննարկման առարկայ դարձած են, շատերը գարմանքի մէջ ինկած են, որովհետեւ կը կարծէին, թէ իրենք գտարիւն թուրք են, սակայն պարզուած է՝ հայ են, յոյն, ասորի, կամ դաւանափոխ մարդոց ժառանգներ: Մէկ մասն ալ ուրախացած է, որովհետեւ եւրոպական որեւէ երկրի քաղաքացիութիւն ստանալու հնարաւորութիւն կը բացուի:

Hurriyet Daily News-ը գրած է, որ Թուրքիոյ շատ քաղաքացիներ արդէն քայլեր ձեռնարկած են երկրորդ քաղաքացիութիւնը ստանալու համար, քանի որ պարզած են՝ իրենց նախնիները Պուլկարիայէն են, Յունաստանէն, Ռումանիա-

յէն կամ Մակեդոնիայէն ու Պոսնիա եւ Հերցեգովինայէն:

«Բացուած է Փանտորայի արկղը»՝ վերնագրուած է «Ակոս»-ի մէջ:

Al-Monitor-ը գրած է, որ դեռ 2004-ին, երբ «Ակոս»-ի խմբագիր Հրանդ Տինքը գրած էր, թէ Թուրքիոյ առաջին զինուորական կին օդաչուն՝ Սապիհա Կիոքչէնը ծագումով հայ է, այս եւ այլ հրապարակումներու պատճառով ինկած էր արդարադատութեան նախարարութեան հետաքննութեան տակ:

Ծագումով հայ լրագրող, սիւնակագիր Հայկո Պաղտատը Al-Monitor-ին ըսած է, որ 1915 թուականի ցեղասպանութեան ընթացքին շատերը նաեւ կրօնափոխ եղած են, տարհանուածներու շարքին հազարաւոր երեխաներու մէկ մասը փրկուած է՝ այլ երկիրներ հասնելով, բայց մէկ մասը յանցարիւմբերու ձեռքը գերի ինկած է, ենթարկուած սեռական ու աշխատանքային ստրկութեան:

«Հասարակութիւնը դեռ պատրաստ չէ ընդունիլ այդ իրականութիւնը, պատկերացէք, այս երկրի կրօնական գործերու տնօրէն Լիւթֆի Տողանը Հայոց պատրիարք Շնորհք Գալուստեանի եղբայրն է: Ցեղասպանութեան ժամանակ Գալուստեանի մայրը երեխաներուն հետ ուղարկած է, իսկ ինքը իսլամ ընդունած է: Աւելի ուշ ան ամուսնացած է Տողան անունով մարդու հետ, երկու աղջիկ ու մէկ տղայ ունեցած: Տղան Լիւթֆի Տողանն է: Երբ մայրը մահացած է, Պէյրուսթէն ազգական եկած է յուղարկաւորութեան: Երբ ան հոգեւորականի հազուատով ներս մտած է՝ բոլորը պապանձած են», - ըսած է Հայկո Պաղտատը:

Unity Concert
DEDICATED TO
**THE ARMENIAN GENOCIDE
THE HOLOCAUST
AND SLAVERY**

IN LOVING MEMORY OF
CHRISTIAN SHAHNAZARIAN

SUNDAY, MARCH 25, 2018
300 E. Colorado Blvd., Suite 200, Pasadena, CA 91101

Refreshments & Hors D'oeuvres
Social Hour 2:00-3:00pm • Concert 3:00-5:00pm

 ALAN CHAPMAN PIANIST	 VATCHE MANKERIAN PIANIST	 YIN YIN HUANG PIANIST	 ALLISON CRAWFORD VOCALIST
 KAREN BENJAMIN VOCALIST	 ARPY AINTABLIAN SOPEANO	 LING YAN CELLIST	 JONATHAN WEI VIOLINIST

FOR TICKETS & INFO CONTACT: DONATION \$35
Nat Nehdar: 626-437-1354 nnehdar@aol.com
Vahe Atchabashian: 626-354-5924 vamedia@yahoo.com
90-MINUTE FREE PARKING VALIDATION

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)
* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA
\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.
\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
Address: -----
City: ----- State: ----- Zip Code: -----
Country: -----
Tel: ----- Email: -----

Հայ Կանանց Միջազգային Միութիւն.- Վերջ Տալ Գեղերային Բռնութեանը

Հայ կանանց միջազգային միութիւնը (AIWA) դատապարտում է Երեւանի քաղաքային խորհրդի երկու կին անդամների նկատմամբ վերջերս տեղի ունեցած ֆիզիկական բռնութիւնները: Փետրուարի 13-ին Երեւանի քաղաքական խորհրդի առաջին ժողովի ընթացքում խմբակցութեան ավագանու անդամ Մարինա Խաչատրեանը իր գործընկերուհի Սոնա Աղեկեանի հետ միասին յարձակման են ենթարկուել: Յարձակումը կատարուել է այն ժամանակ, երբ այս երկու կանայք փորձում էին Երեւան քաղաքի Նուբարաշէն թաղամասից ապակեայ դարաների մէջ լցրած կեղտաջրեր ցոյց տալ՝ ընդդէմ լով քաղաքապետի եւ քաղաքապետարանի անփութութիւնը մօտակայ բանտից կեղտաջրերի արտահոսքի հարցում, որին երկար ժամանակ լուծում չի տրուում: Սա դարձել է տուեալ տարածքի բնակիչների առողջութեան համար հսկայական սպառնալիքի աղբիւր:

Այս խայտառակ պահուածքը տեղի ունեցած Հայաստանում ընտանեկան բռնութիւնը կանխարգելող ու դատապարտող օրէնսդրութեան ընդունումից քիչ ժամանակ անց: Միջազգայն, ինչպէս նաեւ տարբեր հանրային վայրերում կին ցուցարարների վրայ նախկինում տեղի ունեցած յարձակումների դէպքերը բացայայտում են, թէ ինչպէս Հայաստանում կանանց համար հանրային ֆորումներն ու քաղաքական միջավայրերը աւելի ու աւելի վտանգաւոր են դառնում: Այս ամենը փաստում է, որ կանանց հասարակական դիսկրիմինացիոն եւ քաղաքական որոշումների կայացումից բացառելու համակարգային մտտեցում:

Ընտրուած կին խորհրդականների վրայ յարձակումը առանձնակի վրդովմունքի առիթ է, քանի որ բռնութիւնը կատարուել էր իրենց քաղաքային խորհրդի գործընկերների կողմից: Կին

ակտիւիստների նկատմամբ նման բռնութիւններին պէտք է վերջ դնել, քանի որ սա կոռուպացիան է երկրի առանց այդ էլ փխրուն ժողովրդավարական ինստիտուտները եւ խոչընդոտում է կանանց մուտքը քաղաքականութիւն: Բռնութիւնը, որպէս քաղաքական դիսկրիմինացիոն գործիք, անօրինական է եւ էթիկական անընդունելի: Այն նաեւ խորապէս անարդիւնաւէտ է, քանի որ այն կարող է խոչընդոտել ազատ խօսքը, նորարարութիւնը եւ նախաձեռնութիւնը՝ այսպիսով արժեզրկելով կառավարութիւնը եւ բեւեռացնելով հասարակութիւնը:

Բազմիցս ապացուցուել է, որ կանանց հզօրացումը անհրաժեշտ նախապայման է ժողովրդավարական առաջընթացի, տնտեսական աճի եւ կոնֆլիկտային տարածաշրջաններում անվտանգութեան ապահովման համար: Կանանց նուաստացումը, վախեցնելը եւ վնասելը՝ թէ՛ տանը, եւ թէ՛ հանրային տարածքում, ուղղակիօրէն վտանգում է Հայաստանի յաջողութեան հեռանկարները: Երկրի բարոյական պատկերը պահպանելու համար անհրաժեշտ է, որ բոլորը, յատկապէս ընտրուած պաշտօնեաները, բոլոր կանանց արժանապատուութիւնը յարգեն:

Բռնութեան այս վերջին դրսեւորումը կոտորում է նաեւ հասարակութեան կողմից վստահութիւնը Հայաստանի ինստիտուտների նկատմամբ եւ սպառնալիք է հանդիսանում տեղից էլ աւելի ու աւելի ավտորիտար տարածաշրջանում դեռեւս երիտասարդ ժողովրդավարութեան կայացման համար: Խորհրդի այն խիզախ կին անդամները, ովքեր ուշադրութիւն էին հրաւիրում Երեւանի մի մեծ համայնքում հանրային առողջութեան եւ բնապահպանական ճգնաժամային խնդրին, միայն գովեստի են արժանի: Խորհրդի անդամների

Շար.ը էջ 17

«Բարին» Ընել...

ՊՈԿՏ. ԳՐԱՅԻ ԳԵՊԵՏԱՆ

Միացեալ Նահանգներու Ֆլորիտայի շրջանի դպրոցներէն մէկուն մէջ պատահած «սպանդը» իր կրկնուող հոլովոյթներուն մէջէն եկաւ դարձեալ յուզելու տեղացի ժողովուրդը, բայց նաեւ՝ աշխարհը ամբողջը: Եւ կը սկսիս մտածել, թէ այս կրկնուող ողբերգութիւնը մէկը միւսին ետեւէն ո՞ւր կրնայ առաջնորդել մարդկութիւնը: Կայ նաեւ նոյն կրկնուող յանկերգը, թէ սպաննողն ու նախկին պատահած նման ոճիրները գործողները «խելագարած» ու տակաւին «հոգեկան խանգարում» տառապող անձիք են: Այս հոգեվիճակով անձինք կրնան մտնել անմեղ դպրոցական շէնք մը եւ սպաննել նոյնքան անմեղ մանուկներ եւ պատանիներ. Ֆլորիտայի պարագային՝ աւելի քան տասնեօթը մահ եւ նոյնքան մըն ալ վիրաւոր:

Եւ հարց կրնաս տալ. «Ո՞ւր կ'ուղղուի աշխարհը ներկայ ժամանակներուն մէջէն»:

Այս ողբերգական վիճակները իրենց տարբեր պարունակներով ակնյայտ կը դառնան քիչ մը ամէն տեղ: Իմ երկար տարիներու վրայ երկարած ճամբորդական աշխատանքներուս ընթացքին, ուր որ այցելած եմ, տեսած եմ այս դժուար վիճակը քիչ մը ամէն տեղ: Եթէ պատերազմական ողբերգութիւններ, բայց նաեւ՝ քաղաքական-ապահովական մարտահրաւէրներ ու տակաւին, ինչ խօսք, տնտեսական-ընկերային բարդ իրավիճակներ: Եւ դարձեալ կը ստիպուիս հարց տալ. «Աշխարհի ո՞ր կողմը ապահով է ապրիլ այս օրերուն...»: Եւ այս կ'ըլլայ իմ հարցումը իւրաքանչիւր երկրի պարագային, երբ կը հանդիպիմ տեղական պայմաններուն ալ աւելիով կը համոզուիմ,

որ աշխարհը դժուար վիճակներու մէջ է:

Դարձեալ՝ Ֆլորիտան եւ իր ողբերգութիւնը: Տեղեկատուութեան ցանցերը խճողուած են այս լուրով: Չեն գլանար իւրաքանչիւր պատկեր ներկայացնելու իր հարազատութեամբ: տակաւին՝ իւրաքանչիւր ականատես եւ զոհուած պատանիներու ծնողք: Բայց միտքս եւ երեւակայութիւնս պիտի չեղին դէպի նոյնանման ողբերգութիւններ՝ այլ տարածաշրջաններու մէջ: Անոնց մէջէն յատկանշական է ներկայիս տեղի ունեցող Եմէնի ողբերգութիւնը, եւ՝ այն բազմաթիւ երեխաները, որոնք կը մահանան ու կը սպաննուին պատերազմին պատճառով ու անոր հետեւանք համաճարակ հիւանդութիւններու եւ բժշկական ու դեղորայքի անբաւարարութենէն: Այս նոյնանման ցաւալի եւ դժբախտ պատահարներուն մէջ ո՞ւր են աշխարհը եւ անոր տեղեկատուութեան ցանցերը, որոնք պիտի ներկայացնեն նաեւ Եմէնի եւ այլ շրջաններու մանուկներու ողբերգական վիճակները եւ անոնց ալ մահը:

Ու՛ դարձեալ Ֆլորիտան: «Խելագարած» եւ կամ «հոգեկան խանգարումով» տղան ու տղաքը, որոնք լենելով «գէնքի» մշակոյթին՝ կը սպաննեն մեծ թիւով անմեղ հոգիներ: Բայց ինչպէ՞ս զարգացաւ այս մշակոյթը:

Եւ արժէ կեանքի պատմութեան սլաքը տանիլ քիչ մը ետեւ՝ մեր մանկութեան եւ պատանեկութեան օրերու մշակոյթներուն: Հեռատեսիլի եւ պատկերասփիւռի այն օրերու արտադրած ժապաւէնները եւ անոց դրուագները, որոնք որքան անմեղ էին ու բարոյական կեանքեր կերտող մշակոյթներ: Եթէ

Շար.ը էջ 17

LIFE INSURANCE INDIVIDUAL & GROUP HEALTH INSURANCE LONG TERM CARE MEDICARE DENTAL & VISION DISABILITY

M MARONIAN
INSURANCE SERVICES

Since 1975, we have proudly served our community's insurance needs.

Call us today!

(818) 500 9585
(818) 269 0909

Bedros & Siamanto
805 EAST BROADWAY, GLENDALE, CA 91205

CA Insurance Lic. #0494056 / #0C99815
MARONIANINSURANCE.COM

FM Nalbandian: "Regrettably, the Masterminds and Perpetrators of Sumgait Pogroms Were Not Duly Punished"

GENEVA -- Azerbaijan and Turkey are using the Khojaly events as a propaganda tool, pursuing at least several goals, Armenia's Foreign Minister Edward Nalbandian said at the High Level Segment of the 37th Session of the UN Human Rights Council.

"First, Ankara and Baku are obviously opposing the international recognition of the Armenian Genocide. By disseminating falsified accusations about 'violence committed by Armenians' they are trying to justify their century-long policy of denial, spreading fraud, claiming that Armenians are the perpetrators, not victims, that they have slaughtered and have not been slaughtered," Minister Nalbandian said in comments to Tert.am.

He said that Turkey has even erected a monument on the Armenian-Turkish border as a symbol of 'massacres committed by Armenians against Turks.'

Second, he said, Baku and Ankara aim to shadow the commemorations of the 30th anniversary of the Sumgait pogroms. According to him, Baku is using Ankara's experience of organizing Gallipoli events to shadow the commemoration of the 100th anniversary of the Armenian genocide in 2015.

The Sumgait massacre was widely condemned by the international community, including by the resolution of the European Parliament. Regrettably, the masterminds and perpetrators of this crime were not duly punished. As it happened many times in the human history, impunity opened the door for new atrocities, including Armenian massacres and ethnic cleansing in Baku, Kirovabad (Gandzak), Maragha and many other places.

Third, Minister Nalbandian said, Baku follows Ankara's example of pretending to be the victim of violence and harassment in an attempt to win divi-

dends.

"Fourth, Azerbaijan is trying to divert attention and avoid responsibility for the massacre of Armenians not only in Sumgait, but also Baku, Kirovabad, Maragha, etc.," Edward Nalbandian said.

"Fifth, the Azerbaijani authorities carry out targeted anti-Armenian propaganda, radicalize their society, trying to unite it in the fight against the so-

Continued on page 2

Ruling Coalition Nominates Armen Sarkissian for President of Armenia

YEREVAN— The parliamentary factions of the Republican Party of Armenia and the Armenian Revolutionary Federation jointly nominated Armen Sarkissian for the post of president of Armenia on Friday. The voting will take place on March 2 at the National Assembly of Armenia.

Armen Sarkissian, who is not related to the outgoing president, was Armenia's prime minister from 1996 to 1997 when he resigned in the midst of a respiratory illness.

He is currently Armenia's ambassador to the United Kingdom and, in accordance with recent constitutional reforms regarding the presidency, is not a member of any political party.

Sarkissian will have to be backed by a three-fourths and two-thirds majority of lawmakers in order to win in the first and second rounds of voting respectively. A simple majority of votes

Continued on page 3

Dutch MPs Branded 'Traitors' and "Degenerates" by Turkish Newspapers After Genocide Vote

ISTANBUL — Pro-government Turkish newspapers have accused five members of the Dutch parliament of 'betrayal' after they voted to recognize the Armenian genocide of 1915.

The five MPs – Dilan Yesilgöz of the VVD party, Socialist MPs Cem Lacin and Saadet Karabulut and GreenLeft members Zinhi Özdil en Nevin Özütok – are all of Turkish descent. They were subjected to a blizzard of abuse on social media after newspapers, which supports the Turkish government, branded them 'traitors to the mother country' and "degenerates" calling the vote 'scandalous'.

Parliamentary chairwoman Khadija Arib denounced the newspaper's intervention. 'Threats or inciting threats in response to people expressing their opinion is unacceptable,' she told Nieuwsuur. 'This has no place in a democracy and in a free and open society such as ours.'

Tunahan Kuzu, for the Denk party, told Turkish television that the vote was 'a stunt to win support in the

run-up towards the municipal elections'. Kuzu, whose party is popular with the Netherlands' Turkish minority, added that 'recognizing something like this is unacceptable to us, and Turkish Dutch candidates need to make clear where they stand.'

The five lawmakers have reported receiving threats and hate mail. "The era of intimidation and demonisation is over," Zihni Ozdil, one of the GreenLeft MPs, told the Algemeen Dagblad tabloid.

"I do not feel totally targeted by these kind of people. I am Dutch," said Dilan Yesilgoz of the VVD, who arrived in the Netherlands as a refugee in 1984.

Israel Suspends Legislation to Collect taxes from Church Properties in Jerusalem

JERUSALEM -- The Church of the Holy Sepulchre has announced it will reopen its doors after Israel decided to suspend legislation regarding collecting taxes from churches and their properties in Jerusalem.

Following international pressure and rising protests from Palestinian Christians, Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu announced the formation of a committee to discuss the imposition of the property tax, or arnona, on Jerusalem's churches.

The decision came following a meeting between Netanyahu and the Israeli mayor of Jerusalem, Nir Barakat, and after one of the holiest sites in Christianity, the Church of the Holy Sepulchre, closed its doors on Sunday in protest against the proposed legislation.

On Sunday, Christian leaders in

Jerusalem took the rare step of shutting the Church of the Holy Sepulchre in protest against new Israeli tax policy and a proposed property law.

The proposal to levy taxes on some properties would run contrary to unofficial historical tax-exempt status the churches have enjoyed for centuries, the leaders said describing the legislation as an attack on Christians in the Holy Land.

In a joint statement, Roman Catholic, Greek Orthodox and Armenian Church leaders said the church would be closed until further notice.

"The civil authorities have always recognized and respected the great contribution of the Christian churches, which invest billions in build-

Continued on page 2

Armenia, Lebanon Presidents Call for Peaceful Solution of Middle East Crises

YEREVAN (Armenpress) -- The presidents of Armenia and Lebanon concur that the crises in the Middle East require finding peaceful solutions, President of Lebanon Michel Aoun said after holding talks with Armenian counterpart Serzh Sargsyan in Yerevan.

“We discussed the situation in the Middle East, crises and wars in certain countries of the region, especially in our neighbor Syria. We agreed over the necessity of finding peaceful solutions to the crises and ending the war machine, because violence gives birth to violence and extremism only, the proof of which are the continuing unrests of the last 7 years which began in our region”, the Lebanese president said.

President Aoun mentioned that the issue of Syrian migrants was also discussed, and the need of their return to safe areas of Syria was stressed. “I presented to the President that our country is being pressured in social, economic and security terms, having one and a half million migrants on its territory, with no sufficient international aid measures to take care of their needs. On this occasion we stressed

that it is necessary to work to achieve international mutual agreement which will ensure the return of Syrian refugees to safe areas of their country and it will be under the control of the Syrian state”, he said.

President Michel Aoun also stated that Lebanon stands with Armenia in the protection of the natural rights of sovereignty, peace and prosperity of its people. He thanked President Sargsyan for supporting his country in the international arena.

President Aoun was pleased to note that the meeting with President Sargsyan proceeded in a warm and friendly atmosphere. The Lebanese president highlighted the role of the Armenian community of Lebanon in terms of the firm and strong ties of the two peoples and states. “Many of these representatives are accompanying me today, they are highly appreciated by the Lebanese society for their role in the social, economic, cultural and several other sectors of the country”, President Michel Aoun said.

President Aoun emphasized the need for strengthening bilateral and international cooperation between Lebanon and Armenia against terrorism.

FM Nalbandian

Continued from page 1

called enemy,” Armenia’s top diplomat said. According to him, on one hand, this is a means for diverting the public’s attention from domestic problems, and on the other hand, a propaganda tool against the Armenian sides to inspire the army to commit crimes.

“This was particularly striking in April 2016, when gross human rights violations were committed against civilians and captivated soldiers,” he said.

“Baku spends millions on this multilayered propaganda, but even under those layers it is impossible to conceal the reality,” Nalbandian stated.

“Even the name Khojaly which

was been given to this wave of propaganda does not correspond to reality because Khojaly residents, using the humanitarian corridor, moved to Aghdam region controlled by Azerbaijani armed forces several kilometers away from the settlement where they were killed. All this is proven by Azerbaijani sources, the testimonies of the survivors of Khojaly, independent eyewitnesses and journalists. The then President of Azerbaijan blamed Azerbaijani, not Armenian armed groups for Khojaly killings,” Minister Nalbandian said.

He concluded that “Azerbaijan’s attempts to avoid responsibility are useless and they will have to assume responsibility sooner or later.”

Israel Suspends Legislation

Continued from page 1

ing schools, hospitals, and homes, many for the elderly and disadvantaged, in the Holy Land,” the statement said.

The leaders called on city officials to retract their intention and to

“ensure that the status quo, which was sanctioned by the sacred history, is maintained, and the character of the Holy City of Jerusalem is not violated.”

“We declare that such a measure both undermines the sacred character of Jerusalem, and jeopardizes the

Azerbaijan Reneges on Agreement to Deploy More Ceasefire Monitors

YEREVAN (RFE/RL) -- Armenia accused Azerbaijan on Thursday of allowing the Organization for Security and Cooperation in Europe to deploy more ceasefire monitors in the Nagorno-Karabakh conflict zone.

The tentative agreement was announced by the U.S., Russian and French mediators co-heading the OSCE Mins Group after a meeting of the Armenian and Azerbaijani foreign ministers held in Krakow, Poland on January 18.

“The Foreign Ministers agreed in principle to the Co-Chairs’ revised concept paper for implementing the expansion of the Office of the Personal Representative of the OSCE Chairperson-in-Office with a view toward finalizing it as soon as possible,” read a joint statement issued by the mediators.

The group’s Russian co-chair, Igor Popov, specified later in January that seven more officials are due to join the OSCE’s existing truce-monitoring mission.

Meeting with a visiting European

Union envoy, Armenian Foreign Minister Edward Nalbandian said: “When the co-chairs visited Baku several days ago Azerbaijan again refused to honor that agreement on expanding [the mission.]”

Azerbaijani officials have so far made no public statements on the issue. Baku has been reluctant to take this and other confidence-building measures sought by the mediators, saying that they would cement the status quo. The Armenian side insists, for its part, that bolstering the shaky ceasefire regime is a necessary condition for a peaceful resolution of the Karabakh conflict.

The co-chairs visited Baku, Yerevan and Karabakh earlier this month. In a joint statement issued at the end of the regional tour, they called on the conflicting parties to “take additional steps to reduce tensions” on the frontlines in line with understandings reached by the Armenian and Azerbaijani presidents at their October 2017 meeting in Geneva.

Sarajevo Drops Decision to Honor Nobel Laureate Orhan Pamuk Amid Pressure from Turkey

SARAJEVO (neweurope.eu) -- Bosnia’s capital Sarajevo has dropped an earlier decision to make famed Turkish writer and Nobel laureate Orhan Pamuk an “honorary citizen” after coming under heavy pressure from the government of authoritarian Turkish President Recep Tayyip Erdogan.

Pamuk, 65, who is a vocal critic of Erdogan, was nominated by Sarajevo for his writing screenplay dealing with the 1992-1995 Bosnian War.

Sarajevo’s leading newspaper Oslobodenje reported on February 14 that city council members from the ruling Our Party political faction in the Bosnian capital had concluded that the decision to honor Pamuk’s would be withdrawn after coming under pressure from Ankara.

The City Council Commission had initially voted 7:0 in support of a proposal by Sarajevo publisher Buybook and NGO Amadeus to proclaim Pamuk an honorary citizen, which was to be presented to him in April in Sarajevo.

Sarajevo is governed by the Muslim Party of Democratic Action (SDA), whose leader Bakir Izetbegovic, is known to be close to Erdogan, having even attended the wedding of his daughter in 2016.

Authorities in Sarajevo have announced that former Croatian President Stipe Mesic will be named honorary citizen in Pamuk’s place.

Much beloved abroad as one of the world’s leading literary figures, Pamuk is a highly controversial figure in Turkey. He was tried and sentenced to prison by the Erdogan regime of “insulting Turkishness” after publicly discussing the mass killing of Kurds by Turkish forces and the 1915 Armenian Genocide – and event that saw nearly 2 million Armenians killed or deported by the Turks in the dying days of the Ottoman Empire.

Any mention of the genocide or atrocities against its Kurdish population are illegal in Turkey and is subject to stiff prison sentences.

Pamuk, who won the Nobel prize for literature in 2006, has denounced what he called “a climate of ‘fear’ under Erdogan and has warned that the authoritarian leader and his Islamist AK party are steering Turkey towards a “regime of terror”.

church’s ability to conduct its ministry in this land on behalf of its communities and the world-wide church,” they said. “We stand firm and united in our position to defend our presence and properties.”

Branding the bill “abhorrent”, the leaders said it “reminds us all of laws of a similar nature which were enacted against the Jews during a dark period

in Europe”.

In early February, fines totaling nearly \$190 million were handed out by the Jerusalem municipality to properties owned by the United Nations and by churches, citing a new legal opinion that determined the properties are not legally defined as places of worship and therefore were not entitled to exemptions from property tax.

Armenian International Women's Association: Stopping Gender-Based Violence

The Armenian International Women's Association (AIWA) decries the recent physical assaults upon two women who are members of the Yerevan City Council. On February 13, city councilor Marina Khachatryan, along with her colleague Sona Aghekyan, were attacked by fellow councilmen during the first session of the Yerevan City Council. The attack came just as the two women were trying to bring samples of sewage (in glass jars) from the Nubarashen district in Yerevan to underscore the negligence of the mayor and the city government in failing to address the longstanding problem of leaking sewage from the nearby prison. This has become an enormous health hazard for everyone living in the vicinity.

This outrageous behavior comes just shortly after Armenia passed legislation criminalizing domestic violence. This incident, along with prior cases of attacks on women protesters in various public settings, further exposes how public forums and political spaces in the country have frequently become unsafe places for women in Armenia. They reveal a systemic attempt to exclude women from public discourse and political decision-making.

This assault on elected female councilors was especially egregious, as the violence was committed by colleagues on the city council. Such violence against female activists must stop, as it corrodes the fragile democratic institutions in the country and intimidates women from entering politics. Violence as an instrument of political discourse is illegal and unethical. It is also profoundly unproductive, as it can silence free speech, innovation and initiative, thereby degrading governance and polarizing society.

It has been demonstrated that the empowerment of women is a necessary precondition for democratic progress, economic growth and sustainable security arrangements in conflict regions. Patronizing, intimidating and harming women – whether in the home or in a public space – is a direct assault on Armenia's prospects for a successful future. To sustain the moral fabric of the country, it is essential that

everyone – especially elected officials – respect the dignity of all women.

This recent display of violence further erodes public trust in Armenia's institutions and threatens the development of a still-young democracy struggling in an increasingly authoritarian region. The brave women council members who were bringing much-needed attention to a major public health and environmental crisis in a large Yerevan community should be praised and honored. Those who attacked them should be held accountable for their actions. Regardless of how offended they were by the jars of sewage, they had no right to resort to physical violence. We understand that a criminal investigation has been launched, and this process should be watched closely by the public.

Most important, we all need to work together to change the cultural norms that promote and reward this kind of assault. Everyone – especially men and boys – need to explore how we can all become part of the solution to stop gender-based violence, whether it occurs in war, at home, on the streets, or at work. Fortunately, there are men around the world now changing the public discourse to include ideas about positive masculinity that would promote a safer and stronger world for everyone. A healthy society requires that we all respect human dignity, and this incident in Yerevan offers one more opportunity to raise our voices in calling for systemic change to create a culture that would never foster or condone this kind of violent behavior.

The Armenian International Women's Association was founded 26 years ago to connect, inspire and mentor Armenian women to embrace their power and value as advocates for social change and as leaders in society. As Armenian men and women throughout the world become more actively engaged citizens, AIWA will continue to support social, economic and educational policies and systems that bring equal representation to Armenian women and improve the quality of life for women and girls.

For more information visit us at www.aiwainternational.org.

Ruling Coalition Nominates Armen Sarkissian

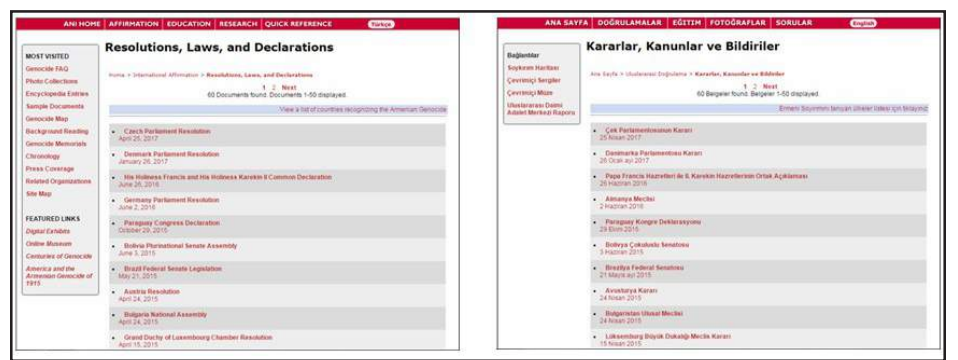
Continued from page 1

is enough to win the presidency in the third round.

Nevertheless, president Serzh Sarkisian expressed hope last month

that the former premier will win outright in the first round. In that case, he would need the backing of at least 79 members of the National Assembly. The ruling coalition has a majority of 65 seats in the parliament.

New Records Added to ANI Website English and Turkish Sites Expanded

WASHINGTON, D.C. - With 7.5 million hits registered in 2017, the Armenian National Institute (ANI) websites in English (www.armenian-genocide.org) and Turkish (www.turkish-armenian-genocide.org) have obtained global reach as students, teachers, researchers, journalists and public servants tap their substantial catalogue of critical records on the Armenian Genocide. In response to this encouraging trend and user feedback, ANI announced another expansion of its popular sites, adding new materials.

Sixty official documents on the Armenian Genocide, ranging from Denmark to Brazil, many of which were posted in their original language, are now all translated into English. The documents in this critically important section under the heading Resolutions, Laws, and Declarations are now available in their original languages, as well as in English and Turkish.

The Turkish language version of the ANI website has been growing continuously since it was launched in February 2017. More translations of key documents posted on the ANI website have been added with the goal of educating Turkish-speaking audiences about the Armenian Genocide in the face of the Turkish government's standing policy of denying this history. The Turkish language site currently holds 72 documents, 8 encyclopedia entries, the Wegner photo collection, and FAQs, among other contents.

Well over 500 documents can now be accessed on the ANI website, including records from International Organizations, Religious Institutions, States and Provinces, Municipal Governments, Curriculum Mandates, and others. Over 200 U.S. state level resolutions and gubernatorial declarations are accessible.

A newly expanded section titled Official Reports now features reports on proposed Congressional resolutions approved by several committees, including the Committee on Foreign Affairs (previously called the Committee on International Relations), the Committee on the Judiciary, and the Commission on Security and Cooperation in Europe. These official reports of the

United States Congress, such as Affirmation of the United States Record on the Armenian Genocide Resolution Report of 2000, and A Century of Denial: The Armenian Genocide and the Ongoing Quest for Justice of 2015, trace the progress of several resolutions introduced over the years to affirm the American historical record on the Armenian Genocide.

The release of the movie *The Promise* brought the Armenian Genocide to the attention of broader audiences. Writing in the *Los Angeles Review of Books* about the importance of films depicting this painful subject, Professor of History at the University of Nevada, Las Vegas, Dr. Michelle Tusan, compares *The Promise* to the 1919 film titled *Ravished Armenia*. Her article along with some other 250 interesting selections from the international press also can be accessed on the ANI website under the Press Coverage section where they are categorized for easy selection under several headings, such as Editorial, Feature Story, Film Review, Opinion, Reporting, and so forth.

In 2016 the ANI website and its associated online museum, Armenian Genocide Museum of America (AGMA), became fully accessible on mobile devices such as tablets and smartphones. The AGMA online museum is an interactive site depicting the entire story of the Armenian Genocide through expandable galleries, along with dynamic narratives featuring survivors and historical imagery. The online museum was launched on April 24, 2015.

Lastly, due to the popularity of the ANI digital exhibits and their particular usefulness as teaching tools, the digital exhibit "Iconic Images of the Armenian Genocide" can now be viewed as an online slide show. Using historic photographs, the exhibit traces the deportation, annihilation, expropriation, and expulsion policies of the Young Turk regime and concludes with images of successful rescue efforts conducted by organizations such as the Armenian General Benevolent Union (AGBU), and the American humanitarian organization expressly created to address the plight of the survivors, Near East Relief (NER).

Mark Your Clanedar

Join the Armenian Assembly of America for its Philadelphia Celebration at the National Constitution Center on Saturday, April 28, 2018, starting at 6:00 pm.

The Armenian Assembly will be honoring longtime members and Life Trustees Peter and Irene Vosbikian. The evening's entertainment will feature Kevork Artinian Entertainment and his Band.

To learn more about the Philadelphia Celebration, please visit www.aimhye.com. Please RSVP by Monday, April 16.

Dr. Yektan Türkyilmaz to Lecture on “Armenians on Records: Music Production from Homeland to Diasporas”

FRESNO -- Dr. Yektan Türkyilmaz, Kazan Visiting Professor of Armenian Studies at Fresno State, will give a lecture, “Armenians on Records: Music Production from Homeland to Diasporas,” at 7:30PM on Wednesday, March 7, 2018, in the University Business Center, Alice Peters Auditorium, Room 191 on the Fresno State campus. The presentation is part of the Spring Lecture Series of the Armenian Studies Program.

Dr. Türkyilmaz was appointed the 14th Henry S. Khanzadian Kazan Visiting Professor in Armenian Studies for the Spring 2018 semester.

This lecture will explore the multi-directional journeys of Armenians in the recording history from the Ottoman Empire to the diasporas, particularly to the United States, in the first half of the 20th century, as musicians, producers, and merchants. Drawing on the life stories and examples of commercial records produced in the Ottoman Empire and elsewhere in the diasporas, the presentation will illustrate the changing styles, content, and language use in music production vis-à-vis place, trauma and audience/cultural dialogue throughout one of the most turbulent periods of Armenian history. The talk will specifically underscore the cultural, political, and identitarian implications of the emergence of the recording tech-

nology on Armenian communities.

The lecture will conclude with a commentary and a musical performance by the Armenian-American oriental music expert and oud virtuoso Richard Hagopian. Hagopian began playing the oud at a young age and has received numerous awards throughout his life including the prestigious National Endowment for the Arts National Heritage Fellowship Award, the nation’s highest honor given in the traditional folk arts, in 1989.

Dr. Türkyilmaz received his Ph.D. from the Department of Cultural Anthropology at Duke University. He is currently a research fellow at the Forum Transregionale Studien in Berlin, Germany. Meanwhile, he is working on his book manuscript based on his dissertation, *Rethinking Genocide: Violence and Victimhood in Eastern Anatolia, 1913-1915*, concerns the conflict in Eastern Anatolia in the early 20th century and the memory politics around it.

The lecture is free and open to the public. Free parking is available in Fresno State Lots P5 and P6, near the University Business Center, Fresno State. A parking code, 273825, must be used at a kiosk to receive the free permit.

For more information contact the Armenian Studies Program at 278-2669, visit our website at www.fresnostate.edu/armenianstudies

Special Screening of “Intent to Destroy” in San Diego

SAN DIEGO, CA - The feature documentary film “Intent to Destroy” captures the cinematic and political challenges of producing “The Promise”, a historically meaningful, big-budget feature film. It will be shown at San Diego’s Edwards Mira Mesa Stadium on Saturday, March 17, 2018 at 7:30 p.m. The one-night only presentation of Intent to Destroy is being organized by Very Rev. Fr. Pakrad Berjekian and the Parish Council of St. John Garabed Armenian Church of San Diego.

Tickets are available now by going to <https://gathr.us/s/22696>. Tickets can only be purchased online and will not be available for purchase at the door.

Pulling back the curtain on Genocide censorship in Hollywood due to U.S. government pressure to appease a strategic ally, Intent To Destroy embeds with The Promise, a historic feature production as a springboard to explore the violent history of the Armenian Genocide and legacy of Turkish suppression and denial over the past century.

By intertwining three separate

organization of Detroit Armenians who trace their DNA roots to old Keghi province in Turkish occupied Western Armenia.

The project’s successful funding goal was topped at KefTime Keghi III as more than 300 Armenians dined on the legendary staple Pagharch grain meal KEGHETZIS in the ancestral homeland survived on during the freezing winter months that swept through the mountainous Keghi region.

The attending clergy from the four Churches opened the evening program with a prayer of blessing for the project’s success.

The initial project was to renovate the Multipurpose Room at the Arakelyan Kindergarten in Nor Keghi, Armenia, for use by the students as well as by the parents and community for various activities. The renovation also includes the immediate order of new auditorium type chairs, audiovisual equipment, and a piano. The renovated Multipurpose Room will serve the needs of the current 30 students and the 30 additional kindergarten age children now waiting for enrollment.

Richard Norsigian, President of the Nor Keghi Association, visited Nor Keghi last fall to confer with local and state officials on the needs for the school improvements. He said other

threads – the modern day production of The Promise, the history of the Genocide, and the century of international repression – Intent To Destroy coalesces to provide a comprehensive view on the atrocities of 1915 to 1923 and their resounding aftermath right up to the present day.

St. John Garabed Armenian Church has organized this film night in San Diego as part of a larger, month-long community initiative to commemorate the 103rd anniversary of the Armenian Genocide with a variety of meaningful events and presentations.

The screening and tickets sales are made possible thanks to Theatrical On Demand®, which allows moviegoers to bring the movies they want to watch to their nearby local theater with no rental cost and no risk.

###

“Intent to Destroy” (2017, United States, Unrated, 115 min.) Directed by Academy Award® nominated director Joe Berlinger. Featuring Shohreh Aghdashloo, Taner Akçam, Hagop Asadourian. A Gathr Films and Abramorama Release.

improvements in the project also include hallways, doors, and stairwell repairs.

In addition, the Nor Keghi Association’s funded project will be monitored until its completion by the highly respected Paros Foundation, which is headquartered in Berkeley, California, and maintains field offices in Armenia.

Norsigian also praised local and state officials in Armenia for welcoming the support of the project by “Armenians with a DNA link to historic Keghi and now embracing Nor Keghi.” The naming of Nor Keghi formally known as Pazmavan was proclaimed on Feb. 12, 1962.

As KefTime Keghi III was winding down after an evening of singing and dancing, the 28 Detroit Armenian musicians who had donated their services and had been taking turns to provide music throughout the night at St. John Armenian Church Cultural Hall all took to the stage together to put on a musical show that rocked the hall as throngs of young celebrants cheered while taking pictures with their cell phones.

A review meeting to determine the Nor Keghi Association’s future role in Armenia will be held at a later date by its Board.

Kef Time Keghi III Benefits Kindergarten in Nor Keghi, Armenia

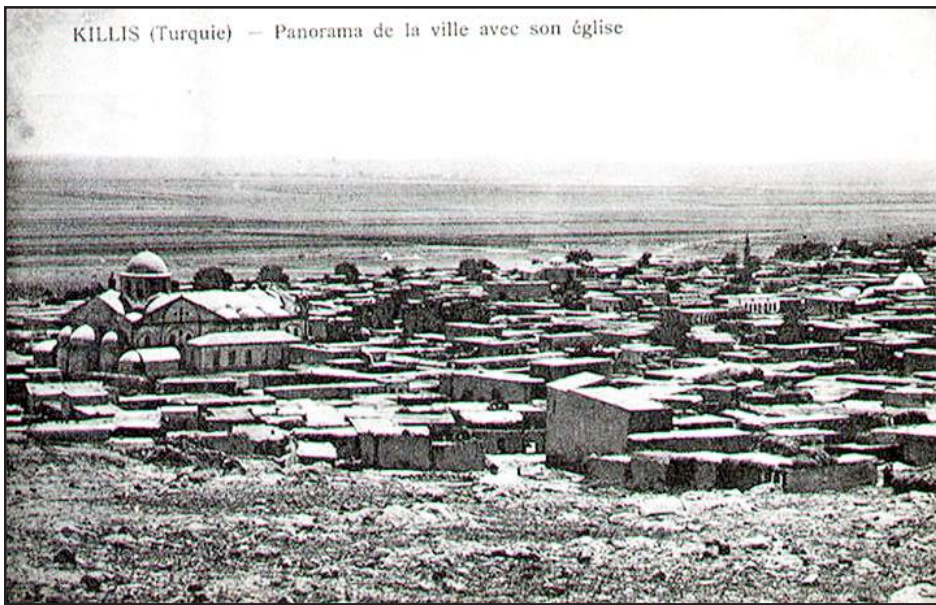

By Mitch Kehetian

DETROIT - A project to benefit school children of Nor Keghi in Armenia was launched into motion just days

after four years of spirited community work to fund school classroom renovations was achieved this past December by the Nor Keghi Association, an

ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԸ ՔԻԼԻՍԻ ԵՒ ՀԱՍԱՆ ՊԵՅԼԻԻ ՀԱՅՈՑ ՀԱՍԱՐ

KILLIS (Turquie) — Panorama de la ville avec son église

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԻՍԿԱՐԱՏԵԱՆ

Ներսէս Սարեան ծնած է Քիլիս, աստուածավախ ընտանիքի մը մէջ: 1914-ի Յունիստի կ'աւարտէ Մարաշի Աստուածաբանական Դպրոցը եւ Հասան Պէյլի կը մեկնի իբրեւ հոգեւոր հովիւ: Իբր կրօնաւոր, բանակէն զերծ մնալու համար, Ներսէս վեսիքա ստանալու դիմումնագիր կը ներկայացնէ Հասան Պէյլիի մէջ: Ամիսներ կ'անցնին եւ արտօնագիր-վեսիքան չի տրուիր իրեն: Քրիստոսի բուռն հաւատացեալ, այդ դժնդակ օրերուն երբ հայ ազգի գաւազները բազում վտանգներէ կ'անցնէին, կը բռնագաղթուէին ու կը սպաննուէին, ան կը մտաբերէ սուրբգրային հետեւեալ խօսքը. «Մի՛ վախնար, որդեա՛կ, թէեւ կրակի եւ ջուրերու մէջէն անցնիս, Ես քեզի հետ եմ, Դուն պիտի չմեռնիս: Դուն պիտի ապրիս Իմ գործերս վկայելու համար»: Ներսէս Սարեան աստուածային այս ճշմարիտ խոստումով կը գօտեպնդուի: Ան իր ականատեսի վկայութիւնները գրի կ'առնէ անգլերէնով եւ բոլորին սեփականութիւնը կը դարձնէ հետեւեալ յուշագիրքով. Nerses S. Sarian, "I Shall Not Die", Editor Eric W. Gosden, Oliphants Publishing, Marshall Morgans & Scott Ltd. - London, 1967, middle size 176 pages. / Ներսէս Ս. Սարեան, «Պիտի Չմեռնիմ», խմբագիր՝ Էրիք Ու. Կոստըն, Օլիփընթս Գրատարակչութիւն, Մարշալ Մորգանս եւ Սքոթ Լիմիթըտ, 1967, Լոնտոն, միջակ չափի 176 էջ:

«Արդարեւ, 1915 տարին եւ անոր յաջորդող երկու տարիները հայոց տարեգիրքին մէջ եզակի տարիներ եղած են: Այս ժամանակաշրջանին հայերը գրկուեցան իրենց բոլոր ունեցածներէն ու տարագրուեցան»: Այսպէս կ'ամփոփէ պատուելի Ներսէս Սարեան Մեծ Եղեռնի սկզբնական շրջանը: Ամանոսի լեռներուն վրայ գուտ հայաբնակ Հասան Պէյլի գիւղը կառուցուած է հակթաձեւ բլուրի մը լանջերուն վրայ, երկու ձորերու միջեւ: Գիւղին արեւելեան կողմը կը գտնուի Ամանոսի լեռներուն գագաթը՝ Կէօքճէ Տաղ կոչուած լեռը: Գիւղին տուները տարածուած են խաղողի այգիներու եւ պարտէզներու մէջ: Հասան Պէյլիի հայերը կը ծրագրեն գիւղի բլուրի գագաթին վրայ եկեղեցի մը կառուցել ու կը սկսին աշխատանքներուն: Սակայն գործը անաւարտ կը մնայ. իշխանութիւնները կը կասեցնեն կառուցումը պատրուակելով, թէ հայազային հայ յեղափոխականները զայն կրնան իբրեւ ամբողջ

գործածել: Եկեղեցիի տեղանքին՝ Չեւեղի քի առջեւ, Կիլիկիոյ 1909-ի աղէտին Հասան Պէյլիի նահատակներուն աճիւնները ամփոփուած են: Մինչեւ 1915 թուականը Հասանպէյլիցիները ուրախ կ'ապրէին եւ երգելով կ'աշխատէին արտերուն մէջ: Անոնց երջանկութիւնը երկար չի տեւեր. բռնագաղթի եւ սպանդի սեւ ուրուականը կու գայ ծածկելու անոնց պայծառ երկինքը: Գիւղին այրերը բանակ կը տարուին: Ներսէս, իբրեւ հոգեւոր հովիւ, գիւղը կը մնայ: Իշխանութիւնը յետագային կ'աշխատի հոգեւորականներն ալ կա'մ բանակ տանիլ, կա'մ աքսորել, կա'մ ալ սպաննել: Թուրք զինուոր-ոստիկանները գիւղի հայոց նկատմամբ շատ բիրտ վերաբերմունք կը դրսեւորեն, անմեղ հայ երիտասարդ մը վայրագորէն կը ծեծեն: Ներսէս ասոր դէմ կը բողոքէ: Հրամանատարը Ներսէսը իր քով կը կանչէ, կը յանդիմանէ, կը հարցաքննէ զայն եւ կը սպառնայ խստորէն պատժել պատուելին: Սակայն շուտով վերէն եկած հրամանով մը հրամանատարը ուրիշ պաշտօնի կը տեղափոխուի:

Հասան Պէյլիի անտառներուն մէջ թուրք զինուոր մը կը սպաննուի խորհրդաւոր պայմաններու մէջ (հաւանաբար շրջանին մէջ գտնուող Կեաւուր Տաղի հայ ֆետայիներուն ձեռքով - Յ. Ի.): Թուրքերը Հասան Պէյլիի հայ այրերը կը ձերբակալեն ու կը հարցաքննեն: Ոստիկանութիւնը անոնցմէ չորս հոգի Ատանա կը տանի ու կախաղան կը հանէ: Կախուածներէն էր Ներսէս Սարեանի եկեղեցիին անդամ, բարի հաւատացեալ Սամուէլ Հարմանտարեանը: Թուրք ասքերները Հասան Պէյլիի տուները կը խուզարկեն զէնք գտնելու պատրուակով ու խոհանոցի դանակներն անգամ պատճառ կը բռնեն հայերը ձերբակալելու համար: Ներսէս Սարեանի տունն ալ կը խուզարկեն եւ կը հարցաքննեն զայն: Անոնց ուշադրութիւնը կը կեդրոնանայ Սարեանի գիրքերուն վրայ, զորս կը կարծեն, թէ յեղափոխական բովանդակութիւն ունին: Ներսէս կտրականապէս կը մերժէ անոնց կարծիքը: Անոնք Ներսէսի հարց կու տան, թէ ո՞ր կուսակցութեան կը պատկանի: Սարեան կը պատասխանէ. «Ես աշխարհի մէջ խաղաղութիւն կը քարոզեմ, ինչպէս նաեւ բարի կամեցողութիւն մարդոց հանդէպ: Ես Աստուծոյ սէրը կը քարոզեմ մարդոց հանդէպ»: Ասոր վրայ՝ ան գերծ կը մնայ ձերբակալութենէ:

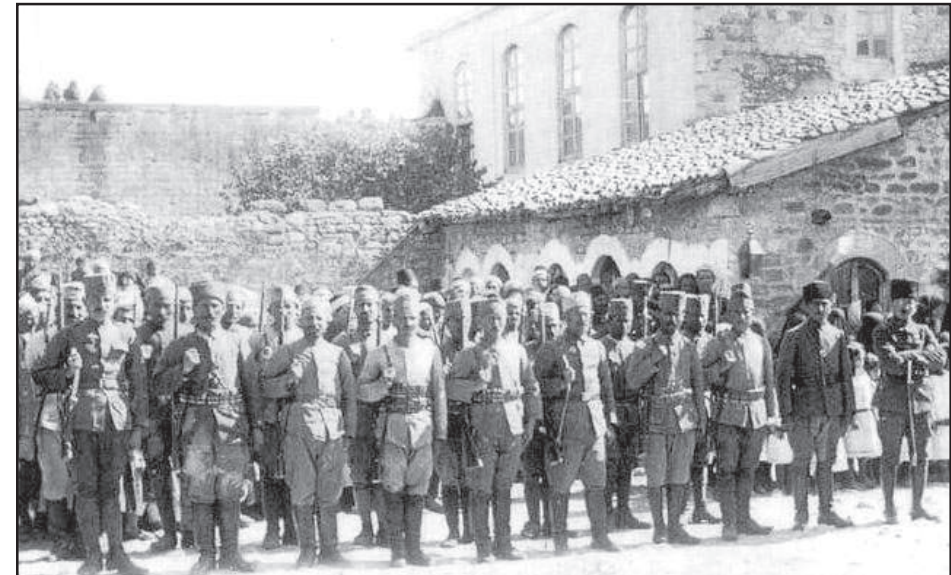
Հասան Պէյլիի մէջ կացութիւնը հետզհետէ կը վատթարանայ:

Բռնագաղթը կը սկսի: Ներսէս Սարեան իր տիկինը՝ Նուրիճան կը տանի անոր ծնողքին քով՝ Քիլիս: Հասան Պէյլի վերադառնալով՝ Սամուէլ Գունտագճեանի տունը հիւր կը մնայ: Պատուելի Սարեան 1915-ի Յունիսի սկիզբը կրկին Քիլիս կը մեկնի: Ճամբան ան քիլիսցիէ մը կ'իմանայ, թէ կառավարութիւնը Քիլիսի հայոց երեք օր ժամանակ տուած էր բռնագաղթին պատրաստուելու համար:

Քիլիսի աւետարանական համայնքը գայմագամին կը դիմէ. հայ աւետարանականներուն բռնագաղթը կը յետաձգուի: Այդու հանդերձ, հայոց ձերբակալութիւնները չեն դադարի: Ներսէս Նուրիճան եւ անոր ընտանիքին հետ կ'ապրի Քիլիսի մէջ: Նուրիճան կը ծննդաբերէ մանչ մը, զոր ժիրայր կը կոչեն:

Ներսէս Սարեան քաղաքին մէջ կ'ապրի կէս թաքուն՝ թուրքերու աչքերէն միշտ հեռու մնալով:

1915-ի Նոյեմբերին Բողէշէն եւ Խարբերդէն հայ գաղթականներ, գրեթէ բոլորն ալ կիներ, աղջիկներ եւ մանուկներ, կը հասնին Քիլիս. թուրքերը հայ այրերը բռնի կերպով բաժնած էին իրենց ընտանիքներէն ու տարած...: Տարագիրները ժամանակաւոր կերպով հայ աւետարանական դպրոցն ու եկեղեցին կ'ապաստանին: Անոնք աղոթոս էին եւ ոջլոտած, եւ գաղթական եկեղեցի-դպրոցին մէջ ժանտատենդ կը տարածուի: Շատեր կը մահա-

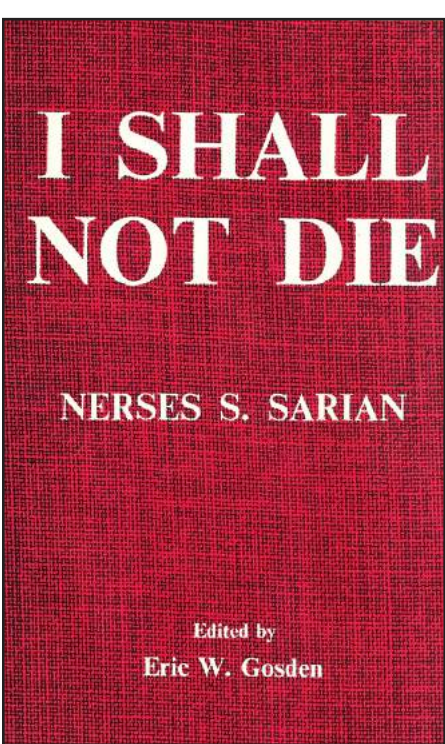

Թուրք զինուորները Քիլիսի Ս Յովհաննէս եկեղեցիի շրջափակին մէջ (1916)

նան, ինչ որ թուրքերուն համար հաճելի էր, ինչպէս կը վկայէ Ներսէս Սարեան: Խլեակները ո՛չ հագուստ, ո՛չ ալ բաւարար ուտելիք ունէին բացի մզկոտած հացի կտորներից: Ներսէս հետեւեալը կը հաստատէ. «Թուրքերը դարբերով կը ծրագրէին հայոց բնաջնջումը, սակայն Աստուածաշունչ Մատեանին հաւատարիմ մնացած ազգ մը չի կրնար կորսուիլ»:

Ներսէս եւ Նուրիճան գաղթականներուն հոգ կը տանին իրենց կարելիութեան սահմաններուն մէջ: Անոնք քանի մը ծանր հիւանդներ առանձին սենեակներու մէջ կը տեղաւորեն եւ դեղ կու տան անոնց:

Հայաստանի բոլոր շրջաններէն բռնագաղթուածները կը հասնէին Հայկէպ, ուր մեծ գաղթականի մը մէջ հազարաւոր մարդիկ խոնուած էին: Յուշագիրքին հեղինակը՝ պատուելի Ներսէս Սարեան, կ'ըսէ, թէ ան որ կարենար գաղթականէն փախուստ տալ եւ գաղտնի ապրիլ քաղաքին մէջ, ստոյգ մահէն ազատած կ'ըլլար: Գաղթականներն բնակիչները ետեւ-ետեւի սուրիական անապատները եւ մանաւորուելու համար կամ ալ այդ ճամբուն վրայ կը մահանային տա-

րագրութեան անտանելի պայմաններէն:

Պատուելի Ա. Սոլաքեան Հայկէպի գաղթականներէն յաջողած էր փախուստ տալ եւ Քիլիս ապաստանիլ: Ան աւետարանական եկեղեցիին հոգեւոր հովիւ կը նշանակուի: Ներսէս Սարեան անոր օգնականը կը դառնայ:

1916-ի Աւագ շաբթուան մէջ Ռիգա պէյ Քիլիսի նոր գայմագամ կը նշանակուի: Անոր գալուստով խիստ միջոցառումներ ձեռք կ'առնուին, եկեղեցիները, դպրոցները,

ինչպէս նաեւ հայոց շատ տուններ կը խուզարկուին: Հայերը ահ ու սարսափի կը մատնուին: Խթման առաւօտը Արշալոյս անունով 12 տարեկան հայ աղջնակ մը պատուելի Սարեանի տան դուռը ուժգին կը թակէ: Ան Նուրիճանին կ'իմացնէ, թէ թուրք ասքերները պատուելին կը փնտռեն ու կ'առաջարկէ, որ ան իրենց տունը գայ եւ թաքնուի: Զայս լսելով, Սարեան անմիջապէս տունը կը ձգէ եւ եկեղեցի երթալով՝ կը պահուրտի: Ոստիկանները քիչ ետք Սարեանի տունը կը խուժեն եւ կը խուզարկեն:

Պատուելի Ներսէս Սարեանի դէմ հալածանքը կը սրի եւ ան կը գիտակցի, թէ անկարելի է այլեւս Քիլիսի մէջ մնալ: Ան կը մտադրէ ինթիլի մեկնիլ, նկատի ունենալով, որ քիլիսցիներէն ոմանք հոն ճանապարհաշինութեան վրայ կ'աշխատէին: Այդ օրերուն ինթիլի ապահով վայր մը ըլլալ կը կարծուէր: 1916-ի Ս. Յարութեան տօնին օրը Սարեան Գեորգ Սիւմպիւրեան անունով մէկու մը հետ ինթիլի կը մեկնի Չորեպաններու ընկերակցութեամբ: Տեղ հասնելուն յա-

“A Journey Along Lines, Forms and Colors”

«Ուղեւորութիւն Գիծերու, Չեւաւորումներու եւ Գոյներու Միջով»(*)

ԽԱՉԻԿ ՃԱՆՈՅԵԱՆ

Լոս Անճելոսի հայ գաղութը իրապէս բախտաւոր օրեր կ'ապրի: Այս քաղաքին մէջ, բազմաթիւ և բազմատեսակ շնորհներով օժտուած երիտասարդներ ունինք, որոնք իրենց Աստուածատուր տաղանդներով ոչ միայն իրենք կը փայլին, այլ նաեւ հայ երգը, պարը, նկարչութիւնը, թատրոնը, մարզանքը, գիր ու գրականութիւնը կը փայլեցնեն:

Այս երիտասարդներէն մին է շնորհաշատ նկարիչ, գրող-բանաստեղծ և շրջան մըն ալ դերասանութիւն ըրած՝ մեր սիրելի Մայք Ծակոբեանը:

Միւրեկի ըսինք, քանի որ մենք Մայքը իր պատանեկան տարիքէն՝ Պէյրութէն կը ծանչնանք, երկրորդական վարժարանի աշակերտութեան շրջանէն, որպէս նկարչութեան, գիր ու գրականութեան մէջ ուշագրաւ ձիրքերու տէր աշակերտ, արժանանալով իր ուսուցչիներու ուշադրութեան և գնահատանքին:

Իսկ Լոս Անճելոս գալէն ի վեր, Յուլիս 2015-ին հրատարակեց իր երգերու հոյակապ հատորը՝ «Իմ Երգերը» խորագրով: Մայք Ծակոբեանի այդ հատորը արժանացաւ գաղութի և մանաւանդ՝ հայ գրողներու և ընթերցողներու բարձր գնահատանքին:

Այս օրերուն, Կլենտէյլի հանրաձայն «Yerevan Printing» տպարան/հրատարակչատունէն լոյս տեսաւ Մայք Ծակոբեանի «Ուղեւորութիւն Գիծերու, Չեւաւորումներու եւ Գոյներու Միջով» ("A Journey Along Lines, Forms and Colors") խորագիրը կրող նկարներու հատորը:

200 էջոց, գունաւոր, արհեստավարժ տպագրութեամբ լոյս տեսած այս հատորը, անգլերէն և ֆրանսերէն բացատրութեամբ հրատարակուած է:

Հեղինակը ուզած է այս գործը առաւելաբար նոր սերունդին մատչելի դարձել: Այս հրատարակութիւնը պիտի ներկայացուի նաեւ Մարտի 3-ի հանրութեան, որպէսզի ֆրանսախօս երիտասարդութիւնն ալ հաղորդ դառնայ հատորին արհեստավարժ որակին ու բովանդակութեան:

Հեղինակը առաջին հերթին երախտագրտական զգացումներով շնորհակալութեան խօսք ուղղած է Մաշտոց Գոյէճի նախագահ՝ դոկտ. Կարպիս Տէր Եղիայեանին, անգլերէնով անոր գրած 16 էջոց ծանօթագրութեան համար: Նմանապէս Ծանօթ թարգմանիչ էլ լրագրող՝ Սարգիս Մաճառեանին, հատորի նախաբանին համար:

Շնորհակալութիւն յայտնած է նաեւ Սփիւռքի հայ մամուլի մեծանուն գործիչներէն, թերթերու հիմնադիր, ներհուն խմբագիր՝ Վահան Ճանսրզեանին, դոկտ. Տէր Եղիայեանին և Մաճառեանին գրութիւնները ֆրանսերէնի թարգմանելու համար:

Շնորհակալութեան յատուկ խօսք ուղղած է վաստակաւոր բեմագրիչ-դերասան՝ Գրիգոր Սթամեանին, իր օգտաշատ թելադրութիւններուն համար, Ֆիլիպ Միլկրոմին՝ ֆրանսերէն բաժնի սրբագրութեան համար, «Երեւան» տպարանի սեփականատէր Սարգիս Թօփալեանին, իր եղբօր՝ Յովսէփ

Ծակոբեանին եւ բոլոր անոնց, որոնք ուղղակի կամ անուղղակի նպաստած են այս գործի հրատարակութեան աշխատանքներուն:

Իւզաներկով գծուած հատորին մօտ 150 նկարները կը ներկայացնեն Մայք Ծակոբեանի ներաշխարհի վերիվայրումները, բնութեան հրաշագեղ պատկերները, կեանքէն եւ առօրեայէն առնուած ուսանելի վիճակներու, նկարներու եւ դիմանկարներու հաւաքածոյ մը: Ինչպէս Սարգիս Մաճառեան կը գրէ իր նախաբանին մէջ, «Լիբանանի ու Մարսէյլի միջերկրականեան գեղատեսիլ ափերէն որսացուած ակնահաճոյ տեսարաններով, քարափներով, կապուտ ջուրերուն վրայ հանդարտ ծփացող նաւակներով և բազմերանգ վերջալոյսներով: Այո, անկարելի է կախարդական աշխարհի մը ապրումներով չլիացնել ներաշխարհը»:

Այս բոլորը տրուած են շատ վառ եւ ակնահաճոյ գոյներով եւ վրձինհարուածներով, որոնք մարդոց միտքը շարժման մէջ կը դնեն եւ կը սկսին արժեւորել այդ նկարներէն ստացուած հաճելի տպաւորութիւնները, բաւական ժամանակ առնելով այդ նկարները ըմբռնանելու, հասկնալու և վայելելու:

Հեղինակը իւրաքանչիւր նկարին մէջ անգլերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներով տուած է նկարին խորագիրը, անոր չափ եւ յաճախ այդ նկարը գծելուն դրդապատճառը:

Անվերապահօրէն կրնանք ըսել, որ այս հատորը ունենալով, իւրաքանչիւր նկարը որքան դիտենք, այնքան բան կը տեսնենք եւ կը յիշենք ու կը պատկերացնենք: Նորութիւններով լեցուն, ոճով նոր, նիւթերը իւրապատուկ Մայք Ծակոբեանի աչքով ներկայացուած են, որոնք մեծ հաճոյք կը պատճառեն դիտողին:

Մայք Ծակոբեանի երկու տարի առաջ լոյս տեսած «Իմ Երգերը» հատորը գրատուններու մէջ չէ դրուած, այլ հեղինակը ինք իր ծանօթներուն եւ ընկերներուն որպէս նուէր դրկած էր:

Բարեբախտաբար, այս երկրորդ հատորը կրնաք գտնել Կլենտէյլի ծանօթ «Պերճ» գրատան (818) 244-3830 եւ «Ապրիլ» գրատան (818) 243-4112 եւ «Երեւան» տպարանի մէջ (818) 246-2070:

Նկարներու այս հաւաքածոն ունենալով, անպայմանօրէն աւելի հաճելի եւ հոգիով ու մտքով խա-

ԳՐՔԻ ԱՇԽԱՐՀԸ ԼՈՅՍԻ ԾԱՌԱԳՈՒՄ Է (Սաքօ Եղնազարի Գրքերի Շնորհանդէսի Առիթով)

Ռ. ԿՈՐԻՒՆ

Ուրախութեամբ եմ ընդունալու, երբ լսում կամ հրաւիրուում եմ գրքի ներկայացման-շնորհանդէսի հանդիսութեան: Գրքի աշխարհը այս անհուն տիեզերքի մէջ անգոր է, անգին գանձերով ընդելուզուած, ով գրքի ճամբով է գնացել, նա է իմացել գրքի արժանիքը եւ նրա միջոցով իմաստաւորել է կեանքը: Գիրքը գիտուն մարդու մտքի, ուղեղի արգասիքն է, գիշերները լուսացնող գրողի սրտի եւ հոգու անբիծ զգացումների բխումն է, Հանձարեղ եւ շնորհագար մարդ-գիտնականի մտածումների յղացքն է, գիրքն ու դպրոցը երկուսն էլ լուսոյ տաճարներ են:

Հանդէսի օրը Հինգշաբթի Փետրուարի 22, 2018 թ. երեկոյան ժամի եօթին էր Սրբոց Ղեւոնդեաց Հայաստանեաց Առաքելական եկեղեցւոյ «Զօրայեան» թանգարանում հովանաւորութեամբ՝ ԱՄՆ-ի Արեւմտեան թեմի առաջնորդ Տէր Յովնան Արք. Տէրտէրեանի (ներկայ չէր, գտնուում էր Էջմիածնում): Երկու թարգմանուած գրքերի շնորհանդէս էր նուիրուած Եղիշէ Չարենցի Ծննդեան հարիւրքսան ամեակին: Երկու գրքեր՝ Եղիշէ Չարենցի կեանքը եւ գրականութիւնից հատուածներ, Ռաֆայէլ Արամեանի՝ «Մեռած քաղաքի պարիսպների տակ» վէպի պարսկերէնի թարգմանութիւնները տաղանդաւոր թարգմանիչ՝ Սարգիս (Սաքօ) Եղնազարի միջոցով:

Թարգմանչական արուեստը մեզանում ծաղկուն դարաշրջանն է կազմում, հինգերորդ դարը՝ Ռակեղարը, կերտիչներն էին՝ Սրբ. Մեսրոպ Մաշտոց եւ Սրբ. Սահակ Պարթեւ ու թարգմանիչ Վարդապետների փաղանգը, Աստուածաշնչի եօթնտանից թարգմանութիւնը Յունարէնից գրաբարի, որը տիրողուց «Թագուհի թարգմանութեանց» վսեմ կոչումին:

Երեկոն մեկնարկուեց արժանապատիւ Տէր Ներսէս Քհնյ. Հայրապետեանի աղօթքով: Ներկայացուեց օրուայ հանդիսավար Նունէ Աւետիսեանը՝ բեմավարութեան, «Բարեւ» ծրագրի հաղորդավար եւ ասմունքի հանրաձայնող ղէմք: Բացման խօսքով բեմ հրաւիրուեց Հայկ Մաղոյեանը, նա մեծ հիացումով ակնարկ ունեցաւ հինգերորդ դարի թարգմանիչ Վարդապետների յաւերժական թարգմանչական աշխատանքներին, անհրաժեշտօրէն կարեւոր նկատեց օտարներին ծանօթացնելու հայ գիր ու գրականութեան գոհարները թարգմանութեամբ, այդու Սաքօյի հայերէնից պարսկերէնի թարգմանչական արուեստը մեծապէս գնահատեց եւ յետեւողականօրէն շարունակութիւն մաղթեց:

Թարգմանչական արուեստը համազօր է հեղինակ-ղէմքի ստեղծագործութեան այն պայմանով որ թարգմանիչը տիրապետի երկու լեզուներին եւ ապրի հեղինակի զգացումային աշխարհը, հոգեկան ապրումները-էմոցիան: Սաքօն տիրապետելով պարսկերէն լեզուին, ինքը պարսից գրականութեան համալսարանաւարտ լինելով արժանիօրէն թարգմանել է մեր մեծ պոէտ Եղիշէ Չարենցին եւ արձակագիր Ռաֆայէլ Արամեանին:

Ներկայացուեց իրաւաբան դոկտ. Արսէն Դանիէլեանի բովան-

դակալից կենսագրականը, անդրադարձ եղաւ նրա արժանիքներին որպէս հասարակական գործիչ, այդ առիթով նրա պարգեւադրումներին եւ ամենայն հայց Գարեգին Բ. Կաթողիկոսի Սրբ. Ներսէս Շնորհալի ոսկէ շքանշանի տուածութեան կոնդակին: Նա հանգամանօրէն ներկայացրեց Եղիշէ Չարենցի կենսագրութիւնը, գրականութիւնը, դարաշրջանը, խորհրդային միութեան հեղձուցիչ պայմանները, բունութիւնները եւ հրաշք Չարենցի անգերեզման վիճակը: Նուաստիս տեսակէտով՝ լոյսը, աէրը, յոյսը եւ հաւատքը գերեզման չունեն, նրանք որպէս մարդկութեան գոյութեան առհաւատեաց լուսապսակը եւ մեծ փիլիսոփայութիւն սրտէ-սիրտ, բերնէ-բերան եւ գրքից-գիրք փոխանցուած են սերունդներին, Չարենցի իր պոէտական արուեստով անմահութեան փառքին տիրացաւ: Նա նաեւ բարձրօրէն գնահատեց Ռաֆայէլ Արամեանի գրականութիւնը: Երեկոյի բանախօսը իր խօսքերի մէջ անդրադարձաւ Սաքօյի թարգմանութեան ասելով՝ .

«Չարենցին թարգմանելը մեծ սխրագործութիւն է պահանջում եւ այդ առումով յաջողած ենք նկատում:

Երեկոյի գեղարուեստական բաժինը՝ նուագ, ասմունք եւ երգ կատարուեցին հետեւեալ անձերի միջոցով՝

Քանոնի Ելոյթ- հայերէն նուագ, Նեկտարինէ Չալեան:

Ասմունք-Սայեաթ Նովային պարսկերէն, Սիլվա Յարութիւնեան:

Մեներգ- երկու պարսկերէն, Ֆլորա Բարսեղեան, դաշնամուր՝ Հովիկ Ոսկանեան:

Ասմունք - Չարենցից պարսկերէնով թւով երեք, Նժդէճ Փիրջանեան:

Մեներգ-երկու հայկական երգ, Հայերէր Սարեան, դաշնամուր՝ Հովիկ Ոսկանեան:

Ելոյթ ունեցողները խանդավառ ծափողոյնների արժանացան:

Ողջոյնի խօսքերով Ելոյթ ունեցան՝ բանաստեղծ եւ երգիծագիր ու «Տեղեկատու» թերթի խմբագիր՝ Ներսէս Տ. Մեսրոպեան, Լիլիթ Բաղդասարեան եւ Մագի Չառախան: Նրանք Սաքօյին լաւ ճանաչող, նրա արժանիքներին լաւ պէս տեղեկ գնահատեցին նրա մարդկային բարեմասնութիւնները, նրա թարգմանչական արուեստը, նրա անցեալի երգարուեստի տաղանդը եւ ծառայութիւնները, նաեւ որպէս «Քուշչը-Դաւթեան» միջնակարգ դպրոցի վերակացու-ուսուցիչ:

Նունէն բեմ հրաւիրեց մեծարեալին:

Նա, նախ կարդաց իր հեղինակային պարսկերէնով գրուած՝ «Արդարութիւն» բանաստեղծութիւնը, ապա՝ հոյակապ պարսկերէնով թարգմանուած՝ «Գովք Հայաստանի» -(Ես իմ անուշ Հայաստանի) բանաստեղծութիւնը:

Յուցադրուեց տեսաձայնագրութիւն Սաքօյի երիտասարդ տարիները երգարուեստի Ելոյթից պատկեր:

Սաքօն սրտագին խորին շնորհակալութիւն յայտնեց Սրբազան Հօր, Ելոյթ ունեցողներին, ծրագրի

ՎԱԽՃԱՆՄԱՆ 80-ԱՄԵԱԿ Տ.Տ. ԽՈՐԷՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ Ա. ԷԶՄԻԱԾԻՆ ԸՆԴԴԵՄ ՅԱԿԱԿՐՕՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ (1930-1945)

«Անցկացնելով զաղտնի որոշում այն մասին, որ թանկարժեք իրեղենի գրաւուճը, եւ մայրավանքերի ու եկեղեցիների կալուածները գրաւուճին անխնայ վճռակամութեամբ, անպայմանօրէն, ամենակարճ ժամկետում կանգ չառնելով ոչ մի բանի առջեւ»
ԼԵՆԻՆԻ ԿՐԻՍՏՈՍԱԿՐԻ ՄԱՐՏ 19, 1922

ԴՈԿՏՈՐ ԶԱԻԷՆ Ա. ՔՅՆՅ. ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

Դժնդակ Տարիներ

Խորէն Ա. Մուրատբեկեան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս կ'ընտրուէր 1932 Նոյեմբեր 12-ին եւ կը գահակալէր վեց կարճ տարիներ, մինչեւ իր եղերական նահատակութիւնը 80 տարիներ առաջ դաւաճան համայնավարներու ձեռքով 1938 թուին: Հայրապետական գահակալութեան իր տարիները եղան Ստալինեան հակակրօն բռնատիրութեան տարիներ՝ Խորհրդային Հայաստանի պետութեան գործակցութեամբ: Ստալինի բռնատիրութեան ներքեւ կը հիւժեմը եւ հեզմանքի առարկայ կը դառնար կրօնքն ու եկեղեցին: Անտանելի կացութեան մատնուած էր նաեւ Հայաստանեայց Եկեղեցին՝ սկսեալ Մայր Աթոռէն, եւ սակայն Խորէն Ա. Կաթողիկոսի խոհուն եւ քաջարի իմաստութեան շնորհիւ երեւոյթները երբեմն փրկուեցան, եւ յետագայ պատմաբաններ հիացումով ու զարմանքով հաստատեցին անկարելի նկատուած դրական կարգ մը իրագործումներ, որոնց գլխաւոր դեկավարը եղաւ միայն ինք Ամենայն Հայոց Տ.Տ. Խորէն Ա. Կաթողիկոսը:

Դրական Երեւոյթներ

Ստալինի ճշող իշխանութեան առաջին տարիներուն իսկ Կաթողիկոսը կրցած էր Ազգային-Եկեղեցական Ժողով գումարել էջմիածնի մէջ եւ յաջողցնել Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ընտրութիւնը, վերահաստատելով նաեւ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի մշտական կալութիւնը: Նորընտիր Հայրապետը Խորէն Ա. կրցած էր Մայր Աթոռէն կազմակերպել Աստուածաշունչի հայերէն թարգմանութեան 1500-ամեակի յրբեւիտական հանդիսութիւնները, Հայ Եկեղեցին բարեկարգելու նպատակով Ժողովներ գումարած էր եւ մանրամասնեալ ծրագիր մը՝ «Ձեկուցում» կրճատեալ անունին ներքեւ պատրաստել տուած էր ու զրկած արտասահման, Երուսաղէմի իմաստուն Պատրիարք Թորգոմ Գուշական Արքեպիսկոպոսի բարձր ուշադրութեան:

Հարց է թէ համայնավար ու անկրօն դրութեան ակնարկէն ի՞նչ պէտք խուսափեցան իրար յաջորդող այդ քայլերը, Աստուած գիտէ: Խորէն Ա. Կաթողիկոսի առաջին եւ յաջորդող երկրորդ տասնամեակներու տարիները մղձաւանջային եղան, որովհետեւ ո՛չ ոք գիտցաւ թէ ինչ կը կատարուէր Մայր Աթոռէն ներս, ինչպիսի՛ մթնոլորտ կը տիրէր Հայաստանի հայ եկեղեցիներէն ներս, եթէ անոնք տակաւին բաց էին, ինչ էին նիւթական խիստ պայմանները, ինչ կապ կար Մայր Աթոռի եւ սփիւռքի միջեւ, էջմիածնի միաբան-ներ հո՞ն կ'ապրէին, թէ ոչ բանտերու մէջ իրենց վախճանը կը գտնէին, եւ թէ քանի՛ եկեղեցիներ փակուեցան ու եկեղեցականներ աքտորուեցան կամ նահատակուեցան:

Այս հարցերուն պատասխան տալու համար վերջին շրջանին

երեւան ելան վաւերագիրներ որոնք մինչեւ Խորհրդային Միութեան տապալումը խստիւ արգելեալ կը մնային եւ մեծագոյն մասամբ ալ փճացուցած էին: Շուտով, 1994-ին ի լոյս բերուեցան արգելեալ այդ փաստաթուղթերը, սկսելով «Վաւերագրեր Հայ Եկեղեցու Պատմութեան (1921-1938)» անունով, Հայաստանի կառավարութեան աւճնութեւր արխիւային գործերու վարչութեան կողմէ՝ խմբագրութեամբ Սանդրօ Բեհբուզեանի: Բեհբուզեանի աչքառու հատորները հետզհետէ լոյս տեսան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսներու թղթածրարներով՝ Գէորգ Ե. Խորէն Ա. Գէորգ Զ. Վազգէն Ա. Կաթողիկոսներու լիակատար վաւերագիրներով, որոնք հիմնովին ճշդեցին, արդարացուցին եւ յայտնաբերեցին առկա բազմաթիւ հարցեր: Հայաստանի պետութեան եւ Սանդրօ Բեհբուզեանի հսկայ աշխատանքը մեծապէս գնահատուեցաւ պատմաբաններու կողմէ, ընդ որս նաեւ իմ պատրաստած «Ազգապատմ»-ի Բ. հատորի աւելով:

Անոնց կողքին կան նաեւ անհատական լիջողութիւններ, դառն եւ իրական, որոնց կարգին նոյն ինքն Խորէն Ա. Մուրատբեկեան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի եղերական վախճանումի մասին: Եկեղեցիներ Խորհրդային բռնատիրութեան լուծին տակ հալածուեցան հիմնական սա պատրուակով որ եկեղեցին յետադիմական գաղափարախօսութեամբ արգելք կը հանդիսանար ընկերվարական դրութեան: Իրենց համար եկեղեցին որքան շուտ վերնար մէջտեղէն, այնքան ժողովուրդը կը յառաջդիմէր, որուն դէմ Հայաստանեայց Եկեղեցին պիտի պայքարէր տառապելով եւ տանջուելով: Նպատակն էր հեռացնել մարդը Աստուծէ, ստեղծելով արժէքներու նոր համակարգ, փոխարինելով քրիստոնէական ուսմունքի բարոյականութիւնը անաստուած եւ անմարդկային հեռանկարներով:

Լենինի Գրամագիրը
Թէեւ 1917 թուի Հոկտեմբերեան յեղափոխութիւնը եկեղեցին բաժնել որոշած էր պետութեանէն, այդ եւս ոտնակոխ կ'ըլլար, ծաղր ու ծանակի ենթարկելով խղճի ազատութիւն ըստածը, որ միանգամայն հիմն էր կրօնական զգաց-

մունքի եւ միջազգային հասկացողութեան արժէք կը ներկայացնէր: Վրայ հասաւ Լենինի 1922 Մարտ 19-ի հրամանագիրը, որուն ուժով եկեղեցիներուն եւ եկեղեցականներուն դէմ անարգ եւ անգութ հայածանք ծայր տուած էր, «անցկացնելով գաղտնի որոշում այն մասին որ թանկարժէք իրեղենի գրաւուճը մայրականքերի, վանքերի եւ եկեղեցիների կալուածները գրաւուէին անխնայ վճռակամութեամբ, անպայմանօրէն, ամենակարճ ժամկետում՝ կանգ չառնելով ոչ մի բանի առջեւ»: Նոյն հրամանագրով կը պարտադրուէր «գնդակահարել յետադէմ հոգեւորականութեան ներկայացուցիչներին»: Այս բոլորը կը կարգանք «Հայրենի Եզերք» գրական ամսագրի 1991 թուականի 7-րդ համարին մէջ: Ասոնց արդիւնքն էր տիրահաւակ «Ազատ եկեղեցի» կոչուած շարժումը Գէորգ Ե. Մուրէնեանց Կաթողիկոսի օրով որ պահ մը ցնցեց Մայր Աթոռը եւ Հայաստանեայց Եկեղեցին:

Հալածանք Խորէն Ա. Կաթողիկոսի Օրով

Խորէն Կաթողիկոսի առաջին տարիներուն հալածանքը հանդէպ Հայ Եկեղեցիին եղաւ բուռն եւ աննախընթաց, մանաւանդ որ հալածողն ու սպաննողը Սովետի կեդրոնի համայնավար կուսակցութեան Նու հնազանդ հայրենի մեր պետութեան կամակատարներն էին: Հայեր էին անոնք որոնք խուժեցին էջմիածին, նեղութեան մատնեցին Կաթողիկոսը, եւ վերջնապէս իր կեանքին սպառնացան:

Այս բոլորին դժբախտ արդիւնքը այն եղաւ որ Հայաստանի վանքերը փակուեցան, գիւղական եկեղեցիները դադրեցան գործելէ, եւ քահանաներուն մեծ մասը բանտարկուեցան եւ կամ աքտորուեցան: Մայր Աթոռ մնացին մի քանի եպիսկոպոսներ որոնք անհնարին գոհորութիւններով պահեցին Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը եւ վարեցին Մայրավանքի ներքին գործերը ամենայն զգուշութեամբ: Այսուհանդերձ, Մայր Աթոռը մերկացաւ իր կրօնաբոյր եւ պատմական շուքէն, եւ հոն աշխարհիկ տարրն էր որ բռնի բնակութիւն հաստատեց 1914 թուի նորաշէն ու փառաւոր Վեհարանը զինուորական գունդի բնակավայր դարձնելով:

Մայր Աթոռ մնաց յետին անակութեան մէջ, անօգնական, կտրուած սփիւռքի հետ ամէն յարաբերութենէ: Տէր Գալուստ քահանայի վկայութեամբ որ Խորէն Վեհափառ Հայրապետին այցի գացած էր Մայր Աթոռ, «երբ մտած է վանքէն ներս, հոն ամալութիւն էր չորս կողմը»: Շաթիր Գեղամին հետ Կաթողիկոսին մօտ երթալով գինք «գունատուած եւ ընկճուած» գտած է: Կէս ժամ տեսակցելէ ետք, կ'ըսէ Տէր Գալուստ, ներս մտան «կալանքից ազատուած մի խումբ քահանաներ» Վեհափառը տեսնե-

լու եւ անոր օրհնութիւնը ստանալու: Ականատեսի վկայութեամբ քահանան կը հաստատէր թէ Կաթողիկոսը «տեսաւ նրանց զգզուած, վաղուց սանտրի երես չտեսած մազն ու մօրուքը, պատուուած գգեստներն ու կօշիկները, չափազանց յուզուեց եւ երեսն առաւ ձեռքերի մէջ ու լաց եղաւ»: Ապա յուզուած՝ «Իւրաքանչիւրիս հինգ ոսկի տալով ձամբեց»:

Յետ Վախճանման Հայրապետին

Ակնարկեցինք արդէն թէ ինչ եղերական վախճան ունեցաւ նահատակ Տ.Տ. Խորէն Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը 1938 Ապրիլ 10-ին իր բնակարանին մէջ, 65 տարեկանին, իրականին մէջ Ապրիլ 5-6ի գիշերը, «Սրտի կաթուածից», ըսին, էջմիածնէն Երուսաղէմ ուղղուած ամիս ու կէս անց հեռագրով մը, որուն մահուան պատճառը այլ էր քան ինչ որ պաշտօնապէս կրկնած էր Երուսաղէմի «Սիրն» ամսագիրը նոյն թուականի Ապրիլի թիւին 138-րդ էջին վրայ: Թորգոմ Պատրիարք այն ատեն խորապէս կասկածելով շատ յապաղած եւ տարտամ տեղեկութեանց վրայ, կը գրէր թէ հեռագիրը թուական իսկ չունէր եւ չէր յիշեր վախճանման օրն ու ժամը, եւ լման ամիս ու կէս ետք Մայիս 24-ի առաջին թղթակցութիւնը կը հասնէր Երուսաղէմ:

Խորէն Ա. Կաթողիկոսի վախճանումէն ետք Հայ Եկեղեցու գործընթացը գրեթէ վերջ գտաւ, բոլոր եկեղեցիները փակուեցան եւ հոգեւորականներ ձերբակալուեցան ու ցրուեցան: Կաթողիկոսը իր մահէն առաջ, 1936 թուի Ապրիլի 18 թուակիր Կոնդակով, Մայր Աթոռի Տեղակալ նշանակած էր Գէորգ Արքեպիսկոպոս Չորեքեան, ուր կ'ըսէր «Պատուէր տամք Գերաշնորհութեանը յետ մահուան Մերոյ, խորհրդակցութեամբ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդոյ Ս. էջմիածնի տալ զընթացս ամենայն գործոց վերաբերելոց հաւատացեալ Տօտին Մերոյ եւ Եկեղեցեաց Հայոց»:

Կաթողիկոսի մահէն ետք էջմիածնի մէջ Տեղակալի կողքին կար միայնակ Մատթէոս Վարդապետ Աճեմեան որ հոգածու էր օրական ժամապաշտութեան, քանի որ ուրիշ միաբաններ չկային վանքէն ներս: Յաճախ պետութեանէն մարդիկ գալով կը զգուշացնէին Մատթէոս Վարդապետը, կը սպառնային ու կը ծեծէին նոյնիսկ, վերջ տալու իր արարողութիւններուն Մայր Տաճարէն ներս, «սակայն նա յամաօրէն շարունակում էր ու չի թողնում որ մեր հաւատքի կենտրոն Ս. էջմիածնի Տաճարում առկայ լոյսը մարի»: Մատթէոս Աճեմեան Վարդապետ ծառայեց Մայր Աթոռին ցկեանս մինչեւ 1945, հինգ տարի Ռուսաստանի Հայ Եկեղեցու թեմէն ներս ծառայելէ, եւ ապա Գեղարդի վանքի վանահայրութիւնը կատարելէ ետք:

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ
1060 North Allen Ave Pasadena, CA 91104
Գրասենեակները վերանորոգուած
եւ յարմար վարձքերով
հեռաձայնել՝ (626) 398-0506

«Բարին» Ընել...

Շարունակուած էջ 8-էն

կը սիրէի «Պոնանգան» ու, տակաւին, «Հայ շափարալը» եւ, ինչ խօսք, «Մանիքս»-ն ու աւելին, բայց անոնք հիմնուած էին շարժապատկերի արուեստի կենցաղի մը վրայ, որոնք կը սորվեցնէին մեզի ընկերային ու ընտանեկան կեանքերու բովանդակութիւն, որ կը դառնար նաեւ այն օրերու մշակոյթ: Մշակոյթ մը, որ հեռու էր արիւնէ, վայրագութենէ եւ սպանդէ: Եթէ նոյնիսկ այն օրերու ժապաւեններուն մէջ կար քիչ մը «կռիւ», բայց անոնք նոյնքան անմեղ էին:

Բայց կայ կեանքի պարտադրած իրականութիւնը, թէ՛ կեանքը կայուն չէ, այլ կը շարժի եւ կ'երթայ յառաջ: Յառաջը գարգացումն է եւ անոր հետ՝ փոփոխութիւնները. իմ ու մեր բոլորին կեանքերը, որոնք կը յառաջանան, կը փոխուին, եւ փոխուելուն հետ կու գան գարգացումները եւ անոնց

ստեղծած նոր մշակոյթները:

Եւ այս նորերուն մէջն է տեղեկատուութեան ստեղծած ներկայ օրերու մշակոյթը: Նորը, որուն մէջ կայ այսքան զէնք, կոտորած, աւեր, մահ ու սպանութիւն: Որքա՞ն փոխուեցան շարժապատկերի արուեստի ու տեղեկատուութեան բովանդակութիւնները՝ մեր պատանեկան օրերէն մինչեւ այսօրը, ուր արիւն ու աւերը եղան մեր այսօրուան մշակոյթը: Անոնք այսօր եղած են մեր կեանքերուն մէկ մասը, կամայակամայ կատարուած իրողութիւններ, որոնք դարձան «ընդունելի» արժէքներ՝ մեր աշխարհի ներկայ օրերու չափանիշներուն:

Բայց կան, տակաւին, հոգեբանական ու ընկերային իրավիճակները: Մարդիկ այսօր շատ աւելի մինակ ու առանձին կը զգան, քան՝ անցեալին: Եւ կեանքի ու ճարտարարուեստի այս յառաջիկայ քիչ մէջ մինակութիւնը դարձած է պայքար: Անգլիա այսօր կը համարուի աշխարհի առաջին երկիրներէն, ուր մարդիկ ամէնէն շատ մինակ կը զգան եւ կ'ապրին: Այն աստիճան, որ կառավարութիւնը իր պետական վարչամեքենային մէջ հիմնած է «առանձնութեան» նախա-

րարութիւն՝ հետաքրքրուելու համար այս ընկերային աղէտալի հիմնահարցին: Ու տակաւին, չհաշուած՝ զիրար հրմշտկող հոգեբանական ու ընկերաբանական այլ իրավիճակներ, եւ՝ քիչ մը ամէն տեղ:

Եւ դարձեալ իմ երկար տարիներու վրայ երկարած բոլոր ճամբորդութիւններու եւ հանդիպումներու լսած ու տեսած այս տարբեր կեանքերու այլազան յառաջիկայացներուն մէջէն արժէ հարց տալ. «Ի՞նչ պիտի ընել»:

«Բարին» ընել եւ անպայմանօրէն շարունակել «բարին» ընել: Այն «բարին», որով Աստուած ստեղծեց աշխարհն ու անոր էութիւնը: Աստուած աշխարհը չար չստեղծեց: Չարը, դժբախտաբար, մարդուն հնարքն է:

Եւ պէտք է «բարին» ընել, որպէսզի Աստուծոյ ստեղծած «բարի» աշխարհը վերադառնայ ու գտնէ իր տեղը՝ Եւ այս նոյն մարդուն գործն է: Ա՛յն մարդը, որ

այսօր այլ մշակոյթներ կը հետապնդէ ու կը ստեղծէ: Նոյն մարդը կրնայ եւ պարտի «բարին» ընել, որպէսզի ստեղծագործութեան «բարի» հիմքը եւ էութիւնը զօրանայ: Եւ աշխարհ աւելի լաւ տեղ մը ըլլայ ապրելու:

Ֆլորիտայի աղէտէն ետք կար տխուր եւ ոչ իրական այս դիպուկ կատակը, որ դրուած էր շրջագայութեան մէջ: Սպանուած մանուկներուն մէկուն մայրը կը հարցնէ Աստուծոյ. «Ինչո՞ւ չկասեցուցիր այս սպանող Ֆլորիտայի այս դպրոցին մէջ»: Եւ Աստուծոյ պատասխանը. «Ես այդ դպրոցին մէջ ընդունուած չեմ»:

Աստուծոյ ստեղծած աշխարհը ունի իր մշակոյթը, որ «բարիին» մշակոյթն է: Բայց մարդը ստեղծեց եւ մինչեւ օրս կը շարունակէ ստեղծել իր աստուածները, որոնց մշակոյթը այլ է. մարդը հեռացուց «բարին» ստեղծագործող իր անհատական եւ հաւաքական կեանքէն եւ մէջտեղ հանեց նոր ստեղծագործութիւն մը, որուն մշակոյթը աշխարհը վերածեց անելի:

Բայց այսօր աշխարհը պէտք ունի դառնալու ստեղծագործողի մշակոյթին՝ «բարիին»

«Բարին» պէտք է ընենք, որպէսզի կերտենք եւ ա՛լ աւելիով

Հայ Կանանց Միջազգային Միութիւն

Շարունակուած էջ 8-էն

վրայ յարձակուողները պատասխանատուութիւն պէտք է կրեն իրենց գործողութիւններէ համար: Անկախ նրանից, թէ ինչքան էին վիրաւորուել կեղտաջրերը տեսնելուց, նրանք իրաւունք չունէին ֆիզիկական բռնութիւն կիրառելու: Մենք հասկանում ենք, որ քրէական հետաքննութիւն է սկսուել, սակայն հասարակութիւնը պէտք է հետեւի այս գործընթացին:

Ամենակարեւորը, մենք բոլորս պէտք է միասին աշխատենք այսպիսի յարձակումներին նպաստող մշակութային նորմերը փոխելու ուղղութեամբ: Բոլորը, յատկապէս տղամարդիկ եւ տղաները, պէտք է ընկալեն, թէ ինչպէս մենք բոլորս կարող ենք սեռային բռնութիւնը դադարեցնելու ուղղուած լուծման մի մասը կազմել, իրնի դա պատերազմի պայմաններում, տանը, փողոցում կամ աշխատավայրերում: Բարեբախտաբար, աշխարհում կան հանրային քննարկումը փոխող մարդիկ, ովքեր նպաստում են տղամարդկանց դրական կերպարի ներառմանը քննարկման, ինչը բոլորի համար կստեղծի աւելի ապահով եւ խաղաղ աշխարհ:

գորացնենք նոյնինքն «բարի» մշակոյթը:

Ֆլորիտայէն մինչեւ Եմէն ու տակաւին... Կայ անմեղ կեանքերը պահելու գրաւականը: Ու կայ, տակաւին, կեանքեր շինելու եւ զարգացնելու անհրաժեշտութիւնը, ուր միակողմանի կը վերանայ, եւ մարդը կը գտնէ իր ապրած ու ապրելիք կեանքերուն համար նպատակ ու արժէք:

Առողջ հասարակութիւնը ենթադրում է, որ մենք բոլորս պէտք է յարգենք մարդկային արժանապատուութիւնը: Երեւանում այս միջազգային կազմակերպութիւնն է տալիս բարձրացնել մեր ձայները՝ կոչ անելով համակարգային փոփոխութիւն, որը երբեք թոյլ չի տա նման բռնարար վարք:

Հայ կանանց միջազգային միութիւնը հիմնադրուել է 26 տարի առաջ՝ հայ կանանց միաւորելու, ոգեշնչելու եւ ուղղորդելու համար, որպէսզի իրենք որպէս սոցիալական փոփոխութեան կողմնակիցներ եւ հասարակութեան առաջնորդներ հասկանան իրենց ուժն ու արժէքը: Այժմ, երբ աշխարհով մէկ հայ տղամարդիկ եւ կանայք աւելի ակտիւօրեն ներգրաւուած քաղաքացիներ են դառնում, AIWA-ն կշարունակի աջակցել սոցիալական, տնտեսական եւ կրթական քաղաքականութեան եւ համակարգերի ամրապնդմանը, որոնք հաւասար ներկայացուցչութիւն կապահովեն հայ կանանց համար եւ կբարելաւեն կանանց եւ աղջիկների կեանքի որակը: Լրացուցիչ տեղեկութիւնների համար այցելէ՛ք www.aiwainternational.org:

«Բարին» ընել, որպէսզի «բարիին» մշակոյթը կերտենք եւ մարդկային կեանքերը դառնան արժէք, որուն համար արժէ ապրիլ նոյնինքն այս կեանքը:

Կեանքը «բարին» ընելու եւ ստեղծելու տեսլականովը: Եւ այս «բարին» զնել կեանքի յառաջիկայացնելու փոփոխութիւններու հորովոյթներուն մէջ՝ որպէս ապրող ու ապրելու համար նոր մշակոյթ:

GARNI

Nourish your hair with natural products

www.GarniUSA.com
Pasadena, CA 91102, USA

SEROP'S CAFE
GREEK & LEBANESE FOOD
SERVING BATON ROUGE SINCE 1979

ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԸ ՔԻԼԻՍԻ ԵՒ ՀԱՍԱՆ ՊԵՅԼԻԻ ՀԱՅՈՑ ՀԱՍԱՐ

Շարունակուած էջ 13-էն

Չորդ օրը կ'իմանան, թէ թուրքերը ճանապարհաշինութեան վրայ աշխատող հայերէն շատերը սպաննած էին:

Շնորհիւ իրեն բարեկամ Տոքթ. Ֆրիլիփ Յովնանեանի, Ներսէս Սարեան ինթրլլի մէջ գործ մը կը ճարէ ճանապարհաշինութեան մէջ, ուր ուրիշ հայեր, հրեաներ, յոյներ, արաբներ, չեքոսլոնացիներ, թուրքեր եւ քիւրտեր ալ կ'աշխատէին: Ապահովութեան նկատառումներով՝ Յովնանեան Սարեանի կը թելադրէ ազատ ժամերուն սենեակը մնալ եւ չշրջագայիլ. արդարեւ, իշխանութիւնները դողն պատճառ եւ առիթ կը փնտռէին հայեր ձերբակալելու, սպաննելու կամ տարագրելու համար:

Ներսէս Սարեան ժանտատենդէ էր բռնուի ու հիւանդանոց կը փոխադրուի: Ասիկա փրկարար կ'ըլլայ անոր համար, որովհետեւ նոյն օրը թուրքերը բազմաթիւ հայեր կը ջարդեն: Ներսէսի խնդրանքին վրայ, Տոքթ. Յովնանեան կը յաջողի Նուրիճան եւ Ժիրայրը ինթրլլի բերել եւ պահել հիւանդանոցին մէջ՝ Ներսէսին քով: Այս միջոցին Քիլիսի բնակչութեան մաս մը հայեր կը բռնազաղթեցուին: Ներսէս շուտով կ'ապաքինի եւ կը մտադրէ Քիլիս վերադառնալ, սակայն ան 18 օրուան աշխատավարձը չէր գանձած: Պէտք էր երթալ գրասենեակ, որ Քելլէրի մէջ էր: Այդ օրերուն հայոց բռնու հալածանք սկսած էր. թուրք ոստիկան-զինուորները իրենց հանդիպած հայը կը ձերբակալէին:

Օր մը Ներսէս հիւանդանոցէն դուրս կու գայ՝ առանձին Քելլէր երթալու համար: Մեծ դժուարութեամբ ան կը հասնի գրասենեակին դրան առջեւ, բայց համարձակութիւն չ'ունենար ներս մտնելու, որովհետեւ դրան առջեւ հսկող ոստիկանները հայոց դէմ տրամադրուած էին եւ անմիջապէս կը ձերբակալէին զանոնք: Ներսէս առանց իր աշխատավարձը ստանալու հիւանդանոց կը վերադառնայ՝ ոստիկաններու տեսողութենէն հրաշքով ազատելով:

Սարեան ընտանիքին հիւանդանոցին մէջ մնալը կրնար վտանգի տակ դնել անոնց պաշտպան հայոց, մանաւանդ Տոքթ. Ֆրիլիփ Յովնանեանի կեանքը: Ուստի Ներսէս կ'որոշէ Քիլիս վերադառնալ ընտանեօք: Անոնք ճամբայ կ'ելլեն Տաղլը Ալի անունով Չորեպահին եւ անոր օգնականին հետ: Անոնց հետ էին նաեւ քանի մը հայ կիներ ու երեխաներ: Ծամբորդութեան ընթացքին, Տաղլը Ալիի ու ընկերոջ խօսակցութենէն հայ կիներէն մէկը կը տեղեկանայ, որ Տաղլը Ալի կը մտադրէ սպաննել Ներսէսը եւ կիներն ու մանուկները առնելով փախուստ տալ: Ժիշդ այդ պահուն սաստիկ ցաւ մը կը բռնէ Տաղլը Ալիին ստամոքսը եւ ան կը հարկադրուի իր ստոր մտադրութիւնը գործադրելէ հրաժարիլ: Այսպիսով Ներսէսի ու անոր ընտանիքի անդամներուն կեանքը կը փրկուի եւ անոնք յաջորդ օրը Քիլիս կը հասնին ողջ-առողջ: Ներսէս կը ջանայ ոստիկաններու աչքերէն միշտ հեռու մնալ:

Չաքար Տէտէեան անունով գործարար մը Ներսէս Սարեանը իբրեւ վերակացու կ'առնէ իր գործին մէջ: Չաքար գայմագա-

մին հետ համաձայնութիւն մը կնքած էր, որով ան կառավարութեան շոգեկառքերուն իբր վառելանիւթ փայտ պիտի հայթայթէր հինգ ամիս շարունակ: Չաքար Տէտէեան Ներսէսը Մէյտան էքսպէրի կայարանը կը տանի որպէսզի վերջինս հոն աշխատի:

Ամիս մը ետք Ներսէս իր ներսիդին անհանգստութիւն կը զգայ եւ չ'ուզէր գործին մէջ մնալ: Ներսէս այն նախազգացումը կ'ունենայ, թէ պէտք է Քիլիս վերադառնայ: Չաքար դժկամութեամբ կը կատարէ Ներսէսի Քիլիս վերադարձին կարգադրութիւնը: Ներսէս քանի մը հայերու հետ շոգեկառք նստելով ճամբայ կ'ելլէ: Այդ օրերուն հայ ազատամարտիկներ թուրքերու դէմ գործողութիւններ կը կատարէին շրջանին մէջ: Հայ ֆետայիները այրած էին Քիլիսի մօտ գտնուող Էօրթիլի թրքական զիւղը: Ամէն կողմ ան ու սարսափ կը տիրէր եւ հայոց դէմ հալածանքը սաստկացած էր: Գաթմայի կայարանին մէջ Ներսէս կը ձերբակալուի քանի մը հայերու հետ: Հարցաքննութենէ ետք անոնք ազատ կ'արձակուին եւ ապահով Քիլիս կը մեկնին: Յաջորդ օրը Ներսէս կ'իմանայ, թէ Մէյտան էքսպէրի մէջ բոլոր հայ գործարարներն ու բանուորները ձերբակալուած ու աքսորուած էին: Ներսէս Սարեան կ'ըսէ. «Պատերազմին երկարիլը մեծ թշուառութիւն բերաւ ժողովուրդին: Պատերազմը ազահ բռնատէրի կը նմանի, որ ազգին ամէնէն երիտասարդ եւ ընտիր ոյժերը կը հնձէ: Ան ազգը տնտեսապէս կ'անդամալուծէ եւ իր ետին սով ու հիւանդութիւններ կը թողու»:

Ներսէս Սարեան բուրդ ներկելու արհեստը կը սորվի կարճ ժամանակի մէջ եւ կ'աշխատի իր ընտանիքին ապրուստը այդ ձեւով ապահովել: Նուրիճա կը ծնի երկրորդ զաւակ մը, գոր Նորայր կը կոչեն:

1918-ի ամառը թուրքերը կրկին կը սաստկացնեն իրենց հալածանքը: Ոստիկանները Ներսէսն ալ կը ձերբակալեն: Բանտին մէջ ան հայ ֆետայիներու կը հանդիպի: Արգելափակման երկրորդ օրը թուրք ասքեարներ հայ ֆետայիները կը տանին՝ հաւանաբար սպաննելու: Քիլիսցի ազգեցիկ Նեժիպէ հանրմ Սիւլահեանը գայմագամ Չիա պէյին կը բարեխօսէ Ներսէսի համար եւ անոր ազատ արձակումը կ'ապահովէ:

Պատերազմը վերջ կը գտնէ: Հայերը կը հրճուին: Մարաշի Աստուածաբանական դպրոցի դասախօսներէն պատուելի Ուուսլի Քիլիս կու գայ եւ Ներսէսին հետ կը տեսակցի: Այդ խառնակ օրերուն, թուրքերը այդ հանդիպումը կասկածի տակ կ'առնեն եւ կը փորձեն Ներսէս Սարեանը ձերբակալել: Ներսէս փախուստ կու տայ դէպի Հալէպ: Հոն չհասած, ճամբուն վրայ կը տեսնէ քաղաք ուղղուող բրիտանական զօրամասեր եւ Քիլիս կը վերադառնայ անգլիացիներուն ուղեկցութեամբ:

Գիրքին երկրորդ մասը կը վերաբերի պատուելի Ներսէս Սարեանի իբրեւ հոգեւորականի գործունէութեան, որ զանց կ'առնեմ՝ մեր նիւթին հետ կապ չունենալուն համար:

“A Journey Along Lines, Forms and Colors”

Շարունակուած էջ 14-էն

դաղութիւն պարզեւող պահեր պիտի ունենաք:

Իսկ այս օրերուն, երբ բազմաթիւ նուէր տալու առիթներ կ'ունենաք, մեր փորձառութենէն ելլելով կրնանք ըսել, թէ այս հատորը հոյակապ նուէր մը կրնայ ըլլալ ամէն տարիքի, սեռի եւ ճաշակի մարդոց համար:

Այս գիրքը թերթատելէ ետք, վստահ ենք, որ ընթերցողը մեծապէս պիտի գնահատէ եւ արժեւորէ Մայք Յակոբեանի նկարչական տաղանդը:

Մայք Յակոբեանի այս հատորը իր նկարներուն առաջին հատորն է, եւ հետաքրքրական է գիտնալ, թէ այս գիրքը շատ արագ

կը սպառի, որուն պատճառաւ, հեղինակը կը պատրաստուի այս հատորի երկրորդ հրատարակութեան:

Ջերմօրէն կը շնորհաւորենք Մայք Յակոբեանը այս գեղեցիկ աշխատանքին համար, մաղթելով իրեն անսպառ տաղանդ եւ նորանոր հրատարակութիւններ:-

(*) Մեր լեզուաբան ընկերներուն, “Le France”ը երբեք կապ չունի “La France”ի հետ: 1945ին, երբ «Սեգուրա» գոյզը գնեց Քասսիսի ամեցահին խմիչքի տունը, առ ի յարգանք յաճանաւի նաեւ այն պատճառով, որ ընկերատան սեփականատիրոջ կնոջ անունը էր, անոնք գայն անուանեցին Le France:

ԳՐՔԻ ԱՇԽԱՐՀԸ ԼՈՅՍԻ ԾԱՌԱԳՈՒՄ Է

Շարունակուած էջ 14-էն

գլխաւոր հովանաւորներին՝ տէր եւ տիկին Բաբգէն Ամիրեանին, տէր եւ տիկին Արամ եւ Հելէն Երեմեանին (Alco Printing), դահլիճում ներկաներին եւ ընտանեկան կազմին, տիկնոջ՝ Անահիտին, դստեր՝ Արեւուշին-(նրանք հանդէսի եւ ճոխ հիւրասիրութեան կազմակերպիչներն էին):

Սաքոյի թարգմանութիւնները հրատարակուել են լոս Անջելեսի պարսկական թերթերում, լաւ կը լինէր, նրանցից ներկայացուցիչներ հրաւիրուէին:

Հանդէսի փակման խօսքը կատարեց արժ. Տէր Ներսէս Քհնյ.

Հայրապետեանը, նա դրուատանքով արտայայտուեց մեծարեալի, ելոյթ ունեցողների եւ դահլիճը լեցուն ներկաների մասին, նա բանաւոր փոխանցեց Սրբազան Հօր օրհնութիւնները եւ ներկաներին հրաւիրեց օգտուել հիւրասիրութեան բարիքներից:

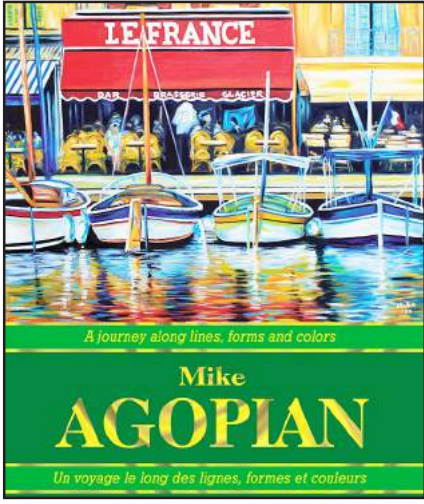
Հետաքրքրական եւ ուշագրաւ հանդիսութիւն: Մինչեւ ուշ ժամի հանդիսականները սեղանների շուրջը թէ՛ վայելում էին ճաշակով պատրաստուած համեղ ուտեստները, եւ թէ՛ գրուցում էին յաջող հանդիսութեան եւ իրենց տպաւորութիւնների մասին, նաեւ վաճառուեց գրքեր հեղինակի յիշատակ ստորագրութեամբ:

**Ստացանք
Նկարիչ Մայր Յակոբեանի
Գեղանկարներու Նոր Հատորը**

Շնորհակալութեամբ ստացանք գաղութիս շնորհալի գեղանկարիչներէն Մայք (Մկրտիչ) Յակոբեանի նկարներու նոր ալպոմ-հատորը, որ կը կրէ «Ուղեւորութիւն Գիծերու, Ձեւաւորումներու եւ Գոյներու Միոցով» (A Journey Along Lines, Forms and Colors) անունը:

Շուրջ 200 էջերէ բաղկացած սոյն հատորին մէջ տեղ գտած են Մայք Յակոբեանի աւելի քան 150 գեղանկարները, որոնք արգասիքն են իր երանգապնակի իւրաքայտուկ ոճին:

(Իր մասին կարդալ այս համարին մէջ լոյս տեսած մեր աշխատակից Խաչիկ Ժանոյեանի յօդուածը):

Mike
AGOPIAN
Un voyage le long des lignes, formes et couleurs

HARRY THE HANDYMAN SERVICES

**Air Conditioning Repair
Plumbing & Roofing
Water & Gas Pipes • Fencing & Painting
Iron Work Repair • Electrical Job**

Email: haroutig007@gmail.com

Dependable • Reliable • Fast Work

CALL HARRY

818.219.3314

www.massispost.com
daily news updates

Շ Ն Ո Ր Յ Ա Կ Ա Լ Ի Ք

Տոքթ. Սարգիս Գարայեանի անմար յիշատակին

Այսու կու գանք մեր երախտագիտական խոր զգացումները արտայայտելու մեր բոլոր սիրելիներուն, ազգական եւ բարեկամ, որոնք մեր սիրելի ամուսինին եւ հօրը՝ Տոքթ. Սարգիս Գարայեանի մահուան առիթով մի խիթարեցին մեզ իրենց վշտակցութիւնները յայտնելով՝ անձամբ, սրտի խօսքերով, ծաղկեպսակով, նուիրատուութեամբ, ցաւակցական քարտերով, նամակներով, եւ հեռաձայնային թէ էլեկտրոնային կապով:

Շնորհակալութեան յատուկ խօսք՝ Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան թեմի առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանին եւ ՀԲԸՄԻ նախագահ Տիար Պերճ Սեդրակեանին, Բարերարներ Տէր եւ Տիկին Վաչէ եւ Թամար Մանուկեաններուն՝ իրենց ցաւակցագիր-պատգամներուն համար: Շնորհակալութիւն յուղարկաւորութեան արարողութեան մասնակցող արժանապատիւ հայրերուն՝ Տէր Շնորհք Ա. Քահանայ Տէմիրճեանին, Տէր Յարութիւն Քահանայ Թաշճեանին, Տէր Աւետիս Քահանայ Աբովեանին եւ Դոկտ. Գարլա Կարապետեանին, իրենց մի խիթարական պատգամներուն համար, ինչպէս նաեւ հանգուցեալին դատեր՝ Տիկ. Զելա Գարակէօզեանին՝ իր սրտառուչ հրաժեշտի խօսքին համար, ուր ան ջերմօրէն դրուատեց իր հօր բարեմասնութիւնները, հայրական գուրգուրանքը եւ յուզումով անդրադարձաւ քաղցր ու անմոռանալի յիշատակներու:

Շնորհակալութիւն Քառասունքի Հոգեճաշի ընթացքին իրենց սրտի խօսքը արտայայտող Մաշտոց Գոլէճի Նախագահ Դոկտ. Կարպիս Տէր Եղիայեանին, "The Armenian Observer" շաբաթաթերթի հրատարակիչ-խմբագիր՝ Փրոֆ. Օշին Քէշիշեանին, UCLA համալսարանի պատուակալ դասախօս Professor Emeritus, պատմագէտ-պատմաբան՝ Փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննիսեանին եւ հանգուցեալին ընտանիքին անուշով խօսք առնող՝ Դոկտ. Ալեքս Պապայեանին: Մասնաւոր շնորհակալութիւն Տիկ. Մատլէն Թապազեանին՝ Քառասունքին առիթով հրատարակուած յատուկ գրքոյկի պատրաստութեան համար:

Շնորհակալութիւն նաեւ ՀԲԸՄԻ-ի Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանակային յանձնաժողովին, ՌԱԿ Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանային վարչութեան, Թէքէեան Մշակութային Միութեան, Սան Ֆերնանտո Հովիտի ՀԲԸՄ-ՆԵԼԻ վարչութեան, ՀԲԸՄ Մանուկեան-Տեմիրճեան վարժարանի Տնօրէնութեան եւ Ուսուցչական կազմին, ՀԲԸՄ Վաչէ եւ Թամար Մանուկեան երկրորդական վարժարանի Հոգաբարձական կազմին եւ Տնօրէնութեան, Ararat Charter School-ի Հոգաբարձութեան եւ Տնօրէնութեան, Armenian Film Foundation-ի Տնօրէններու խորհուրդին, California Lutheran համալսարանի Դասախօսական կազմի խորհուրդին, ինչպէս նաեւ USC Thornton Friends of Armenian Music համախմբումի վարչութեան:

Վերջապէս, անհուն շնորհակալութիւն հայ եւ անգլիատառ մեր մամուլին՝ «Նոր Օր», "The Armenian Observer", «Մասիս» շաբաթաթերթերուն եւ «Ասպարէզ» օրաթերթին՝ ուր Տոքթ. Սարգիս Գարայեանի հարիւրաւոր յօդուածները միշտ մեծ արձագանգ գտած են եւ անոր մահուան առիթով արժանաւորապէս անդրադարձած՝ անոր կեանքին ու վաստակին:

Երախտագիտական ջերմ զգացումներով՝
Հանգուցեալին տիկինը՝ Դոկտ. Սիլվա Գարայեան
Դուստրը՝ Տոքթ. եւ Տիկին Խաչիկ եւ Զելա Գարակէօզեան
Թոռնիկները՝ Թամար եւ Փաթիլ Գարակէօզեան

ՆՈՒՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Իր սիրեցեալ ամուսնոյն Տոքթ. Սարգիս Գարայեանի մահուան Քառասունքին առիթով, Դոկտ. Սիլվա Գարայեան կ'ընէ հետեւեալ սրտափուխ նուիրատուութիւնները

«Նոր Օր» շաբաթաթերթին	2,000 տոլար
Սուրբ Պետրոս Եկեղեցիին	1,500 տոլար
Ս. Առաքելոց Եկեղեցւոյ Երուանդ Պապայեան Շաբաթօրեայ դպրոցին	1,000 տոլար
Armenian Film Foundation-ին	1,000 տոլար
«Մասիս» շաբաթաթերթին	500 տոլար
«Armenian Observer» շաբաթաթերթին	500 տոլար

ՀՈԳԵՅԱՆԳԻՍ

ԱՐՄԷՆ ՊՈՅԱՄԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առիթով Մարտ 4, 2018ին այցելութիւն պիտի տրուի հանգուցեալի հողակոյտին առաւօտեան ժամը 9:30ին Forest Lawn գերեզմանատան մէջ 6300 Forest Lawn Los Angeles CA ապա յաւարտ Ս. Պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Ս. Պետրոս Եկեղեցոյ մէջ 17231 Sherman Way, Van Nuys CA: Հոգեճաշ պիտի մատուցուի 17985 Archwood Street, Reseda CA:

- Խնդրողներ՝
Այրին՝ Տիկ. Հայկանոյշ Պոյամեան
Դուստրը՝ Քնարիկ Պոյամեան
Տէր եւ Տիկ. Ազատ եւ Սոնա Պոյամեան
Տէր եւ Տիկ. Յարութ եւ Լուսին Պոյամեան
Տէր եւ Տիկ. Գէորգ եւ Արտեմիս Մոմճեան
Տէր եւ Տիկ. Գօգօ եւ Սիլվա Եսայեան
Տէր եւ Տիկ. Արմէն եւ Քարինա Պոյամեան
Տէր եւ Տիկ. Արա եւ Վերժինիա Պոյամեան
Տէր եւ Տիկ. Գարլօ եւ Մարալ Հոնանեան
Տիար Ռաֆֆի Պոյամեան
եւ համայն ընտանեկան պարագաները:

ՍԱՅ ՆԿԱՐՉՈՒՅԻ ՍԻԺԱՆ ՍԵՒՈՅԵԱՆԻ

Անցնող շաբթուան ընթացքին Լոս Անճելոսի մէջ իր մահականացուն կնքեց հայրենի տաղանդաւոր գեղանկարիչ Սիւզաննա Սեւոյեանը (ՍԵՎՕ):

Հանգուցեալը Միացեալ Նահանգներ ժամանած էր աւելի քան երկու տասնեակ տարիներ առաջ եւ հաստատուած Գալիֆորնիա: Ան իր ուրոյն նկարչական կալերիան ունէր Պրոպէնք քաղաքին մէջ եւ մասնակցած շարք մը անհատական եւ հաւաքական ցուցահանդէսներու:

Սիւզան Սեւոյեանի անհատական վերջին ցուցահանդէսը նախաձեռնուած էր Լոս Անճելոսի Հայաստանի Հանրապետութեան աւագ հիւպատոսութեան կողմէ: Այդ միջոցառումը տեղի պիտի ունենար Փետրուարի 23ին, 2018, հիւպատոսարանի սրահներուն մէջ: Բայց ափսոսոր արուեստագիտուհիի երազը չիրականացաւ իր անակնկալ եւ վաղահաս մահով, իսկ յուզումի մատնելով արուեստասէր շրջանակները:

VA Print Media

Book Printing • Hard Covers • Year Books
Restoration of Old Books & Bibles

Նոր Գիրքերու Տպագրութեան եւ
Հին Գիրքերու Նորոգութեան Համար
Հեռաձայնե՛լ՝ ՎԱՀԷ ԱԶԱՊԱՀԵԱՆԻՆ

Vahe Atchabahian

1743 E. Elizabeth St. • Pasadena, CA 91104
Tel: 626-793-6220 • Cell: 626-354-5924
vamedia@yahoo.com • www.vaprintmedia.com

ՎԱՐՉՈՒ ՄՐԱՇ

ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԴՈԳԻ ԸԱՍԱՐ)
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՍԱՐ

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ԸՆՈՒՁԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
T: (626) 797-7680 massis2@earthlink.net

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

Պասքետպոլի Հայաստանի Հաւաքականը Վստահ Յաղթանակ Տարաւ Ալպանիայի Նկատմամբ

Պասքետպոլի 2021թ. Եւրոպայի առաջնութեան նախընտրական փուլի երրորդ տուրի խաղում Հայաստանի ազգային հաւաքականն ընդունեց Ալպանիայի թիմին եւ վստահ յաղթանակ տարաւ 84:65 հաշուով:

Երեւանի նախկին «Միկա» մարզադահլիճում կայացած խաղում Նիկշա Բավցեւիչի գլխավորած թիմն աւելի ուժեղ գտնուեց բոլոր՝ 4 քառորդներում (22:20, 19:10, 24:21, 19:14):

Հանդիպման ամենաարդիւնաւէտ խաղացող ճանաչուեց Ալին Հեսը, որը Հայաստանի հաւաքականի կազմում վաստակեց 21 միաւոր:

Խաղն անցաւ լեւի-լեցուն տրիբունաներով: Հայ պասքետբոլիստներին աջակցելու էին եկել նաեւ ֆուտպոլի Հայաստանի ազգային հաւաքականի երկրպագուների ՖԱՖ ակումբը: Հանդիպման եզրափակիչ ազդանշանից յետոյ երկրպագուները տրիբունաներից իջան խաղահրապարակ եւ Հայաստանի հաւաքականի պասկետբոլիստներին հետ տօնեցին յաղթանակը:

Այս յաղթանակից յետոյ Հայաստանի հաւաքականը 5 միաւորով գլխավորեց B խմբի մրցաշարային աղիւսակը: Մէկ խաղ պակաս անցկացրած դանիացիներն ունեն 4 միաւոր, իսկ 3 պարտութիւն կրած Ալպանիան՝ 3:

Յիշեցնենք, որ նախորդ 2 տուրերում Հայաստանի հաւաքականը տանը պարտուեւ էր Դանիային (71:78) եւ արտագնայ յաղթանակ տարել Ալպանիայի նկատմամբ (80:63): Հայ պասկետբոլիստները յաջորդ ընտրական խաղը կ'անցկացնեն Յունիսի 28-ին՝ հիւրընկալուելով Դանիայի հաւաքականին:

«Արսենալը» Եզրափակիչում Խնդիրներ Չառաջացրեց «Մանչեսթեր Սիթիի» Համար

«Մանչեսթեր Սիթին» պատմութեան մէջ 5-րդ անգամ նուաճեց Անգլիական լիգայի գաւաթը:

Ֆուտպոլի Անգլիական լիգայի գաւաթի խաղարկութեան եզրափակիչում Պրեմիեր լիգայի առաջատարը 3:0 հաշուով յաղթեց Լոնտոնի «Արսենալին», որը հանդէս եկաւ առանց Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիխ Մխիթարեանի:

Լոնտոնի «Ուեմբլի» ստադիոնում կայացած խաղում աչքի ընկան արժեանքի յարձակուող Սերխիո Ագուերոն, բելգիացի պաշտպան Վենսան Կոմպանին ու սպանացի կիսապաշտպան Դաւիդ Սիլվան:

Սա «Մանչեսթեր Սիթիի» գլխավոր մարզիչ Խոսէպ Գուարդիոլայի առաջին տիտղոսն էր Անգլիայում:

«Մանչեսթեր Սիթին» Անգլիական լիգայի գաւաթը նուաճել էր նաեւ 1969/70, 1975/76, 2013/14, 2015/16 մրցաշրջաններում: Այս տարի մրցաշարի յաղթողի տիտղոսը չկարողացաւ պաշտպանել «Մանչեսթեր Եունայթեդը»:

Յիշեցնենք, որ Հենրիխ Մխիթարեանն Անգլիական լիգայի գաւաթի այս խաղարկութիւնում հանդէս էր եկել «Մանչեսթեր Եունայթեդի» կազմում, այդ պատճառով ընթացիկ մրցաշարում չէր կարող խաղալ «Արսենալում»:

«Մանչեսթեր Եունայթեդը» Յաղթանակ Տարաւ «Չելսիի» Նկատմամբ

Անգլիական Պրեմիեր լիգայի 28-րդ տուրում «Մանչեսթեր Եունայթեդը» սեփական դաշտում 2:1 հաշուով կամային յաղթանակ տարաւ Լոնտոնի «Չելսիի» նկատմամբ:

Առաջին խաղակէսի վերջնամասում թիմերը խփեցին մէկական կոլ, իսկ «Մանչեսթեր Եունայթեդին» ընդմիջումից յետոյ յաղթանակ պարգեւեց փոխարինման դուրս եկած Զեսի Լինգարդը: Անգլիացի կիսապաշտպանն աչքի ընկաւ 75-րդ րոպէին: Մանչեսթերցիներին պելզիացի յարձակուող Ռոմէլո Լուկակուն դարձաւ կոլի ու կոլային փոխանցման հեղինակ, իսկ հիւրերի կազմում խաղի հաշիւը

23-րդ Զմեռային Օլիմպիական Խաղերի Կրակը Մարեց

Հարաւային Քորիայի Փհենչհան քաղաքում անցկացուած 23-րդ ձմեռային Օլիմպիական խաղերի կրակը մարեց: Փետրուարի 9-25-ն անցկացուած Խաղերը փակուած յայտարարեց Միջազգային օլիմպիական կոմիտէի (ՄՕԿ) նախագահ Թոմաս Բախը:

Փակման արարողութեան ժամանակ անցկացուեց նաեւ օլիմպիական դրօշի փոխանցման հանդիսաւոր արարողութիւնը: ՄՕԿ-ի նախագահ Թոմաս Բախը օլիմպիական դրօշը փոխանցեց Փեքինի քաղաքապետ Չեն Յզինին: Յաջորդ ձմեռային Օլիմպիական խաղերը կը կայանան 2022թ. Փետրուարի 4-20-ը Չինաստանի մայրաքաղաքում:

Փհենչհան-2018-ում վիճարկուեց մետալների 102 հաւաքածու, ինչը ռեկորդային ցուցանիշ է ձմեռային Օլիմպիական խաղերի պատմութեան մէջ: Մրցումներին մասնակցեցին 2925 մարզիկներ 92 երկրներից:

Մետալային հաշուարկում յաղթեց Նորվեգիան, որը նուաճեց ռեկորդային քանակով 39 մետալ (14 ոսկի, 14 արծաթ, 11 պրոնզ): Գերմանիան 14 ոսկէ, 10 արծաթէ եւ 7 պրոնզէ մետալով գրաւեց երկրորդ տեղը, իսկ լաւագոյն եռեակը եզրափակեցին գանատացիները (11 ոսկի, 8 արծաթ, 10 պրոնզ): Դոպլինգի սկանդաւի պատճառով օլիմպիական դրօշի ներքոյ հանդէս եկող Ռուսաստանը 17 մետալով (2 ոսկի, 6 արծաթ, 9 պրոնզ) 13-րդ տեղը գրաւեց ընդհանուր հաշուարկում:

Փհենչհան-2018-ում Հայաստանի 3 ներկայացուցիչները՝ դահուկորդներ Միքայէլ Միքայէլեանն ու Կատիա Գալստեանը եւ լեռնադահուկորդ Աշոտ Կարապետեանը մրցանակային տեղեր չէին գրաւել:

Ռուս Հոկէյիստները Ոսկէ Մետալ Նուաճելուց Յետոյ Կատարել ԵՆ Ռուսաստանի Հիմնը

Տափօղակով հոկէյի տղամարդկանց Ռուսաստանի հաւաքականի խաղացողները պատմութեան մէջ առաջին անգամ օլիմպիական ախոյեան դաճնալուց յետոյ սառուցի վրայ կատարել են Ռուսաստանի հիմնը: Հոկէյիստների հետ հիմնը երգել են նաեւ ստադիոնում հաւաքուած ռուս երկրպագուները:

Օլիմպիական խաղերի եզրափակիչում ռուսները լրացուցիչ ժամանակում 4:3 հաշուով յաղթեց չին Գերմանիայի հաւաքականին: Աշխարհի 5-ակի ախոյեան Ռուսաստանի հաւաքականը երբեք չի դարձել օլիմպիական ախոյեան: 1998-ին ռուսները դարձել են արծաթէ մետալակիր, իսկ 2002-ին՝ պրոնզէ:

Յիշեցնենք, որ ռուսաստանցի մարզիկները Փհենչհան-2018-ում հանդէս են գալիս չէզոք դրօշի տակ եւ ներկայացուած են «Օլիմպիական մարզիկներ Ռուսաստանից»՝ անվերէն «Olympic Athlete from Russia» կամ OAR: Ռուսաստանի պետական գինանշանի եւ Ազգային օլիմպիական կոմիտէի խորհրդանիշի փոխարէն օլիմպիական օղակներն են: Պարզեւտրութեան ժամանակ Ռուսաստանի հիմնի փոխարէն հնչում էր օլիմպիական հիմնը:

նակ պարգեւեց փոխարինման դուրս եկած Զեսի Լինգարդը: Անգլիացի կիսապաշտպանն աչքի ընկաւ 75-րդ րոպէին: Մանչեսթերցիներին պելզիացի յարձակուող Ռոմէլո Լուկակուն դարձաւ կոլի ու կոլային փոխանցման հեղինակ, իսկ հիւրերի կազմում խաղի հաշիւը

բացեց պրազիլացի կիսապաշտպան Վիլիանը: Այս յաղթանակից յետոյ ժողէ Մոսկոնիոյի գլխավորած թիմը վաստակեց 59 միաւոր եւ, շրջանցելով «Լիվերպուլին», վերադարձաւ երկրորդ տեղ: «Չելսին» 53 միաւորով 5-րդն է: